

2^e Bestuursrapportage 2023

Moerdijk zorgt, bouwt en groeit

Colofon

Ontwerp/opmaak: John Gaasbeek, johngaasbeek.nl

Fotografie: Marcel Otterspeer, gemeente Moerdijk, Adobe Stock

Uitgave: oktober 2023

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook en evenmin in een geautomatiseerd gegevensbestand worden opgeslagen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Gemeente Moerdijk.

Inhoud

Inleiding	4
Samenvatting	6
Programma's	
Samen aan de slag voor het klimaat in Moerdijk	13
Prettig en veilig wonen en leven in Moerdijk	22
Economie als versneller voor een vitaal Moerdijk	36
Ondersteuning voor mensen die het écht nodig hebben	51
Partnerschap in een veranderende samenleving	65
Totaal financieel effect 2 ^e bestuursrapportage 2023	80

Inleiding

Voor u ligt de tweede bestuursrapportage van 2023. Deze bestuursrapportage geeft zowel beleidsmatig als financieel inzicht in de ontwikkelingen en afwijkingen gedurende de eerste 8 maanden van 2023, aangevuld met de belangrijkste mijlpalen die tot nu toe zijn gerealiseerd. Uitgangspunt van deze bestuursrapportage is de begroting 2023 en de daarin opgenomen doelen en prestaties.

In de begroting 2023 zijn we gestart met het meerjarig in beeld brengen van de voorgenomen prestaties. In deze bestuursrapportage wordt voor het eerst op deze wijze over de voortgang gerapporteerd. Binnen de diverse programma's en thema's is door middel van kleuren de voortgang van de diverse prestaties overzichtelijk weergegeven. Dat stelt u als lezer in staat om een sneller en beter inzicht te krijgen in de voortgang van de prestaties en daarmee de realisatie van de doelstellingen.

Net als bij de begroting 2024 stelt het college vast dat de focus sinds de start van deze bestuursperiode steeds meer verschuift van denken naar doen. Van voorbereiden naar waarmaken. Dit maken we ook op uit de mijlpalen waarover we in deze bestuursrapportage per programma rapporteren.

Zo liggen we op koers met de omgevingsvisie en de invoering van de omgevingswet per 1 januari 2024, is een forse slag gemaakt met de reconstructie van wegen en lopen er diverse woningbouwprojecten. Verder stelde de gemeenteraad in juli de nota 'bestaanszekerheid – lokale aanpak armoede 2023-2026' vast, heeft de gemeente sinds juni een nieuwe huisstijl die we stapsgewijs implementeren en is na lobby vanuit Moerdijk door de minister van Binnenlandse Zaken besloten tot een integrale gebiedsgerichte aanpak in de vorm van de Ontwerptafel Powerport. Tot slot blijven we aandacht hebben voor de opvang van Nieuwkomers en blijven we daarnaast uitvoering geven aan al onze andere gemeentelijke taken.

Niet alleen in de uitvoering van onze ambities uit het bestuursakkoord maar ook financieel loopt de gemeente in de pas, waarmee we kunnen stellen dat we als gemeente in control zijn en met name op de budgetten die we kunnen beïnvloeden. Op basis van deze 2e bestuursrapportage verwachten we voor 2023 een positief resultaat van € 3,5 miljoen. In relatie tot de totale begrotingsomvang van de gemeente is dat geen significante afwijking. In lijn met voorgaande jaren zijn het voornamelijk enkele omvangrijke en beperkt beïnvloedbare voordelen die het verwachte resultaat positief beïnvloeden.

Zo ontvangen we als gevolg van de Europese/landelijke renteontwikkelingen hogere renteopbrengsten, verwacht de Gemeenschappelijke regeling beschermd wonen een positief resultaat wat wordt uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten en leiden tussentijdse bijstellingen vanuit het Rijk ook dit jaar tot een hogere uitkering uit het gemeentefonds. Verder zijn de OZB-opbrengsten voor niet woningen hoger uitgevallen.

Met extra aandacht kijken we naar het licht stijgende ziekteverzuimcijfer. Deze landelijke tendens van stijgende verzuimcijfers zien we ook terug binnen onze organisatie. De stijging van de extra kosten ligt vooral in het sneller bij ziekte schakelen op vervanging om de werkzaamheden niet stil te laten vallen. In het najaar van 2023 wordt een vervolg gegeven aan het medewerkersonderzoek dat in mei 2023 heeft plaatsgevonden. Mede op basis van die uitkomsten en de huidige verzuimontwikkeling, ligt de focus in het najaar op werkdruk(beleving). Met de uitkomsten van deze verdieping kunnen in 2024 mogelijk aanvullende passende vervolgacties worden uitgezet.

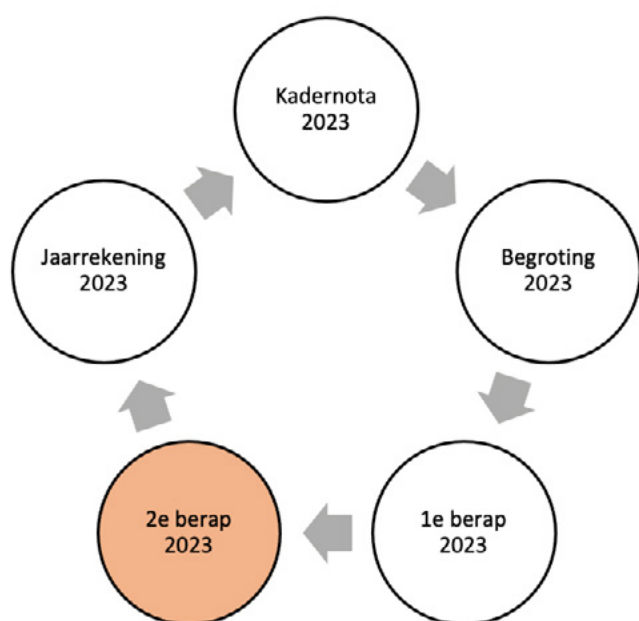

Samenvatting

Conform de Financiële verordening informeert het college de gemeenteraad door middel van tussentijdse rapportages over de realisatie van de begroting. In dit geval is dat de begroting 2023 die op 10 november 2022 door de gemeenteraad is vastgesteld.

In de 1e bestuursrapportage 2023 (raadsvergadering 13 juli 2023) is op hoofdlijnen gerapporteerd over de ontwikkelingen die over de eerste maanden van het jaar zichtbaar waren. In deze 2e bestuursrapportage wordt uitgebreider gerapporteerd over eventuele afwijkingen en/of ontwikkelingen, waarbij met name wordt gekeken naar de prestaties zoals deze in de begroting 2023 zijn genoemd en of deze nog steeds volgens planning gerealiseerd worden.

Op de volgende pagina's is de inhoud van deze 2e bestuursrapportage 2023 samengevat waarbij wordt ingegaan op de beleidsmatige- en financiële ontwikkelingen. Deze ontwikkelingen zijn in het document per programma uiteraard ook nader toegelicht.

1. BELEIDSMATIGE ONTWIKKELINGEN

Algemeen

In de begroting 2024 merken we op dat we de stap zetten van voorbereiding naar realisatie. Van denken naar waarmaken. Dit maken we ook op uit de mijlpalen waarover we in deze bestuursrapportage per programma rapporteren. Enkele voorbeelden hiervan zijn:

Programma 1

Omgevingsvisie en implementatie Omgevingswet op koers

Hoe ziet de gemeente Moerdijk eruit in 2040? Hoe willen we dan wonen? Hoe houden we onze gemeente bereikbaar? Op dit soort vragen geeft de omgevingsvisie antwoord. Het ontwerp van de Omgevingsvisie heeft ter inzage gelegen. De zienswijzen worden nu verwerkt. Naar verwachting kan de gemeenteraad in de vergadering van december een besluit nemen over de vaststelling.

De Omgevingswet is de wet die alles regelt voor de ruimte waarin we wonen, werken en ontspannen: de leefomgeving. Deze nieuwe wet voegt wetten samen en vereenvoudigt de regels voor alles wat u buiten ziet, hoort en ruikt. De Omgevingswet treedt op 1 januari 2024 in werking. Het programmateam Omgevingswet heeft – voor zover de invloed op gemeentelijk niveau reikt – alles tijdig gereed voor de inwerkingtreding.

Programma 2

Zevenbergen Oost

De gemeenteraad stemde eind september unaniem in met de vervolgstappen voor het project Zevenbergen Oost. Dat project, van in eerste instantie 450 nieuwe woningen, moet leiden tot de ontwikkeling van minimaal 1.000 woningen. Ook in de andere kernen binnen de gemeente lopen woningbouwprojecten.

Wegreconstructies

Er is een forse slag gemaakt met de reconstructie van wegen. Zo zijn de rotonde aan de Markweg (Standdaarbuiten) en aansluitende wegen vernieuwd. De Appelaarsedijk bij Fijnaart is versterkt en ingericht naar 60 km/h, evenals de Tonsedijk en de Zwingelspaansedijk. Daarnaast zijn de wegen in het industriegebied Zwanengat in Zevenbergen hersteld. De woonstraten Poststraat in Klundert, Ringweg in Langeweg en Bisschop Hopmansstraat in Noordhoek zijn vernieuwd.

Accommodaties

In juli stemde de raad in met het haalbaarheidsonderzoek MFA Willemstad en stelde een voorbereidingskrediet beschikbaar voor het uitwerken van het ontwerp van het nieuwe MFA en het in gang zetten van de planologische procedure.

In maart stemde raad in met de hoofdopzet voor de nieuwe sporthal op het terrein van zwembad de Bosselaar in Zevenbergen. Het gaat om de uitwerking tot een ontwerp bouwplan en in uitvoering nemen van de bouw en aanleg van de openbare ruimte.

Programma 3

Ontwerptafel Powerport Moerdijk

De gemeente Moerdijk speelt een belangrijke rol in het energiesysteem van de toekomst. Het Rijk wil veel nieuwe infrastructuur ontwikkelen in Moerdijk. Dit alles kost veel ruimte, juist in een gebied waar de ruimtedruk en de milieudruk al hoog zijn. De gemeente wil dat Moerdijk een veilige en aantrekkelijke plek blijft om te wonen, werken en recreëren. Na lobby vanuit Moerdijk heeft de minister van Binnenlandse Zaken in juni besloten tot een integrale gebiedsgerichte aanpak in de vorm van de Ontwerptafel Powerport. Daar worden opgaven van lokaal, regionaal en nationale belang afgewogen. Hierbij wordt ook expliciet het belang van structurele verbetering van de leefbaarheid en toekomstbestendig perspectief voor de inwoners en ondernemers meegenomen.

Programma 4

Opvang asielzoekers

Op 13 juli besloot de gemeenteraad dat er een opvanglocatie komt voor maximaal 200 asielzoekers aan de Schansdijk in Zevenbergen.

Realisatie- en verhuizing Oekraïners naar de Schansdijk

Aan de Schansdijk in Zevenbergen zijn 3 woontorens met flexwoningen gerealiseerd. Deze torens bieden plaats aan maximaal 300 Oekraïense vluchtelingen. Sinds mei zijn de torens volledig bewoond.

Armoedenota vastgesteld

In juli stelde de gemeenteraad de nota 'bestaanszekerheid – lokale aanpak armoede 2023-2026' vast.

Programma 5

Huisstijl

Sinds juni heeft de gemeente een nieuwe huisstijl die we stapsgewijs implementeren.

Openingstijden telefonie gewijzigd

Door personele krapte is in de zomer besloten dat het gemeentehuis voorlopig alleen in de ochtenden telefonisch bereikbaar is. De balies konden daardoor in de middag weer open waardoor de doorlooptijden van aanvragen weer wordt gehaald. Eind van het jaar vindt de evaluatie plaats. Tot op heden zijn er geen klachten over deze wijziging.

Een nadere toelichting op deze en alle andere beleidsmatige ontwikkelingen leest u in de nadere toelichtingen per programma.

2. FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

Diverse ontwikkelingen die in de programma's zijn toegelicht hebben een financieel effect. Hierdoor is bijstelling nodig in diverse exploitatiebudgetten en (investerings)kredieten, die door middel van het raadsvoorstel bij deze 2e bestuursrapportage ter vaststelling aan de gemeenteraad worden voorgelegd. Hieronder worden de belangrijkste inzichten samengevat.

Exploitatiebudgetten

De benodigde wijzigingen in de exploitatiebudgetten leiden tot onderstaande netto effecten op het begrotingsresultaat (bedragen x € 1.000). Achter ieder onderwerp is aangegeven binnen welk programma dit valt.

Onderwerp	Bedrag	
OZB (P5)	-1.225	V
Kapitaallasten	-1.023	V
WMO (P4)	-559	V
Uitkering gemeentefonds (P5)	-508	V
Stelposten (o.a. nieuw beleid) (P5)	-310	V
Openbaar groen en recreatie (P2)	-278	V
Openbare bibliotheken (P4)	-145	V
Wonen en bouwen (o.a. omgevingsvergunningen) (P2)	-107	V
		V
Overig (€50.000 <> € 100.000)	-260	V
Overig (< €50.000)	-205	V
Totaal voordelen	-4.620	V

Onderwerp	Bedrag	
Overhead (P5)	404	N
Milieubeheer (P1)	209	N
Onderwijsbeleid en leerlingzaken (P4)	170	N
Grondexploitaties (P3)	149	N
Inkomensregelingen (P4)	148	N
Samenkracht en burgerparticipatie (P2)	138	N
Burgerzaken (P5)	127	N
Cultuur (P4)	116	N
		N
Crisisbeheersing en brandweer (P2)	108	N
Overig (€50.000 <> € 100.000)	350	N
Overig (< €50.000)	245	N
Totaal nadelen	2.164	N

Totaal effect 2e berap 2023	-2.456	V
------------------------------------	---------------	----------

Figuur 1 Wijzigingen met effect op het resultaat 2023

De diverse ontwikkelingen hebben voor 2023 per saldo een voordelig effect van € 2,5 miljoen. Rekening houdend met de totale begrotingsomvang van de gemeente Moerdijk (ruim € 140 miljoen) is dat geen significante afwijking (1,8%).

Wel geldt dat dit effect het saldo is van diverse voor- en nadelen die elkaar deels opheffen.

- Voordelen zijn voornamelijk ontstaan door hogere OZB opbrengsten (€ 1,2 miljoen V), lagere kapitaallasten door een combinatie van het later gereedkomen van diverse investeringen en hogere rentebaten (€ 1 miljoen V), lagere lasten binnen de WMO (€ 0,6 miljoen V) en de uitkering uit het gemeentefonds die op basis van bijstellingen vanuit het Rijk hoger uitvalt (€ 0,5 miljoen V).
- Nadelen zijn voornamelijk het gevolg van hogere overheadkosten (€ 0,4 miljoen N).

De grootste voor- en nadelen worden op de volgende pagina nader toegelicht. In de programma's zijn alle verschillen >€ 50.000 toegelicht.

OZB opbrengsten (€ 1,2 miljoen positief)

Voornamelijk de OZB-opbrengsten voor de categorieën 'eigenaar niet-woningen' en 'gebruikers niet-woningen' vallen hoger uit. De hogere opbrengst komt voornamelijk voort uit aanslagen die alsnog opgelegd zijn over het jaar 2022. Bij de jaarrekening 2022 werd nog verwacht dat een vermindering over 2022 moest plaatsvinden van € 197.000. Echter blijkt nog € 434.000 te kunnen worden opgelegd. Het voordelige verschil over 2022 bedraagt daardoor € 631.000, wat logischerwijs ook doorwerkt in de aanslagen die voor 2023 worden opgelegd (waardoor het totale voordeel voor 2023 uitkomt op € 1,2 miljoen).

Overigens wordt opgemerkt dat de gemeente Moerdijk in vergelijking met andere gemeenten een relatief grote omvang heeft van de categorie 'niet woningen'. De totale verwachte OZB opbrengsten 2023 voor 'niet woningen' bedragen ruim € 16,8 miljoen. Hier komt bij dat de waardering van 'niet woningen' vaak complex(er) is, dit met grotere bedragen gepaard gaat en ook de afhandeling van bezwaarschriften een rol speelt.

Kapitaallasten (€ 1 miljoen positief)

Diverse geplande investeringen waren eind 2022 nog niet volledig afgerond. Dit zorgt ervoor dat de afschrijvingslasten voor 2023 lager uitvallen. Dit doet zich o.a. voor binnen het wegbeheer, groenbeheer en buitensportaccommodaties.

Naast de afschrijvingslasten bestaan de kapitaallasten ook uit rentelasten. De rentelasten en baten van de gemeente worden binnen programma 5 centraal verantwoord op het taakveld treasury. Vervolgens worden deze via de zogenaamde renteomslag toegerekend aan de diverse taakvelden en programma's. De werkelijke renteomslag voor 2023 (1,5 %) valt lager uit dan begroot (2%). Dit komt voornamelijk doordat er in 2023 als gevolg van de algemene renteontwikkelingen naar verwachting € 670.000 rente wordt ontvangen op de liquide middelen die we als gemeente verplicht moeten aanhouden bij het ministerie van Financiën.

WMO (€ 0,6 miljoen positief)

De begroting 2023 van de gemeenschappelijke regeling (GR) Beschermd wonen is in april 2022 vastgesteld.

Sindsdien heeft het Rijk extra middelen voor Beschermd wonen beschikbaar gesteld, met name vanwege loon/prijs- en volume-indexeringen. Daarnaast blijven de subsidieaanvragen inzake de regeling regionale ambulantisering regio Breda achter bij de verwachting. Het verwachte resultaat 2023 van de GR valt hierdoor hoger uit en wordt uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten (€ 660.000 V). De structurele effecten hiervan zijn verwerkt in de begroting 2024-2027.

Uitkering gemeentefonds (€ 0,5 miljoen positief)

Periodiek worden gemeenten door het Rijk via circulaire's geïnformeerd over de hoogte van de uitkering uit het gemeentefonds. In deze 2e bestuursrapportage 2023 worden de effecten verwerkt van de meicirculaire 2023 en septembercirculaire 2023. Over de uitkomsten van de septembercirculaire is de gemeenteraad via een raadsinformatiebrief geïnformeerd.

Overhead (€ 0,4 miljoen negatief)

De inhuurkosten bij ziekte vallen naar verwachting € 550.000 hoger uit. Voor een deel heeft dit betrekking op personeel wat onder de definitie van 'overhead' valt (€ 275.000 N). Het deel wat betrekking heeft op medewerkers in het 'primaire proces' wordt toegerekend aan de diverse programma's en taakvelden. Ten aanzien van verzuimontwikkeling zien we dat landelijk het percentage behoorlijk is gestegen (2022: 6,7%, 2021: 5,8%). Ook bij Moerdijk zien we een stijging van het verzuim (2022: 5,9%, 2021: 5,8%), die zich in 2023 verder voortzet. Hierbij speelt ook dat de opgaven waar we voor staan en de urgentie van de werkzaamheden het nodig maken dat er bij ziekte snel geschakeld wordt. Verder is binnen de overhead sprake van toenemende energiekosten (€ 145.000 N) en zijn binnen de overige overheadkosten diverse kleinere voor- en nadelen ontstaan die elkaar grotendeels opheffen.

Investeringskredieten

Naast de exploitatiebudgetten zijn ook bijstellingen nodig in enkele (investerings)kredieten. Doordat deze (investerings)kredieten op basis van de verwachte levensduur meerjarig afgeschreven worden, heeft dit geen effect op het begrotingsresultaat 2023. Wel leidt dit in toekomstige jaren tot hogere kapitaallasten.

Nieuwbouw De Hoeksteen ZvbH	130
Tractie	58

Figuur 2 Aanpassingen investeringskredieten

Nieuwbouw de Hoeksteen

De onderwijswetten schrijven voor dat de gemeenteraad normen vaststelt aan de hand waarvan de bedragen worden vastgesteld voor de toegekende voorzieningen in de huisvesting. Voor onze gemeente is dat vastgelegd in de verordening voorziening huisvesting onderwijs gemeente Moerdijk. Als gevolg van de indexering van de normbedragen voor onderwijshuisvesting dient het eerder beschikbaar gestelde (investerings)krediet van € 2.366.000 te worden verhoogd met € 130.000. In de begroting 2024-2027 is reeds rekening gehouden met de kapitaallasten die hieruit voortkomen. Zoals in het raadsvoorstel van 28 september 2023 (m.b.t. de tijdelijke huisvesting) is aangegeven wordt in 2024 het voorstel over het definitief ontwerp van de nieuwe MFA en het daarvoor benodigde krediet aan de gemeenteraad voorgelegd.

Tractie

Vanwege de prijsstijging afgelopen twee jaar op voertuigen dienen eerder beschikbaar gestelde (investerings) kredieten t.b.v. de vervanging van twee voertuigen met respectievelijk € 33.000 en € 25.000 te worden verhoogd. Rekening houdend met een afschrijvingstermijn van 10 jaar resulteert dit vanaf 2024 in ca. € 5.800 hogere afschrijvingslasten.

Wat betekent dit voor het verwachte begrotingsresultaat 2023?

Op basis van de raadsbesluiten t/m 28 september 2023 werd voor 2023 een begrotingsresultaat verwacht van € 1 miljoen positief. De ontwikkelingen die in de 2^e bestuursrapportage 2023 zijn toegelicht, leiden per saldo tot een voordeel van € 2,5 miljoen. Daarmee komt het verwachte begrotingsresultaat 2023 uit op € 3,5 miljoen positief. Rekening houdend met de totale begrotingsomvang van de gemeente Moerdijk (ruim € 140 miljoen) komt dat neer op ca. 2,5% van het begrotingstotaal.

Figuur 3 Verwacht begrotingsresultaat 2023

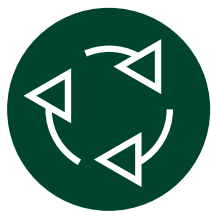
Conclusie en nadere duiding financiële uitkomsten

In lijn met voorgaande jaren zijn het voornamelijk enkele omvangrijke voordelen die het verwachte resultaat positief beïnvloeden. Wel is het resultaat wat op basis van deze bestuursrapportage wordt verwacht (€ 3,5 miljoen positief) aanzienlijk lager dan vorig jaar. Toen werd op basis van de 2e bestuursrapportage 2022 een resultaat verwacht van € 7,4 miljoen, wat bij de jaarrekening 2022 uiteindelijk uitkwam op € 8,2 miljoen.

Het voordelige effect in deze bestuursrapportage wordt deels veroorzaakt door meevallers of zaken waar we als gemeente beperkte invloed op hebben.

Zo ontvangen we als gevolg van de Europese/Landelijke renteontwikkelingen bijna € 0,7 miljoen aan rente op de liquide middelen die we bij het Rijk aanhouden, verwacht de GR beschermd wonen o.a. als gevolg van extra Rijksmiddelen een positief resultaat wat wordt uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten (€ 0,6 miljoen) en leiden tussentijdse bijstellingen vanuit het Rijk ook dit jaar tot een hogere uitkering uit het gemeentefonds (€ 0,5 miljoen). Verder zijn de OZB opbrengsten voor niet woningen ca. 8,8% (€ 1,2 miljoen) hoger uitgevallen. Dit komt voornamelijk door aanslagen die over 2022 nog konden worden opgelegd en daardoor logischerwijs 'dubbel' (aanslagen 2022 + 2023) doorwerken in 2023.

Tot slot wordt opgemerkt dat enkele budgetten worden verlaagd doordat de uitvoering (deels) doorloopt in 2024. Dit betreft o.a. middelen t.b.v. de verbetering van werkprocessen, digitalisering van archieven en de inrichting van het klimaatbos A17. Deze aframingen (totaal ca. € 0,3 miljoen) dragen weliswaar bij aan het positieve resultaat, echter zal aan de raad worden voorgesteld om deze middelen opnieuw beschikbaar te stellen in 2024 voor de verdere uitvoering.

Samen aan de slag voor het klimaat in Moerdijk

Er ligt een grote opgave om tot een duurzaam Moerdijk te komen. Het tegengaan van klimaatverandering, aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering en een transitie naar een circulaire economie zijn randvoorwaarden voor het behoud van onze leefbaarheid.

Energietransitie en klimaatadaptatie hebben ook impact op hoe we onze openbare ruimte inrichten en beheren. De klimaat- en energietransitie gaan ons landschap veranderen. Het vraagt om een ontwikkelend perspectief op onze ruimtelijke ordening, waarbij we opgaven slim combineren en de kwaliteit van het landschap bewaren.

Ook in de eigen bedrijfsvoering maken we keuzes die bijdragen aan een duurzaam Moerdijk. Zo komt duurzaamheid ook als een rode draad terug in alle andere programma's in deze begroting.

Mijlpalen

Omgevingsvisie en implementatie Omgevingswet op koers

Het proces om te komen tot de Omgevingsvisie Moerdijk 2040 en de implementatie van de Omgevingswet liggen op koers. Na verwerking van de ingekomen zienswijzen op de Ontwerp Omgevingsvisie kan de raad naar verwachting in de vergadering van december een besluit nemen over de vaststelling. Het programmateam Omgevingswet heeft – voor zover de invloed op gemeentelijk niveau reikt – alles tijdig gereed voor de inwerkingtreding op 1 januari a.s.

Ontwerptafel Powerport Moerdijk gestart

De regio Moerdijk wordt door Rijk en provincie gezien als nationaal knooppunt voor grootschalige energie infrastructuur. De inpassing van deze infrastructuur leidt tot een oplopende ruimte- en milieudruk, en daardoor ook een oplopende druk op de leefbaarheid op met name het oostelijk deel van de gemeente. Op basis van de gemeentelijke positiebepaling is afgesproken een integrale benadering te hanteren, die inmiddels heeft geleid tot de start van de Ontwerptafel Powerport Moerdijk.

Shredderafval Dintelmond opgeruimd

In november 2020 is door een toezichthouder van de OMWB een zeer grote hoeveelheid zogenaamd shredderafval afkomstig van autodemonterende bedrijven uit Oost-Brabant aangetroffen op een perceel gelegen aan de Arbeidsweg in Heijningen. Uit onderzoek is gebleken dat dit afval illegaal is opgeslagen. Door de politie is tegen deze overtreding van de milieuwetgeving een proces-verbaal opgemaakt en wij hebben aan de eigenaar van het perceel twee dwangsommen opgelegd. De risico's voor de gemeente waren aanzienlijk: de afvoerkosten van dit illegaal afval naar een erkende verwerker werden geschat op ca. € 1 miljoen. In maart 2023 is het shredderafval afgevoerd naar een erkende verwerker in Barneveld. Het hele traject is mede tot stand gekomen dankzij de intensieve samenwerking tussen gemeente, functioneel parket, politie, provincie en 4 omgevingsdiensten. Een mooi voorbeeld dat ketensamenwerking werkt, maar ook noodzakelijk is om effectief en adequaat tegen afval-/milieucriminaliteit op te kunnen treden.

THEMA ENERGIETRANSITIE

Strategisch doel

- We leveren een evenredige bijdrage aan mondiale en Rijksdoelstellingen (inclusief het Klimaatakkoord), zoals minimaal 49% reductie van uitstoot van broeikasgassen in 2030 (t.o.v. 1990).

Ontwikkelingen

Voortgangsrapportage

Op verzoek van de raad is op 20 september 2023 in een raadsinformatiebrief een uitgebreide voortgangsrapportage aangeboden voor dit specifieke thema opgenomen. Korthedshalve verwijzen we naar de Raadsinformatiebrieven van de Voortgangsrapportage Energieprogramma en Transitivisie Warmte.

Overhevelen P-budget naar CDOKE

Het Rijk heeft met de Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) invulling gegeven aan de afspraken die gemaakt zijn bij het tekenen van het Klimaatakkoord over tegemoetkoming in de uitvoeringskosten voor gemeenten. De jaarlijkse groei van formatie op gebied van energietransitie, die sinds 2022 was opgenomen in de meerjarenbegroting, wordt voor de jaarschijf 2023 (en verder) volledig gedekt uit het beschikbaar gestelde budget. Daarom worden de kosten van € 142.000 voor deze 2 fte in 2023 overgeheveld uit het P-budget naar het budget 'Klimaatakkoord uitvoering'.

Aanpak energiearmoede door energiebesparing

Het Rijk heeft ons ook in 2023 een specifieke uitkering van € 270.000 ter beschikking gesteld voor de aanpak energiearmoede door energiebesparing. Dit is inmiddels de derde tranche, volgend op de eerdere twee tranches die in 2022 ter beschikking zijn gesteld. Deze middelen mogen uitsluitend gebruikt worden voor dezelfde doelen als de eerdere twee tranches. Dit zal worden toegevoegd aan het budget energiemaatregelen.

Ontwerptafel Powerport Moerdijk gestart

De opgave op het gebied van energietransitie is groot in Nederland. Er zijn diverse ingrepen nodig in de nationale energiehoofdstructuur. Onze gemeente krijgt, vanwege de positie in het nationale energiesysteem en de verduurzamingsopgave van de industrie en bedrijvigheid op het Haven- en industrieterrein Moerdijk, te maken met een groot aantal energie-infra projecten die bijdragen

aan een klimaatneutraal nationaal energiesysteem. Het energievraagstuk is echter niet de enige rijksopgave die een beslag legt op de beschikbare ruimte in onze gemeente. Wij zien daardoor de ruimte- en milieudruk, en daardoor ook de druk op de leefbaarheid, oplopen op met name het oostelijk deel van de gemeente.

Om die reden hebben we stevig ingezet op een integrale benadering van al deze ontwikkelingen. In het voorjaar heeft het college een positiebepaling vastgesteld. In juni 2023 hebben we mede naar aanleiding van deze positiebepaling een bustour gemaakt met directie en topambtenaren van de ministeries van EZK, BZK en I&W en de provincie Noord-Brabant. Dit heeft geleid tot een afspraak in het Bestuurlijk Overleg Leefomgeving van juni 2023, waarin "Rijk en regio erkennen dat het van belang is dat in de regio Moerdijk ruimte wordt gevonden voor energie-infra projecten ten behoeve van de klimaat- en energietransitie en dat inpassing onder druk staat in relatie tot omgevingskwaliteit en leefbaarheid in de regio. Daarom spreken rijk en regio af om gezamenlijk te streven naar een integrale gebiedsgerichte aanpak. Hiervoor ontwikkelen rijk en regio, onder regie van de provincie, een ontwerptafel. Op deze ontwerptafel worden ruimte vragende (fysiek en milieu) opgaven van lokaal, regionaal en nationale belang afgewogen. Hierbij wordt ook expliciet het belang van structurele verbetering van de leefbaarheid en toekomstbestendig perspectief voor de inwoners en ondernemers (brede welvaart) meegenomen." Inmiddels is het proces van de Ontwerptafel gestart (zie RIB oktober 2023).

Prestaties

	2023	2024	2025	2026
• We continueren onze inzet in en aan diverse regionale en provinciale projecten en overlegtafels om de transportschaarste op het elektriciteitsnet versneld op te lossen en beheersbaar te houden.				
• We dragen bij aan de totstandkoming van de RES 2.0.				
• We continueren onze inzet om de lokale energietransitie te versnellen middels de werkwijze 'Moerdijkse Energiedeals', die we komende jaren verder ontwikkelen.				
• Met onze samenwerkingspartners continueren we de inzet op het gebied van informeren en ontzorgen, sociale participatie en maatschappelijke betrokkenheid in de energietransitie.				
• We evalueren het gebruik van Lokale Energie Agenda's per kern.				
• Uitvoering Transitievisie Warmte:				
- Uitvoeren energiebesparingscampagnes.				
- Buurtaanpak energiebesparing Willemstad en Klundert				
- Buurtaanpak Helwijk				
- Onderzoek naar de kansen in verkenningengebieden voor aansluiting op een regionaal warmtenet				
- Onderzoek naar de kansen voor kleine collectieve warmteoplossingen in verkenningengebieden)				
- Opstellen Wijkuitvoeringsplan(nen) voor kansrijke gebieden warmtenet of kleine collectieve warmteoplossingen				
- Gemeentebreed actieplan stimuleren hybride warmtepompen				
- Ontwikkeling en uitvoering aanpak energiearmoede				
• We dragen bij aan de realisatie van noodzakelijke nieuwe energie-infrastructuur				
- Bijdragen aan locatiekeuze nieuw 380/150 kV station Moerdijk				
- Bijdragen aan planologische procedure 380/150 kV station Moerdijk				
- Faciliteren realisatie en ingebruikname Delta Corridor				
- Faciliteren realisatie en ingebruikname warmteverbinding Moerdijk-Amernet				
• We reduceren onze eigen CO2-uitstoot en compenseren hetgeen we niet kunnen reduceren zo veel mogelijk lokaal				
- Inzet elektrische deelauto's voor verduurzaming eigen dienstkilometers, als onderdeel van een bredere verduurzaming van de eigen zakelijke mobiliteit. Hiervoor is in de begroting een bedrag van € 50.000 opgenomen voor 2023.				
- Opstellen Actieplan Maatschappelijk verantwoord opdrachtgeverschap en inkopen (MVOI)				
- Opstellen Actieplan lokale CO2-reductie eigen organisatie				
• Start ruimtelijke verkenning Repowering windparken Volkeraksluizen en Sabinadijk				
• Actualisatie Energieprogramma Moerdijk				
• Actualisatie Transitievisie Warmte				

THEMA KLIMAATADAPTATIE

Strategisch doel

- We handelen klimaatbestendig bij het (her)inrichten van onze ruimtelijke omgeving.

Ontwikkelingen

Vergroeningskaarten

Voor het opstellen van vergroeningskaarten voor alle kernen is een aanbesteding opgestart. Een van de aanbestedingseisen is dat nog dit jaar wordt gestart in de kernen Fijnaart en Zevenbergschen Hoek. De inzet van de vergroeningskaarten is inzicht in waar mogelijkheden zijn voor het aanpassen en versterken van de groenstructuur met nieuw en ander groen. Belangrijk daarbij is participatie: niet alleen de openbare ruimte moet namelijk vergroend te worden, ook van onze inwoners wordt hierin wat gevraagd. Niet voor niets is een belangrijke stelling in de Klimaatstrategie Moerdijk: We doen als gemeente al veel als het gaat om klimaatadaptatie, en we gaan nog veel meer doen. Maar veel moet door anderen gedaan worden: onze inwoners, ondernemers, bedrijven, kennis- en onderwijsinstellingen, corporaties en maatschappelijke organisaties.

Klimaatsubsidie

Gelukkig zien we dat veel inwoners de eigen verantwoordelijkheid al nemen. De klimaatsubsidie wordt zeer goed gewaardeerd en aangevraagd. Het budget van € 20.000 wat voor 2023 hiervoor binnen de klimaatmiddelen beschikbaar was gesteld is reeds volledig verleend. Om te voorkomen dat juist in het najaar (het plantseizoen) aanvragen geweigerd moeten worden, of on hold gezet moeten worden naar 1 januari en het momentum wordt gemist, is ervoor gekozen de

subsidieregeling open te laten. In de jaarrekening zullen we uw raad informeren over de resultaten en waarvoor allemaal subsidie is verleend.

Vergroenen schoolpleinen

Binnen de klimaatmiddelen is ook rekening gehouden met de vergroening van schoolpleinen. Fysiek wordt vooral gekeken naar het realiseren van groene schoolpleinen bij nieuwe scholen. Deze projecten lopen nog. De voor 2023 beschikbaar gestelde middelen (€ 30.000) kunnen worden afgeraamd. Ten aanzien van het vergroenen van het onderwijs is binnen dit budget een samenwerking aangegaan met Natuurpodium voor twee jaar ter bevordering van natuur en duurzaamheidsonderwijs in de gemeente. Parallel daaraan is Natuurpodium de opdracht gegeven om met een integraal voorstel te komen voor beter natuur- en duurzaamheidsonderwijs in het basis- en voortgezet onderwijs, waarbij minimaal het Milieu Educatief Centrum (MEC), Fort Sabina, Stichting de Waarden en uiteindelijk ook (lokale) bedrijven betrokken worden.

Uitvoering vGRP

Uitvoering van het vGRP ligt inhoudelijk op koers. We maken daarbij steeds vaker integrale keuzes door werk met werk te maken in samenhang met de opgave van andere beleidsvelden in de openbare ruimte, wegen en groen, en externe partijen zoals woningbouwcorporaties.

In 2021 en 2022 is rioolonderhoud uitgevoerd waarvoor de aannemer pas in 2023 facturen in rekening heeft gebracht. Deze facturen werden beoordeeld door een externe partij die ingezet was als directievoerder. Voor een aantal ingediende facturen was een nadere

prestatieverklaring nodig en deze zijn daarom door de directievoerder aangehouden. Inmiddels zijn deze voldoende onderbouwd. Deze oudere facturen zijn vervolgens wel pas nu, in 2023, ingediend en zijn daardoor niet in de jaarrekening van 2022 terecht gekomen. Op het budget riolering moet hiervoor € 200.000 worden bijgeraamd. De nakomende kosten hebben geen effect op de rioolheffing of het nieuwe Gemeentelijk Waterprogramma.

Tevens moet € 60.000 worden bijgeraamd voor de elektra voor de pompen en gemalen. Hier tegenover staat een meevaller van ongeveer € 150.000 aan meeropbrengsten uit de rioolheffing (niet-woningen) en € 25.000 aan rioolheffing woningen. Daarnaast vallen de kapitaallasten en kostentoerekening aan de riolering € 240.000 lager uit waardoor er per saldo een extra

storting in de voorziening van € 144.000 verwacht wordt. Ook voor de rioolheffing haven- en industriegebied is de verwachting dat de opbrengsten ruim € 100.000 hoger uitvallen die ook ten gunste van deze specifieke voorziening komen.

Klimaatbos A17

De planvorming is in de basis afgerond. Belangrijkst actiepunt voor dit jaar zijn onderhandelingen over grondposities binnen het klimaatbos. Deze onderhandelingen lopen. De realisatie schuift door naar 2024 inclusief het voorbereidingskrediet. Besluitvorming hierover zal in eerste instantie plaatsvinden door de waterpartners van het watermanagementplan.

Prestaties	2023	2024	2025	2026
• Klimaat(adaptatie)akkoorden met onze partners en kernen (aan de hand van vergroeningskaarten, gemiddeld 3 per jaar)				
• Doorvertalen Systeemanalyse Stedelijk Water (SSW) naar de meerjarenplanningen voor (her)inrichting van de openbare ruimte				
• Doorzetten communicatiestrategie Klimaatstrategie inclusief nieuwe klimaatsubsidie(s) en acties gericht op burgerparticipatie				
• Uitvoering van het vGRP 2021-2024				
• Start uitvoering Klimaatbos A17				
• Soortenmanagementplan gereed				

THEMA LEEFOMGEVING

Strategisch doel

- Bij vraagstukken rondom de ontwikkeling van het gebied streven we naar een beter evenwicht tussen economie en de (milieu)druk op mens en omgeving. Daarbij kijken we naar wat ontwikkelingen bijdragen aan het realiseren van doelstellingen ten aanzien van duurzaamheid, klimaat en leefbaarheid.

Ontwikkelingen

Stop op natuurvergunningen m.b.t. stikstofdepositie:

Op 1 maart 2023 heeft de provincie Noord-Brabant naar aanleiding van de zogenaamde Natuurdoelanalyses de conclusie getrokken dat de natuur in de Brabantse Natura 2000 gebieden verslechtert en dat de verplichte Europese natuurdoelen niet kunnen worden bereikt met de huidige maatregelen. Hierdoor is het niet mogelijk om extern te salderen, tot de benodigde aanvullende maatregelen zijn genomen met voldoende zeker effect. Daarom heeft zij besloten om alle procedures voor natuurvergunningen, waarbij sprake is van een toename van stikstofdepositie ten opzichte van de referentiesituatie tijdelijk stil te leggen.

Omdat er eerst sprake dient te zijn van aantoonbaar herstel van de natuurgebieden, is onduidelijk voor hoelang deze procedures stil blijven liggen.

Klaar voor inwerkingtreding Omgevingswet en Wkb

Het parlementaire besluit over de inwerkingtreding van zowel de Omgevingswet als de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) is eindelijk definitief. Daarmee is de eindsprint ingezet om ervoor te zorgen dat op 1 januari a.s. wordt voldaan aan de minimale implementatie-eisen. De organisatie ligt nog steeds op koers om alle randvoorwaarden, werkprocessen en systemen gereed te hebben. Landelijk wordt een vlekkeloze overgang echter niet verwacht. Belangrijk is om het dienstverleningsniveau op peil te houden en ervoor te zorgen dat ondersteuning in de beginperiode is geborgd. Daarom wordt de programmaorganisatie Omgevingswet niet op 1 januari al afgebouwd, maar wordt de datum verlegd tot 1 juli ervan uitgaande dat dan de grootste hobbels zijn genomen. Dit kan binnen het beschikbare budget.

Wat betreft communicatie wordt aangesloten bij de landelijke campagne die op 2 oktober is gestart. Verder worden de medewerkers klaargestoomd om de inwoners en ondernemers te woord te staan en te ondersteunen bij de nieuwe instrumenten en procedures.

Omgevingsvisie

In 2023 is het proces voor de omgevingsvisie met de daarbij behorende participatie verder voortgezet en in december 2023 wordt de omgevingsvisie ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad.

Omgevingsplan

De vaststelling van het pilot omgevingsplan Kern Zevenbergen heeft vertraging opgelopen. Dit wordt veroorzaakt door het (niet-)functioneren van het Digitaal Stelsel Omgevingswet. Vaststelling is nu voorzien voor het eerste kwartaal 2024.

Geluidsaneringsprogramma Fijnaart / Heijningen

Na het besluit van het van het Ministerie van I&W eind 2022 op het geluidsaneringsprogramma Fijnaart / Heijningen en bijbehorende lijst met 42 adressen, kon dit programma worden uitgevoerd. Alle adressen hebben een uitnodiging ontvangen om de betreffende woning te laten onderzoeken of maatregelen kunnen worden toegekend. Naar aanleiding van deze uitnodiging zijn 27 woningen daadwerkelijk onderzocht. Uit de onderzochte woningen is geen woning naar voren gekomen waarbij de binnenwaarde wordt overschreden. Daarom komt geen enkele woning in aanmerking voor het treffen van geluidreducerende maatregelen conform de subsidieregeling vanuit het Ministerie van I&W. Het geluidsaneringsprogramma is vervolgens afgesloten door het Bureau Saneringen Wegverkeer.

Start campagne GFT

Om afvalscheiding onder inwoners te stimuleren, start de gemeente een campagne op gft-afval. Ongeveer 1/3 van het restafval bestaat nog uit gft-afval en dat is zonde, want gft is een waardevolle grondstof waar compost van gemaakt wordt. We peilen het kennisniveau bij onze inwoners en zetten op basis hiervan verdere communicatie uit. Ook zullen we gft-bakjes uit delen om gft-afval scheiden in de keuken makkelijker te maken.

Actualisering VTH-beleid in regionaal verband

Een ambtelijke De6-werkgroep heeft in het voorjaar het conceptbeleid opgeleverd. Op dit moment leggen wij de laatste hand aan het opstellen van de Moerdijkse versie. We verwachten het nieuwe beleid eind 2023/begin 2024 vast te stellen.

Begrotingswijziging OMWB

Op 6 september 2023 heeft het algemeen bestuur van de OMWB de 1e begrotingswijziging 2023 vastgesteld. Door vaststelling van de 1e begrotingswijziging is de begroting 2023 aangepast aan een aantal ontwikkelingen, Deze ontwikkelingen zijn:

- Hoge inflatie
- De wens te werken met een reëel tarief
- De verwerking van de door deelnemers vastgestelde werkprogramma's 2023
- Het cao akkoord SGO 2023

De tarieven stijgen met 10%. De 1e begrotingswijziging in combinatie met enkele andere ontwikkelingen zorgen ervoor dat het budget 2023 voor de OMWB met € 190.000 is bijgeraamd.

Regionaal oppakken van onderzoek circulariteit

Samen met een aantal gemeenten in de regio gaan we de samenwerking op het gebied van grondstoffen en circulariteit aan. Belangrijk binnen de samenwerking is milieuverbetering, het vergroten van het bewustzijn, inzicht creëren in regionale kansen als het gaat om verwerking, innovaties en samenwerking met partners op het gebied van grondstoffen en circulariteit.

Onderzoek regionale aanpak sanering asbestdaken

Eind dit jaar komt de OMWB met een beleidsadvies over de mogelijkheden aanpak sanering asbestdaken. We wachten dit advies van de omgevingsdienst af en nemen daarna een besluit over een aanpak.

Beperkt onderzoek Onderzoeksraad voor veiligheid

In november 2022 vond een ongewoon voorval plaats bij een tankcleaningsbedrijf gelegen aan de Middenweg op het industrieterrein Moerdijk. De impact van dit ongeval was voor het bedrijf en naastgelegen bedrijf behoorlijk. Door dit ongeval moesten diverse medewerkers zich in het ziekenhuis laten behandelen. In februari 2023 heeft de Onderzoeksraad voor veiligheid besloten een beperkt onderzoek in te stellen. De raad verwacht eind dit jaar of begin volgend jaar haar bevindingen te kunnen presenteren.

Prestaties

	2023	2024	2025	2026
• Opstellen Omgevingsvisie via het doorlopen van een participatief proces en vaststellen	<div></div>			
• Opstellen handboek Omgevingsplan, zodat we vóór inwerkingtreding van de wet nieuwe initiatieven kunnen begeleiden	<div></div>			
• Start uitvoering totstandkoming gebiedsdekkend Omgevingsplan, realisatie loopt tot uiterlijk 2029	<div></div>			
• Uitvoering van het geluidsaneringsprogramma Fijnaart Heijningen	<div></div>			
• Afvalscheidingscampagne voeren gericht op GFT	<div></div>			
• In samenwerking met De6 actualiseren we het VTH-beleid	<div></div>			
• Intensivering van het toezicht op en handhaving van naleving van de energiebesparingsplicht voor bedrijven (incl. Energielabel C kantoren)				
• Onderzoek naar mogelijkheden voor regionale aanpak sanering asbestdaken				
• Evaluatie instrumenten minimale eisen Omgevingswet		<div></div>		

FINANCIËLE WIJZIGINGEN PROGRAMMA 1

Samen aan de slag voor het klimaat in Moerdijk	Begroting 2023 huidig	Wijziging 2e berap	Begroting 2023 na wijz.
(Bedragen x € 1.000) (-/- is voordelig)			
Totaal lasten	16.836	989	17.825
Totaal baten	-16.413	-656	-17.069
Saldo van baten en lasten	424	333	757
Storting in reserves	0	0	0
Onttrekking aan reserves	-16	-10	-26
Resultaat na bestemming	408	323	731

Samenvatting mutaties programma 1

Totaal	323
Overig	-28
Riolering	-
Milieubeheer (deels*)	351

De wijzigingen binnen programma 1 hebben op het begrote resultaat (na bestemming) per saldo een nadelig effect van € 323.000. Ten opzichte van de totale omvang (lasten) van dit programma is dat een afwijking van 2%. Dit is voornamelijk het gevolg van een hogere deelnemersbijdrage aan de Omgevingsdienst en de overheveling van personeelslasten vanuit een ander programma. Verder nemen de aan riolering gerelateerde baten en lasten toe, waarbij het positieve saldo hiervan wordt gestort in de voorziening riolering.

Nadere toelichting mutaties (x € 1.000)

In onderstaand overzicht is een toelichting opgenomen van de belangrijkste verschillen, waarbij:

- In de kolom V/N is aangegeven of het een voordeel of een nadeel betreft;
- In de kolom % de relatieve afwijking ten opzichte van de omvang van het betreffende taakveld is weergegeven;
- In de kolom S/I is aangegeven of het een structurele (S) of incidentele (I) afwijking betreft.

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
Riolering	-	-	-	-	De aan riolering gerelateerde baten en lasten vormen een gesloten exploitatie. Een eventueel saldo wordt gestort in of onttrokken aan de voorziening riolering (per saldo heeft dit dus geen effect op het begrotingsresultaat). De storting in de voorziening valt naar verwachting € 144.000 hoger uit. De kapitaallasten vallen lager uit (€ 176.000 V) doordat diverse investeringen eind 2022 nog niet volledig waren afgerond en doordat de renteomslag is gedaald van 2% naar 1,5%. Verder worden hogere opbrengsten vanuit de rioolheffing verwacht (€ 174.000 V). Daar staat tegenover dat hogere lasten worden verwacht m.b.t. het onderhoud aan vrijvervalriolering (€ 200.000 N). In de beleidstekst van programma 1 is dit nader toegelicht. Ook voor de rioolheffing m.b.t. het Havenschap geldt een gesloten exploitatie. De hogere opbrengsten uit de rioolheffing (€ 113.000) worden gestort in de voorziening.
Milieubeheer (deels*)	351	9%	N	S/I	De bijdrage aan de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant valt hoger uit (€ 190.000 N). Dit komt voornamelijk voort uit de 1e begrotingswijziging 2023 van de OMWB. Zoals in de raadsvergadering van 13 juli 2023 is besloten worden de effecten hiervan verwerkt in deze bestuursrapportage. Verder worden de salariskosten van 2 fte (€ 142.000 N) naar dit programma overgeheveld omdat deze bekostigd worden uit de tegemoetkoming die we vanuit het Rijk ontvangen m.b.t. de uitvoeringskosten voor klimaat- en energiebeleid. Deze overheveling heeft per saldo geen effect op het begrotingsresultaat en is nader toegelicht in de beleidstekst van programma 1. Tot slot heeft het kabinet dit jaar (nogmaals) extra middelen beschikbaar gesteld voor de aanpak energiearmoede. Deze middelen (€ 270.000) worden toegevoegd aan het budget energiemaatregelen.
Overig	-28	-	V	I/S	Diverse kleinere positieve en negatieve verschillen (< € 50.000).
Totaal	323	2%	N		

Prettig en veilig wonen en leven in Moerdijk

Wonen in een fijne omgeving die prettig en veilig voelt is een belangrijke pijler van het dagelijks welzijn. Met elf woonkernen is daar binnen de gemeente dan ook dagelijks aandacht voor. Met de juiste woningen, beschikbare voorzieningen, een goede bereikbaarheid, een gevoel van veiligheid en gezondheid en een aangename sociale omgeving.

Mijlpalen

Besluitvorming gebiedsontwikkeling Zevenbergen Oost

Op 28 september nam uw raad een belangrijk besluit voor het verwezenlijken van de woningbouwopgave van in totaal 2700 in de gehele gemeente. De gebiedsontwikkeling Zevenbergen Oost behelst meerdere deelgebieden die gefaseerd gerealiseerd zullen worden. Uiteindelijk komen er minimaal 1000 woningen in het gebied, over een periode van ongeveer 10 jaar. Omdat 65% van de nieuwbouw in de categorie “betaalbaar” gerealiseerd wordt, draagt de ontwikkeling significant bij in het verlagen van de druk op de lokale woningmarkt. Naast woningbouw behelst de gebiedsontwikkeling ook de aanleg van de Verlengde Zuidrand en de Zuidrandtunnel, ter afronding van de gebiedsontsluitingsstructuur van Zevenbergen. De realisatie van deze infrastructuur vergt een forse gemeentelijke investering, in aanvulling op de bijdragen (fonds bovenwijks) uit de woningbouw. Om die reden was, in aanvulling op de Rijkssubsidie van november 2022 (€ 10 miljoen voor de stationstunnel, uit de versnellingsgelden van BZK), de toekenning van de Woningbouwimpuls (WBI) subsidie van € 5,4 miljoen in juni mooi nieuws.

Met het besluit van september wordt ook de volgende

stap genomen in de tweezijdige ontwikkeling van station Zevenbergen NS en het aangrenzende bedrijventerrein De Hil. Om tot versnelling te komen in de planvorming, besloot uw raad reeds in maart om de planologische procedure voor de eerste fase (450 woningen in het deelgebied Markvelden Noord), inclusief de Verlengde Zuidrand en Zuidrandtunnel nog onder de huidige Wet ruimtelijke ordening (dus vóór 1 januari 2024) op te starten. Om meer grip op tempo en inhoud van de ontwikkeling te verkrijgen, is een grootschalige agrarische positie verworven. Tevens zijn strategische aankopen gedaan in het gebied De Hil. Bekijk meer informatie over dit project op de website ‘Gebiedsontwikkeling Zevenbergen Oost’.

Markbrug duurzaam gerenoveerd

De Markbrug bij Standdaarbuiten is samen met onze buurgemeente Halderberge gerenoveerd. De aannemers hanteerden een duurzame aanpak in een bouwteam samenwerking. Met minder omgevingshinder, materialen en CO₂-uitstoot verlengden ze de levensduur van de brug met 30 jaar. Het werk is genomineerd voor de Cobouw Infra Awards 2023 die op 21 november wordt uitgereikt. Tevens zijn er vanuit het beheerplan bruggen 4 fiets- en voetgangersbruggen vervangen in Klundert en Willemstad met het standaard bruggensysteem.

THEMA WONEN

Strategisch doel

- Tijdig voldoende woningen bouwen en de bestaande woningvoorraad verbeteren om in de kwantitatieve en kwalitatieve woningbehoefte van huidige en nieuwe inwoners te voorzien.

Ontwikkelingen

Woningbouwproductie op stoom

Tot en met augustus zijn er 189 nieuwbouwwoningen opgeleverd (waarvan 164 in Bosselaar Zuid). In diezelfde periode is de Moerdijkse woningvoorraad met 169 woningen toegenomen (dit aantal ligt lager dan het aantal nieuwbouwwoningen omdat er ook sprake was van sloop/onttrekking van woningen). De verwachting is dat het aantal opgeleverde nieuwbouwwoningen in 2023 het aantal van 200 gaat passeren.

In de loop van het jaar zijn voor diverse projecten bestemmingsplannen vastgesteld door uw raad, met het oog op woningbouwproductie in de komende jaren. In lijn met de ambitie uit het bestuursakkoord wordt vaker en proactiever gebruik gemaakt van het instrument strategische verwervingen. In 2023 zijn meerdere aankopen gedaan die bijdragen aan versnelling op de opgave. De verwachting is bovendien dat uw raad nog dit jaar zogenaamde "go/no go" besluiten kan nemen over grootschaligere woningbouwlocaties waaronder Willemstad Oost en Westschans in Klundert. Bij het jaarverslag volgt een uitgebreidere terugblik en doorkijk,

waarbij ook het aantal vergunde en in aanbouw genomen woningen in beeld wordt gebracht.

Aanjagen woningbouw in kleine kernen

Na de start van de gemeentelijke aanjager begin dit jaar, is uw gemeenteraad met de raadsinformatiebrief van 14 juni geïnformeerd over de aanpak om binnen de totale woningbouwopgave circa 200 woningen extra te programmeren voor de kleine kernen. In samenwerking met Woonkwartier wordt gezien of op enkele van de geïnventariseerde locaties flexconcepten kunnen worden gerealiseerd.

Hogere opbrengst uit leges omgevingsvergunningen

De opbrengst van de leges voor omgevingsvergunningen activiteit bouwen over 2023 ramen wij op € 2,5 miljoen (oorspronkelijke raming € 1,68 miljoen). Bij de eerste Berap is de raming bijgesteld naar € 2,18 miljoen. De huidige stijging van € 0,32 miljoen wordt voornamelijk veroorzaakt door afgifte van twee omgevingsvergunningen voor industriële complexen en een aantal woningbouwprojecten.

Vaststelling Woonprogramma wordt uitgesteld

Als gevolg van onvoorziene personele omstandigheden is er onvoldoende capaciteit beschikbaar om nog dit jaar het Woonprogramma ter vaststelling aan de gemeenteraad aan te bieden. Dit wordt in 2024 opgepakt.

Prestaties

	2023	2024	2025	2026
• Woonprogramma Moerdijk gereed				
• Prestatieafspraken met Woonkwartier, huurdersvereniging Fijn Wonen en Gemeente Halderberge				
• Oplevering woningen Bosselaar Zuid				
• Afronding initiatieffase van grote woningbouwontwikkelingen Zevenbergen Oost en Willemstad Oost, besluitvorming raad				
• Prestatieafspraken met Woonkwartier, huurdersvereniging Fijn Wonen en Gemeente Halderberge (2024-2026) Vanaf 2024 zullen naar verwachting ook zorg- en welzijnsorganisaties onderdeel uitmaken van de prestatieafspraken				
• Om de ambities op het gebied van wonen waar te maken, wordt in alle kernen aan woningbouwprojecten gewerkt. Voor de grotere projecten verwachten wij als eerstvolgende mijlpaal:				
• Afronding Waterwijk Fijnaart				
• Afronding Bosselaar Zuid Zevenbergen				
• Vaststellen omgevingsplan Westschans Klundert				

THEMA BEREIKBAARHEID EN VERKEERSVEILIGHEID

Strategisch doel

- Verkeersveiligheid en bereikbaarheid in een groeiend en verduurzamend Moerdijk waarborgen en duidelijke kaders bieden voor de implementatie van de Omgevingswet.
- Woningen en (noodzakelijke) voorzieningen zijn goed en veilig bereikbaar
- Werklocaties zijn goed en veilig bereikbaar voor zowel personen als goederen

Ontwikkelingen

Fietsverbinding Moerdijk-Zevenbergen

De realisatie van de fietsverbinding Moerdijk-Zevenbergen gaat mee in de aanpak van verkeersveiligheid en bereikbaarheid van de kern Moerdijk en van het Logistiek Park Moerdijk.

Randweg Klundert

Voor de Randweg Klundert is een wijziging van het bestemmingsplan in voorbereiding. Het is nog niet in beeld te brengen wanneer tot verwerving van gronden kan worden overgegaan.

Herziening van de laadvisie

De herziening van de laadvisie (visie op het laden van elektrische auto's) staat in de planning voor 2024, na aanbesteding van een nieuwe leverancier.

Doeslief geannuleerd

Dit programma is geannuleerd, dit was gerelateerd aan klachten en meldingen in Zevenbergen Centrum. Die stroom van klachten en meldingen is/wordt nu op een andere manier behandeld, o.a. participatie bij actualisatie visie Zevenbergen Centrum.

Ontwikkelingen ten aanzien van parkeren

Verkeer gaat dit najaar aan de slag met afwijkend parkeerbeleid voor het centrum van Zevenbergen, omdat vrijwel geen van de omgevingsvergunningen voldoen aan het parkeerbeleid. Tegelijkertijd vindt ook harmonisatie plaats van de parkeerverordeningen voor de blauwe zones van Willemstad, Klundert en Zevenbergen.

Koppeling wegonderhoud en risicoanalyses

Bij wegonderhoud worden verkeersveiligheidsopgaven gelijktijdig aangepakt. In maart is 835.000 gevoteerd als krediet voor de verbetering van verkeersveiligheid. Om werk met werk te maken worden verkeersveiligheidsverbeteringen aangebracht als onderhoud aan de weg plaatsvindt. Dit jaar zijn er nieuwe wegininspecties uitgevoerd. De uitkomsten en analyse van deze inspectie wordt via een memo aan de raad aangeboden.

Beheerplan waterbouwkundige objecten

Het beheerplan waterbouwkundige objecten kan naar verwachting in december worden aangeboden aan de gemeenteraad. Er waren al middelen gereserveerd in de onderhoudsbudgetten om urgente situaties aan te pakken vanuit de inspecties (vooruitlopend op de vaststelling van het beheerplan). De inspecties laten op dit moment geen urgente zaken zien, waardoor er bij deze 2e berap € 130.000 kan worden afgeraamd.

Grote onderhoudswerken

In 2022 is gestart met de planvorming en voorbereiding van een aantal grote onderhoudswerken, te weten Zeestraat/Willem-Alexanderstraat in Zevenbergen, Predikenherenstraat en Kreekdijk/Weeldijk/Oudendijk in Standdaarbuiten. Dit zijn omvangrijke projecten waarbij diverse onderzoeken plaats moeten vinden om tot een juiste nieuwe inrichting te komen. Dit zorgt voor een lange voorbereidingstijd van maanden tot jaren. De problematiek verschilt per locatie en vergt daarmee ook de inzet van maatwerk per locatie.

Prestaties

	2023	2024	2025	2026
• Raadsbesluit haalbaarheid gebiedsontwikkeling Zevenbergen Oost (inclusief rondweg en tunnelverbindingen)				
• Fietsverbinding Moerdijk-Zevenbergen: Raadsbesluit; Inkoop ingenieursbureau, ontwerpen en voorbereiden, verwerven gronden en afstemmen stakeholders.				
• Randweg Klundert: Onherroepelijk bestemmingsplan en het verwerven van de gronden en wellicht start aanbesteding (onder voorbehoud van bezwaar/ beroepsprocedures)				
• Uitvoeren onderhoud Neerhofstraat Zevenbergen				
• Kadevernieuwing Waterfront Moerdijk				
• Vaststellen laadvisie				
• We starten met het schrijven het Moerdijs mobiliteitsverhaal				
• Campagne opzetten om aantal klachten en meldingen met een gedragscomponent te laten dalen (Doeslief)				
• Startnotitie gereed voor onderhoud en herinrichting Doelstraat en Molenstraat te Zevenbergen.				
• Uitvoeren				
• Onderhoud Zeestraat/Willem-Alexanderlaan/ Dr Ariënslaan in Zevenbergen				
• Onderhoud Frederik hereenstraat Standaardbuiten eo				
• Onderhoud Buitengebied Oudendijk, Kreekdijk en Weeldijk tussen Standaardbuiten en Noordhoek				
• Omlegging Noordelijke randweg Zevenbergen				
• Afschaling N285, inclusief brug over Roode Vaart met inlaatvoorziening				
• Wegonderhoud en verkeersmaatregelen worden aan elkaar gekoppeld door middel van risicoanalyses verkeersveiligheid.				
• Op basis van de risicoanalyse wordt bijdrage aangevraagd via het landelijke en regionale SPV en RMP.				

THEMA VEILIGE BUURT

Strategisch doel

- We hebben veilige kernen met een sterke sociale structuur
- De buurt is goed ingericht, schoon en heel
- Het verbeterde beheer Openbare Ruimte is zichtbaar voor bewoners

Ontwikkelingen

Versterking BOA-team

Op 11 mei 2023 heeft de gemeenteraad ingestemd met de structurele uitbreiding van de boa-capaciteit. De invulling van het nieuwe boa-team loopt op schema. Op 1 oktober is een senior-boa aangesteld. Gesprekken met kandidaten lopen op dit moment. Zodra het nieuwe team is gevormd gaan we aan de slag met de herverdeling van taken en gebieden.

Verkeer krijgt op dit moment al hoge prioriteit.

Uitgestelde start nieuwe beleidsregel evenementen

Door uitval van personeel in combinatie met een hoge werkdruk is het niet mogelijk gebleken nieuwe beleidsregels voor evenementen op te stellen. We streven ernaar de nieuwe beleidsregels in de eerste helft van 2024 vast te stellen.

Succesvolle integrale bijeenkomst evenementen

In maart 2023 zijn alle bij ons bekende organisaties die evenementen organiseren in de gemeente Moerdijk uitgenodigd voor een bijeenkomst waarbij vanuit de disciplines vergunning, subsidie, hand- en spandiensten en promotie, informatie werd gegeven over het organiseren van een evenement. Een goed bezochte en gewaardeerde avond die in een behoefte voorzag.

Digitalisering APV-vergunningverleningsproces

Het project digitalisering APV-vergunningverleningsproces is nagenoeg afgerond. Met uitzondering van het formulier voor het aanvragen van een evenementenvergunning zijn alle oude PDF-formulieren vervangen door webformulieren met de mogelijkheid om in te loggen met Digid of e-Herkenning. Zodra de beleidsregels voor evenementen zijn vastgesteld zal het huidige aanvraagformulier vervangen worden door een webformulier.

Gerealiseerde wegreconstructies

Er is een forse slag gemaakt met de reconstructie van wegen. Zo zijn de rotonde aan de Markweg (Standdaarbuiten) en aansluitende wegen vernieuwd, waarbij gelijktijdig de fietsveiligheid rond de rotonde is verbeterd. De Appelaarsedijk bij Fijnaart is versterkt en ingericht naar 60 km/h, evenals de Tonsedijk en de Zwingelspaansedijk. Daarnaast zijn de wegen in het industriegebied Zwanengat in Zevenbergen hersteld. De woonstraten Poststraat in Klundert, Ringweg in Langeweg en Bisschop Hopmansstraat in Noordhoek zijn vernieuwd. Vooruitlopend op het grootschalige project Kreekdijk – Weeldijk – Oudendijk bij Noordhoek (vanwege aanvullend flora en fauna onderzoek vertraagd), is de kruising met de Dreef direct na het verkrijgen van de benodigde grond verbreed.

Planmatige aanpak Essentaksterfte (ETS)

In vervolg op de vaststelling van de aanpak van de ETS heeft in 2022 wederom een boomcontrole op ETS plaatsgevonden. Om op een juiste manier om te gaan met deze gegevens is in 2023 gewerkt aan een systeem/ werkwijze om de voortgang van de aantasting goed te kunnen volgen en de gevolgen hieruit om te zetten naar een werkprogramma om de Essen gestructureerd en in combinatie met alle andere disciplines te kunnen vervangen. Deze is gereed waardoor er nu een uitvoeringsoverzicht is. Contacten zijn gelegd met onder andere Staatsbosbeheer en in verschillende andere ruimtelijke ontwikkelingen om in samenhang de gevolgen van de ETS te begeleiden.

Actualiseren groenbeleidsplan en groenbeheerplan

Het huidige groenbeleidsplan en groenbeheerplan staan op de planning om herzien te worden. Het opstellen van de vergroeningsplannen gaan echter een groot effect hebben op onze nieuwe toekomstige groenstructuur en ook op het beheer. Er is dan ook voor gekozen om eerste de eerste vergroeningsplannen af te wachten en om daarna te starten met de herziening van het groenbeleidsplan en beheerplan. Naar verwachting zal dit eind 2024 zijn. Dit najaar wordt gestart met de eerste vergroeningsplannen.

Afwikkeling brand Huizersdijk Zevenbergen

Via een raadsinformatiebrief van 23 mei 2023 (914013) informeerden wij u over de vervolgaanpak van de gevolgen van de asbestbrand Huizersdijk en de vaststellingsovereenkomst (VSO) die wij op 24 mei 2023 met Lukok B.V. c.s. hebben gesloten. Op grond van de VSO was de nieuwe eigenaar Huizersdijk 17-19 verplicht om binnen 10 weken de sloop van de bronlocatie af te ronden. De sloopwerkzaamheden zijn binnen de gestelde periode afgerond. Met de sloop van de bronlocatie zijn alle schoonmaak- en saneringswerkzaamheden afgerond. Overeenkomstig de VSO is € 10.000 bij de notaris in depot gehouden. Dit bedrag zou aan de gemeente toekomen wanneer de sloopkosten van de bronlocatie binnen een overeengekomen budget blijft. De nieuwe eigenaar heeft aangetoond dat de sloopkosten hoger zijn uitgevallen. Wij hebben de notaris toestemming verleend om dit bedrag aan de nieuwe eigenaar uit te betalen. Het enige wat nu nog dient te gebeuren is het herstel van het fietspad waar opdracht voor is verleend. Verder zijn alle gevolgen van de brand hiermee afgerond en kunnen wij een compleet inzicht geven van de financiële gevolgen van de brand.

	Werkelijk 2022	Werkelijk 2023	Nog verwacht	Totaal
Overig	€ 30	-	-	€ 30
Externe adviseurs	€ 11.534	€ 88.634	-	€ 100.168
Werken door derden	€ 458.543	€ 352.008	€ 8.500	€ 819.051
	€ 470.107	€ 440.642	€ 8.500	€ 919.249
Schadevergoedingen	-€ 408.960	-	-	-€ 408.960
				-€ 408.960

Op 2 maart 2023 heeft de gemeenteraad een budget van € 500.000 beschikbaar gesteld voor de te maken kosten in 2023. De totale kosten bedragen uiteindelijk € 450.000. Het budget kan hierdoor met € 50.000 worden afgeramd.

Uitvoering uitgestelde baggerwerkzaamheden

Het waterschap heeft de afgelopen twee jaar, na een lang periode van voorbereiding in verband met extra ecologisch en kwalitatief bodemkundig onderzoek (PFAS), de baggerwerkzaamheden van de watergangen in de gemeente Moerdijk kunnen uitvoeren. Regulier was het niet nodig om dit jaar baggeronderhoud uit te voeren. Het hiervoor beschikbaar gestelde budget van € 364.000 kan voor dit jaar komen te vervallen en kan worden afgeramd.

1e begrotingswijziging Veiligheidsregio

Ten gevolge van de wijziging CAO Veiligheidsregio's in 2023 wordt de Veiligheidsregio geconfronteerd met een plotselinge stijging in de loonkosten. Hiernaast is het besluit genomen de formatie voor beroepsbrandweer personeel op te hogen om de paraatheid te kunnen garanderen. Dit brengt eveneens een stijging in de personeelskosten met zich mee die nog niet te voorzien was bij het indienen van de begroting begin 2022. Naast genoemde stijging van personeel- en loonkosten zijn de prijzen van brandstof voor brandweervoertuigen en energiekosten ten behoeve van verwarming van brandweerkazernes en kantoor accommodaties exponentieel toegenomen. De bijdrage voor 2023 aan de veiligheidsregio was oorspronkelijk begroot op € 3.106.000. Met het instemmen van de 1e begrotingswijziging 2023 neemt de bijdrage voor 2023 toe met € 127.000 tot een totaalbedrag van € 3.233.000.

Indexatie groenplus bestek

In de begroting 2023 is rekening gehouden met een indexering van 5,7 %. Echter is de daadwerkelijke indexering waar de aannemer aanspraak op mag maken uitgekomen op 10,26% met ingang van 1 januari 2023. Dit heeft tot gevolg dat er een budget van € 96.000 extra structureel benodigd is. Daarnaast is er een te lage inschatting geweest van het effect van areaaluitbreiding waardoor de post straatreiniging met € 24.000 structureel opgehoogd dient te worden.

Prestaties

	2023	2024	2025	2026
• Raadsvoorstel Versterking gemeentelijk toezicht/handhaving	<div></div>			
• Nieuwe beleidsregel evenementen, inclusief toezichtstrategie	<div></div>			
• Een gedigitaliseerd APV-vergunningverleningsproces, waardoor de dienstverlening aan burgers en bedrijven sneller en efficiënter kan verlopen	<div></div>			
• Uitvoering werken die zijn opgenomen in de paragraaf kapitaalgoederen	<div></div>			
• Om onderhoud op straatniveau goed te kunnen aanpakken wordt een projectmatige aanpak voor overhangend particulier groen uitgewerkt en uitgevoerd	<div></div>			
• Eigen verantwoordelijkheid van inwoners voor openbare ruimte wordt gestimuleerd door de publiekscampagne openbare ruimte voort te zetten	<div></div>	<div></div>		
• Nu de eerste urgente gevallen van essentaksterfte zijn aangepakt, volgt een planmatige aanpak essentaksterfte nadat een dialoog met belangrijke stakeholders is uitgevoerd	<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>
• Actualiseren van het groenbeleid en het groenbeheerplan	<div></div>	<div></div>		
• Opstellen nieuwe nota districtelijke integrale veiligheid	<div></div>			

THEMA ACCOMMODATIES EN VOORZIENINGEN

Strategisch doel

- We faciliteren accommodaties en voorzieningen op basis van behoefte, draagvlak, kwaliteit en maatwerk
- We bieden accommodaties en voorzieningen aan op kansrijke en aantrekkelijke plekken waar duurzame en veilige instandhouding en exploitatie mogelijk is
- Er is in de accommodaties een samenhangend, zoveel mogelijk geclusterd aanbod van onderwijs, sport, cultuur en ontmoeting
- We stimuleren eigen verantwoordelijkheid van gebruikers voor instandhouding en exploitatie van sociaal-maatschappelijke voorzieningen

Mijlpalen

Beleidskader Gemeenschapshuizen vastgesteld

In september is het beleidskader 'Gemeenschapshuizen-ontmoetingsfunctie in de kernen' vastgesteld. De functies van gemeenschapshuizen zijn hierin vastgelegd. Ook geeft dit document het belang aan van deze voorziening voor de participatie en zelfredzaamheid van (kwetsbare) inwoners en voor de sociale infrastructuur van de kernen. De geformuleerde beleidsuitgangspunten bieden mogelijkheden om het gebruik te optimaliseren, nog beter aan te sluiten op behoeften van gebruikers en daarmee het maatschappelijk rendement te verhogen. Voor de verdere uitwerking in de implementatiefase van drie jaar is tijdelijk extra capaciteit beschikbaar gesteld voor cluster advies sociaal domein.

Ontwikkelingen

Essentaksterfte op de sportparken

De bomen rondom de sportparken (binnen de hekwerken) vallen onder het contract met de sportparken. Het onderhoud is dan ook voor rekening van de sportverenigingen. Het gaat hier echter ook in veel gevallen om essen die ook zijn aangetast door de essentaksterfte. Dit vergt extra inzet voor het onderhoud om de veiligheid rondom de bomen te realiseren. De extra werkzaamheden zijn niet in het extra budget voor de snoei van essen meegenomen en kunnen hierin ook niet worden opgevangen. Om die reden wordt een extra budget gevraagd van € 45.000.

Kosten ventilatie Markland College Zevenbergen

Op verzoek van Het Markland College Zevenbergen is de toegekende Specifieke Uitkering Ventilatie

Schoolgebouwen € 182.100 (30% van de totale kosten) ingetrokken bij de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO). Het college heeft deze specifieke uitkering terugbetaald aan RVO en Het Markland College Zevenbergen heeft de toegekende subsidie terugbetaald aan de gemeente. Het Markland College Zevenbergen heeft nu rechtstreeks bij RVO een aanvraag ingediend op grond van de nieuwe Maatwerkregeling Ventilatie op scholen door implementatie van noodzakelijke en energiezuinige maatregelen. Als sprake is van urgentie is het mogelijk 60% subsidie van de totale kosten te ontvangen.

Raadsbesluit over haalbaarheidsonderzoek MFA Willemstad

Op 13 juli 2023 heeft de gemeenteraad ingestemd met het haalbaarheidsonderzoek MFA Willemstad en een voorbereidingskrediet van € 850.000 beschikbaar gesteld voor het uitwerken van het ontwerp van het nieuwe MFA en het in gang zetten van de planologische procedure. Na afronding van het definitief ontwerp van het gebouw en de buitenruimte wordt de gemeenteraad gevraagd het investeringskrediet voor het realiseren van de nieuwbouw beschikbaar te stellen.

Gymaccommodaties Zevenbergen

Op 2 maart 2023 heeft de gemeenteraad ingestemd met de hoofdopzet voor de nieuwe sporthal op het terrein van zwembad de Bosselaar in Zevenbergen. Het gaat om de uitwerking tot een ontwerp bouwplan en in uitvoering nemen van de bouw en aanleg van de openbare ruimte. Hiertoe is een krediet van € 13.100.000 beschikbaar gesteld. De gunningsfase van aanbesteding is in september 2023 gestart en wordt naar verwachting in het eerste kwartaal van 2024 afgerond. In deze periode worden ook de varianten voor de gymzaal bij basisschool de Regenboog ter besluitvorming voorgelegd. Conform het raadsbesluit van 19 januari 2023 is de uitwerking van deze gymzaal opgepakt en wordt in 2024 een ontwerp uitgewerkt. Hiertoe is een voorbereidingskrediet van € 170.000 beschikbaar is gesteld.

Groot onderhoud MFA Noordhoek naar 2024

In verband met onder andere verplichte maatregelen vanuit de natuurwetgeving kan start van de renovatie van dorpshuis niet eerder starten dan medio 2024.

Beleidskader buitensportaccommodatie in de maak

Voor het beleidskader voor buitensportaccommodaties is de inventarisatie-en analysefase afgerond.

Het college heeft voorlopige keuzes gemaakt en beleidsuitgangspunten geformuleerd, die in september zijn gedeeld in een raadsinformatiebijeenkomst. In het eerste kwartaal van 2024 wordt het beleidskader voorgelegd aan de gemeenteraad.

Besluitvorming nieuw MFA Zevenbergschen Hoek naar 2024

De definitieve besluitvorming en het technisch ontwerp met de kredietaanvraag schuift door naar maart/april 2024. De raad is hierover tijdens een raadsinformatieavond geïnformeerd. Er is voor de nieuwbouw een bedrag bijgeraamd van € 130.000.

Scholenontwikkeling Fijnaart

De scholenontwikkeling in Fijnaart wordt in 2024 opgepakt.

Meerkosten MFA's door indexatieafspraken en energiekosten

In 2023 zijn we geconfronteerd met hoge extra kosten, deze zijn niet incidenteel maar structureel.

- Bijraming van € 70.000 exploitatiebijdrage voor de Parel in Fijnaart
- Bijraming van € 15.000 exploitatiebijdrage voor de Standaard in Standdaarbuiten
- Bijraming van € 50.000 exploitatiebijdrage voor de Niervaert in Klundert
- Bijraming van € 25.000 energiekosten

Risico op bevoorschotting energieleverancier

Als gemeente betalen we de gefactureerde voorschotten aan energieleverancier DVEP. In 2024 wordt vervolgens afgerekend op basis van werkelijk gebruik. Er is een risico aanwezig dat de leverancier op dat moment niet aan de betalingsverplichtingen kan voldoen. We monitoren de situatie nauwlettend.

Meerkosten energie zwembaden

Dit jaar is vanuit het rijk een SPUK "meerkosten energie openbare zwembaden" toegekend over 2022 en 2023 van € 637.000 voor de vier zwembaden. Als gemeente storten we dit door aan de zwembaden en is er budgetneutraliteit. Maar na 2023 houdt deze SPUK op en is de kans reëel dat de zwembaden hiervoor de gemeente bevragen. Medio december 2023 neemt de gemeenteraad een besluit over de toekomst van de vier zwembaden in de gemeente Moerdijk.

Prestaties

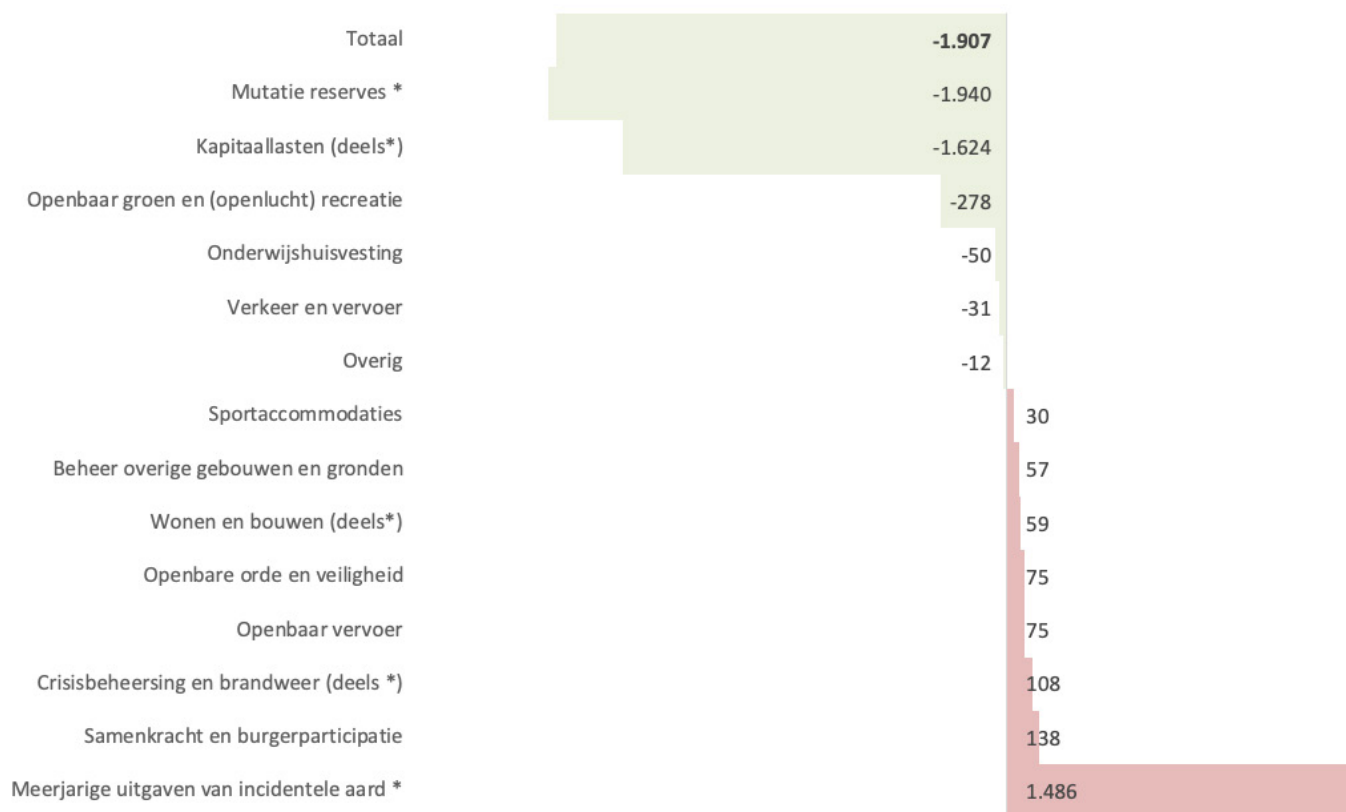
	2023	2024	2025	2026
• Vaststellen beleid multifunctionele accommodaties (mfa's/ gemeenschapshuizen) en starten van de implementatiefase				
• Brandveiligheid fase 2 gemeentelijke accommodaties afgerond				
• Nieuw digitaal sleutelsysteem gemeentelijke accommodaties geïmplementeerd				
• Vaststellen beleid buitensport accommodaties en starten van de implementatiefase				
• Nieuwbouw sporthal en zwembad De Niervaert - Besluitvorming over definitief ontwerp met kredietaanvraag				
• Scholenontwikkeling Klundert - Opstellen afwegingsdocument en besluitvorming over voorkeurslocatie				
• Scholenontwikkeling Fijnaart - Opstarten Initiatieffase				
• MFA Zevenbergschen Hoek - Besluitvorming definitief en technisch ontwerp met kredietaanvraag				
• Gymaccommodaties Zevenbergen (Sporthal 1e fase en gymzalen 2e fase) - 1e fase: Aanbesteding en opstellen definitief + technisch ontwerp - 2e fase: Besluitvorming haalbaarheidsonderzoek met kredietaanvraag				
• MFA Willemstad (incl. verplaatsing VV Kogelvangers) - Kredietaanvraag bouw clubgebouw VV Kogelvangers - Raadsvoorstel haalbaarheidsonderzoek MFA Willemstad inclusief kredietaanvraag				
• MFA D'Ouwe School Noordhoek - Realisatie grootschalig onderhoud dorpshuis				
• Maatschappelijke voorzieningen/MFA nieuwbouwwijk Zevenbergen-Oost - Besluitvorming startdocument				
• Brandweerkazerne Willemstad - Kredietaanvraag verbouw/nieuwbouw brandweerkazerne				

FINANCIËLE WIJZIGINGEN PROGRAMMA 2

Prettig en veilig wonen en leven in Moerdijk	Begroting 2023 huidig	Wijziging 2e berap	Begroting 2023 na wijz.
(Bedragen x € 1.000) (-/- is voordelig)			
Totaal lasten	35.382	237	35.619
Totaal baten	-5.858	-204	-6.061
Saldo van baten en lasten	29.524	33	29.557
Storting in reserves	2.704	238	2.942
Onttrekking aan reserves	-2.666	-2.178	-4.844
Resultaat na bestemming	29.562	-1.907	27.655

Samenvatting wijzigingen programma 2

De wijzigingen binnen programma 2 hebben op het begrote resultaat (na bestemming) per saldo een voordelig effect van € 1,9 miljoen. Ten opzichte van de totale omvang (lasten) van dit programma is dat een afwijking van 5%. Dit komt voornamelijk doordat de kapitaallasten lager zijn uitgevallen. Verder zijn binnen dit programma ook enkele voor- en nadelen ontstaan die een (beperkt) effect hebben op het begrotingsresultaat doordat deze een relatie hebben met andere programma's.

Nadere toelichting mutaties (x € 1.000)

In onderstaand overzicht is een toelichting opgenomen van de belangrijkste verschillen, waarbij:

- In de kolom V/N is aangegeven of het een voordeel of een nadeel betreft;
- In de kolom % de relatieve afwijking ten opzichte van de omvang van het betreffende taakveld is weergegeven;
- In de kolom S/I is aangegeven of het een structurele (S) of incidentele (I) afwijking betreft;
- De afwijkingen gemarkeerd met een * geen effect hebben op het uiteindelijke resultaat omdat ze een directe relatie hebben met een afwijking binnen een ander programma of omdat deze uitgaven worden gedekt uit een reserve.

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
Mutatie reserves *	-1.940	73%	V	I	<p>De uitgaven die in 2023 worden gedaan op de 'meerjarige uitgaven van incidentele aard' (zie ook de toelichting bij het betreffende onderwerp) worden in veel gevallen gedekt uit de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve (€ 1.466.000 V).</p> <p>Ook de kapitaallasten m.b.t. o.a. onderwijshuisvesting worden gedekt uit een daarvoor ingestelde gestelde bestemmingsreserve. Doordat de kapitaallasten lager uitvallen wordt er ook minder uit de reserves onttrokken (€ 141.000 N).</p> <p>In de reserves bovenwijks en ruimtelijke ontwikkeling wordt minder gestort (€ 166.000 V) doordat de bijdragen voor het project Bolwerk Klundert doorschuiven naar 2024 (zie ook het onderdeel 'wonen en bouwen').</p> <p>Verder is een onttrekking uit de algemene reserve begroot m.b.t. de kosten naar aanleiding van de brand aan de Huizersdijk. Deze onttrekking stond binnen programma 3 begroot. Doordat de uitgaven binnen programma 2 worden verantwoord, wordt ook de reserveonttrekking naar dit programma overgeheveld (€ 450.000 V).</p> <p>Tot slot zijn door de gemeenteraad (in de raadsvergaderingen van 3 februari 2022, 2 maart 2023 en 28 september 2023) eenmalige middelen beschikbaar gesteld t.b.v. het project Zevenbergen - Oost, waarbij is besloten om dit te dekken uit de algemene reserve. Zoals gebruikelijk worden dergelijke middelen vanuit de algemene reserve overgeheveld naar de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve. Bij de betreffende besluiten was dat echter niet expliciet als besluitpunt opgenomen. Om de rechtmatige verwerking te borgen wordt in het raadsvoorstel bij deze 2e bestuursrapportage alsnog voorgesteld om de resterende middelen (€ 1.155.000) over te hevelen naar de reserve Meerjarige uitgaven van incidentele aard. Per saldo heeft deze overheveling geen effect op het begrotingsresultaat.</p>
Kapitaallasten (deels*)	-1.624	29%	V	S/I	<p>Diverse geplande investeringen waren eind 2022 nog niet volledig afgerond. Dit zorgt ervoor dat de begrote afschrijvingslasten voor 2023 lager uitvallen dan begroot. Daarnaast zijn de rentelasten lager uitgevallen doordat de werkelijke renteomslag voor 2023 (1,5 %) lager uitvalt dan begroot (2%) als gevolg van hogere rentebaten. De lagere kapitaallasten doen zich binnen dit programma voornamelijk voor bij het wegbeheer, groenbeheer en buitensportaccommodaties. Hierbij moet worden opgemerkt dat het voordeel binnen dit programma deels het gevolg is van het beleid van de provinciaal toezichthouder wat betreft het berekenen van kapitaallasten voor nieuwe (her)investeringen. Tot en met de begroting 2023 waren gemeenten verplicht in het jaar van afronding van de (her)investering 50% van de kapitaallast als structurele uitgaven op te nemen, terwijl we (conform BBV wetgeving) pas in het jaar volgende op de realisering van de (her)investering starten met afschrijven. Met de onderuitputting die hierdoor logischerwijs ontstaat is in de begroting reeds rekening gehouden door het opnemen van een stelpost binnen programma 5.</p> <p>Tot slot geldt dat diverse kapitaallasten (o.a. onderwijshuisvesting) worden gedekt uit daarvoor ingestelde gestelde reserve. Tegenover een deel van de lagere kapitaallasten (€ 141.000 V), staat dus een lagere onttrekking uit de reserve (zie ook onderdeel mutatie reserves).</p>
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-278	5%	V	I	<p>Voor 2023 was rekening gehouden met zowel reguliere werkzaamheden als een inhaalslag bij de baggerwerkzaamheden die door het waterschap worden uitgevoerd. Inmiddels heeft de inhaalslag plaatsgevonden waarna de waterlopen op orde zijn en vanaf volgend jaar het reguliere baggerwerk kan aanvangen. Het budget t.b.v. het reguliere onderhoud is daardoor dit jaar niet nodig geweest (€ 364.000 V). De reguliere baggerwerkzaamheden vanaf 2024 kunnen naar verwachting gedekt worden binnen het jaarlijks budget (€ 300.000) wat hiervoor is begroot.</p> <p>Verder nemen de lasten voor het groenbeheer toe als gevolg van contractuele indexatie conform de CROW index (€ 73.000 N) en zijn diverse kleinere voor- en nadelen ontstaan (€ 13.000 N).</p>
Onderwijshuisvesting	-50	3%	V	I	<p>In 2023 is geen aanvraag ingediend voor een bijdrage in overige investeringen, inrichting en tijdelijke huisvesting onderwijs (€ 50.000 V). Verder is op verzoek van het Markland College Zevenbergen de aanvraag voor een Specifieke Uitkering Ventilatie In Scholen (SUVIS) ingetrokken doordat door hen rechtstreeks bij de RVO een aanvraag is ingediend op grond van een nieuwe maatwerkregeling. Gevolg hiervan is dat zowel de lasten (door gemeente te betalen subsidie) als de baten (door gemeente te ontvangen rijksbijdrage) met € 182.000 zijn afgeraamd</p>

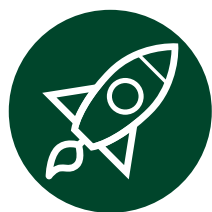
Onderwerp	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
Verkeer en vervoer	-31	0,3%	V	S/I	<p>De lasten m.b.t. het onderhoud van objecten valt lager uit (€ 130.000 V). Doordat inspecties op waterbouwkundige objecten op dit moment geen onverwachte urgente zaken laten zien blijkt het incidentele budget voor 2023 niet nodig. Daarnaast is er minder schade geweest aan objecten dan voorgaande jaren waardoor ook het reguliere budget niet volledig uitgegeven wordt.</p> <p>Verder geldt dat we als gemeente waterschapslasten moeten betalen voor diverse grondpercelen die niet altijd direct zijn toe te rekenen aan specifieke panden of objecten. Vanuit praktisch oogpunt worden deze lasten op het budget wegbeheer verantwoord (€ 50.000 N). Tot slot zijn er diverse kleinere verschillen ontstaan (€ 49.000 N).</p>
Sportaccommodaties	30	1%	N	S/I	<p>Op basis van de uitkomst van de inspecties voor het MJOP gebouwen wordt de jaarlijkse dotatie aan de voorziening gebouwen berekend. Dit ter bekostiging van de onderhoudswerkzaamheden die de komende jaren worden voorzien aan de diverse gemeentelijke gebouwen. Voor de sportaccommodaties valt de storting lager uit (€ 133.000 V). Dit komt voornamelijk doordat voor zwembad de Niervaert momenteel alleen het minimaal noodzakelijke onderhoud wordt uitgevoerd.</p> <p>Verder geldt dat gemeenten voor een deel van de meerkosten voor energie van zwembaden gebruik kunnen maken van de regeling Specifieke uitkering meerkosten energie openbare zwembaden. De van het Rijk ontvangen middelen worden doorbetaald aan de diverse zwembaden van de gemeente. Per saldo heeft dit dus geen effect op het begrotingsresultaat. Wel geldt dat voornamelijk de bijdrage aan de Niervaert conform contractuele indexatie is toegenomen (€ 57.000 N).</p> <p>Tot slot zijn diverse kleinere voor- en nadelen ontstaan (€ 106.000 N).</p>
Beheer overige gebouwen en gronden	57	6%	N	I	<p>Ten opzichte van voorgaande jaren hebben minder grondverkoop plaatsgevonden. De raming van € 40.000 wordt bijgesteld naar € 10.000. Daarnaast zijn kosten gemaakt i.v.m. de overdracht en vestiging recht van opstal van diverse percelen van het waterschap.</p>
Wonen en bouwen (deels*)	59	2%	N	S/I	<p>De totale opbrengsten van de leges omgevingsvergunningen worden over 2023 geschat op € 2.500.000. De stijging (€ 320.000 V) komt voornamelijk doordat er 2 grote industriële complexen en een aantal woningbouw projecten meer zijn vergund dan waar rekening mee is gehouden.</p> <p>Verder vallen de bijdragen vanuit initiatiefnemers t.b.v. de reserves bovenwijken en ruimtelijke ontwikkeling lager uit (€ 169.000 N). Deze afdrachten zijn gekoppeld aan de afgifte van de omgevingsvergunning die naar verwachting in 2024 worden afgegeven. Ook de storting in de betreffende reserves worden hierdoor doorgeschoven naar 2024 (zie ook onderdeel 'mutatie reserves').</p> <p>Binnen het budget gemeentelijke eigendommen ontstaat een nadeel van € 155.000. Dit jaar vindt de aanbesteding plaats voor de verduurzaming van de gemeenteloods, milieustraat en brandweerkazerne haven Moerdijk. Doordat de uitvoering volgend jaar plaatsvindt, wordt ook de hiervoor te ontvangen subsidie in dat jaar verwacht (€ 78.000 N). Verder worden diverse kleinere verschillen verwacht (€ 67.000 N).</p> <p>Tot slot geldt dat de loonkosten en andere indirecte kosten van de primaire afdelingen op basis van de verwachte urenbesteding van medewerkers worden toegerekend aan de diverse programma's en taakvelden van de gemeente. Binnen programma 2 wordt aan taakveld wonen en bouwen meer toegerekend, wat voornamelijk het gevolg is van hogere inhuurkosten bij ziekte (€ 78.000 N). In programma 5 wordt dit nader toegelicht.</p>
Openbaar vervoer	75	221%	N	I	<p>Tijdens de afsluiting van de Haringvlietbrug zijn extra maatregelen genomen om bereikbaar te blijven en de hinder voor onze inwoners te beperken. Zoals ook in de raadsinformatiebrief van 9 juni 2023 is aangegeven zijn er pendeldiensten ingezet. Het benodigde budget hiervoor bedraagt € 75.000.</p>
Openbare orde en veiligheid	75	4%	N	I	<p>De loonkosten en andere indirecte kosten van de primaire afdelingen worden op basis van de verwachte urenbesteding van medewerkers toegerekend aan de diverse programma's en taakvelden van de gemeente. Binnen programma 2 wordt aan taakveld Openbare orde meer toegerekend, wat voornamelijk het gevolg is van hogere inhuurkosten bij ziekte. In programma 5 wordt dit nader toegelicht.</p>
Crisisbeheersing en brandweer (deels *)	108	3%	N	S/I	<p>De bijdrage aan de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant valt hoger uit (€ 127.000 N). Dit komt voort uit de 1e begrotingswijziging 2023 van de Veiligheidsregio. Zoals in de raadsvergadering van 13 juli 2023 is besloten komt het effect hiervan ten laste van de begrotingsruimte 2023.</p> <p>Verder zijn de kosten die gemaakt zijn in 2023 voor de nasleep van de brand aan de Huizersdijk lager uitgevallen (€ 50.000 V). In de raadsvergadering van 2 maart 2023 is € 500.000 beschikbaar gesteld voor de te maken kosten in 2023, met als dekking de algemene reserve. Als gevolg van de lagere kosten wordt er in 2023 logischerwijs ook minder onttrokken uit de algemene reserve. In de beleidstekst van programma 2 is dit nader toegelicht.</p> <p>Tot slot zijn er diverse kleinere verschillen binnen dit taakveld ontstaan (€ 31.000 N).</p>

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
Samenkracht en burgerparticipatie	138	7%	N	S/I	De exploitatiebijdrage voor het beheer en de exploitatie van MFC de Parel in Fijnaart is conform de contractuele afspraken geïndexeerd (€ 71.000 N). Verder is op basis van de uitkomst van de inspecties voor het MJOP gebouwen de jaarlijkse dotatie aan de voorziening gebouwen berekend. Op basis hiervan is een hogere storting nodig in de voorziening ter bekostiging van de onderhoudswerkzaamheden die de komende jaren worden voorzien aan de diverse gemeentelijke gebouwen (€ 63.000 N). tot slot zijn diverse kleinere voor- en nadelen ontstaan (€ 4.000 N).
Meerjarige uitgaven van incidentele aard *	1.486	100%	N	I	De inkomsten en uitgaven die in 2023 worden gedaan op de 'meerjarige uitgaven van incidentele aard' komen in het betreffende jaar ten laste van de exploitatie. In deze bestuursrapportage is een inschatting gemaakt van deze inkomsten en uitgaven en worden ze als raming opgevoerd. Deze uitgaven worden in veel gevallen gedekt uit de specifiek daarvoor ingestelde bestemmingsreserve (hieronder aangeduid met*). In programma 2 betreft het de volgende uitgaven: € 400.000 t.b.v. project Noordelijke omlegging N285 (*) € 355.000 t.b.v. project Ambtelijke capaciteit 6 projecten (*) € 324.000 t.b.v. project Zevenbergen Oost (*) € 286.000 t.b.v. project Implementatie Omgevingswet (*) € 55.000 t.b.v. project Opstellen omgevingsvisie (*) € 42.000 t.b.v. project Zevenbergen Noord (*) € 24.000 t.b.v. diverse overige projecten (deels *)
Overig	-12		V	S/I	Diverse kleinere positieve en negatieve verschillen (< € 50.000).
Totaal	-1.907		V		

Investeringskredieten (x € 1.000)

Binnen programma 2 zijn er naast bovenstaande exploitatiebudgetten, aanpassingen nodig in de eerder beschikbaar gestelde investeringskredieten. Deze investeringen worden na afronding meerjarig afgeschreven.

Krediet	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
7230213 Nieuwbouw De Hoeksteen ZvbH	130	5%	N	I	Als gevolg van de indexering van de normbedragen voor onderwijshuisvesting dient het eerder beschikbaar gestelde krediet met € 130.000 te worden verhoogd. In de begroting 2024-2027 is reeds rekening gehouden met de kapitaallasten die hieruit voortkomen.

Economie als versneller voor een vitaal Moerdijk

Onze gemeente heeft een sterke economische functie van regionale en nationale betekenis. Hierdoor ontstaat zowel werkgelegenheid voor onze eigen inwoners als voor de regio. De economische doorontwikkeling biedt kansen voor een inclusieve arbeidsmarkt en het aantrekken van nieuwe inwoners om de leefbaarheid te versterken en onze voorzieningen op peil te houden.

De economische positie van de gemeente wordt verder uitgebouwd door economische kansen te benutten. Daarbij streven we naar een beter evenwicht tussen economie en de (milieu)druk op mens en omgeving. We kijken naar wat economische ontwikkelingen kunnen bijdragen aan het realiseren van doelstellingen ten aanzien van duurzaamheid, klimaat, leefbaarheid en bereikbaarheid.

We kunnen de economische kracht van het haven- en industrieterrein waar mogelijk koppelen aan andere lokale en regionale opgaven. Er liggen kansen om de spin-off vanuit de industrie richting lokale bedrijvigheid te vergroten.

De aanwezigheid van de zeehaven van Moerdijk en ons uitgestrekte buitengebied met agrarische bebouwing en recreatieterreinen hebben helaas een aantrekkingskracht op de georganiseerde criminaliteit. Dit kan ondermijnende effecten hebben op onze samenleving.

Mijlpalen

Borging programma aanpak vitale centra

De programmatische aanpak is het afgelopen jaar steviger geborgd in de organisatie. Met de raadsinformatiebrief van 2 mei 2023 hebben wij uw raad hierover, en over de inhoudelijke stand van zaken in de vier vitale centra, geïnformeerd.

400 jaar Mauritshuis

In 2023 bestaat het Mauritshuis in Willemstad 400 jaar. In samenwerking met verschillende partijen in Willemstad zijn door het jaar heen activiteiten georganiseerd waarbij het Mauritshuis, prins Maurits of het verhaal rondom beiden centraal hebben gestaan. Ondermeer activiteiten zoals lezingen, Mauritspop, een kleurwedstrijd, Heel Willemstad bakt, een fotowedstrijd, concerten. De activiteiten worden goed bezocht en dragen bij aan een levendig Mauritshuis als ontmoetingsplek.

Ontwerptafel Powerport

Het afgelopen jaar is duidelijk geworden dat de ruimtevraag voor energie infrastructuur zeer groot is. Dit komt omdat op en rond het haven- en industrieterrein vraag en aanbod van energie kan worden samengebracht. Na lobby vanuit Moerdijk heeft de

minister van Binnenlandse Zaken in juni besloten tot een integrale gebiedsgerichte aanpak in de vorm van de Ontwerptafel Powerport. Op deze tafel komt de integrale ruimtevraag samen vanuit klimaat, energie, economie, wonen, mobiliteit en landschap. De Ontwerptafel vormt een samenwerkingsverband tussen de ministeries van EZK, BZK en I&W, de provincie en de gemeenten Geertruidenberg, Drimmelen en Moerdijk. Meer hierover leest u onder Programma 1, thema Energietransitie.

Bus-pendeldienst tijdens werkzaamheden Haringvlietbrug

In Willemstad zorgde Rijkswaterstaat (RWS) voor de realisatie van een veerverbinding vanaf "De Banaan" naar Numansdorp. Bereikbaarheid vanuit De Banaan naar Willemstad was niet geborgd wat tot veel vragen bij inwoners en ondernemers leidde. Hierop heeft de gemeente op eigen kosten een bus-pendeldienst georganiseerd van Willemstad naar "De Banaan" en vice versa. Uw raad heeft in mei ingestemd met de extra kosten hiervan. Deze gaan we proberen te verhalen bij RWS. De pendeldienst voorzag in een grote behoefte. In totaal hebben er circa 80.000 vervoersbewegingen plaatsgevonden.

THEMA HAVEN- EN INDUSTRIETERREIN

Strategisch doel

- Het Haven- en Industrierrein ontwikkelt zich in balans met haar omgeving (People, Planet, Profit). We benutten de economische kracht door ruimtelijk-economische ontwikkelingen bij te laten dragen aan onze doelstellingen op gebied van klimaat, duurzaamheid en leefbaarheid.

Ontwikkelingen

Herijking Havenstrategie

Het thema "energie" maakt geen onderdeel uit van de huidige Havenstrategie (2014). Het is wenselijk om de havenstrategie hierop aan te passen. Hierbij moet o.a. gekeken worden naar het profiel van het terrein (kan energie in de toekomst een economische drager worden?) en de impact van het ruimtebeslag. Dit najaar start een oriënterend gesprek over herijking van de Havenstrategie. Hierbij zal een koppeling worden gemaakt met het traject rond de ontwerp tafel.

Havenkompas

In de begroting was de prestatie opgenomen om in 2023 tot een havenkompas te komen: een uitwerking van de gemeentelijke strategische inzet t.a.v. het haven en industriegebied. Deze prestatie hebben we geschrapt. De visie op het haven en Industriegebied maakt onderdeel uit van de Omgevingsvisie. Hiermee krijgt deze prestatie op een andere wijze invulling.

Intentieverklaring carbon farming

Havenbedrijf, gemeente Moerdijk en ZLTO Moerdijk hebben gezamenlijk een intentieverklaring getekend inzake het mogelijk maken van carbonfarming. Met carbon farming wordt door een aangepast bodembeleid van een boer extra CO₂ opgeslagen in de bodem. Streven is om met bedrijven op het haven en industrierrein tot afspraken te komen over de afname van deze "carboncredits".

Personele wisselingen RVC Havenbedrijf

Er hebben 2 wisselingen plaatsgevonden binnen de Raad van Commissarissen van het havenbedrijf. Marjolein Janssen is per 1 februari jl. opgevolgd door Vera Luijendijk. Per 1 oktober is Joost van Dijk gestart als opvolger van Jan van der Eijk.

Verstedelijking

De provincie heeft dit voorjaar de concept verstedelijkingsstrategie stedelijk Brabant opgesteld en voor reactie aangeboden aan de colleges. De stedelijke regio Breda-Tilburg heeft de concept ontwikkelstrategie SRBT ter reactie aangeboden aan de colleges. In beide stukken staat Moerdijk goed gepositioneerd. In juni bent u in gelegenheid gesteld om wensen of bedenkingen aan te geven op beide stukken. Hier is geen gebruik van gemaakt. De stedelijke regio West-Brabant West is momenteel bezig met de formulering van een regionale investeringsagenda. Deze wordt naar verwachting begin 2024 opgeleverd.

Nu de stedelijke regio's steeds meer vorm krijgen ontstaat ook de behoefte om de governance formeler te gaan organiseren en uitvoeringskracht te borgen. Voorstellen hiertoe worden momenteel ontwikkeld. Een kostenraming zal onderdeel gaan uitmaken van de voorstellen. Vanwege de tweezijdige oriëntatie van Moerdijk zullen wij zeer waarschijnlijk ook dubbele kosten moeten gaan maken. Naar verwachting zal hiervoor in de kadernota 2025 een claim worden geformuleerd. De ontwikkeling van de Stedelijke regio's hangt samen met een overdracht van taken vanuit de RWB. Gesprekken hierover lopen, gekoppeld aan de formulering van een nieuwe meerjarige Actieagenda van de RWB.

Waterfront Moerdijk

Het bestemmingsplan voor de woningbouw en de horecafunctie aan het Hollands Diep is onherroepelijk geworden. Door de provinciale vergunningenstop als gevolg van de stikstofproblematiek ligt de aanpak van de haven zelf echter stil. Zonder zicht op de realisatie van de opgewaardeerde dorpshaven is het niet zinvol om het vastgoed aan de westzijde te realiseren. Hierdoor ligt de havenaanpak stil. Ondertussen gaat de conditie van de kades verder achteruit.

Prestaties

	2023	2024	2025	2026
• Vastgestelde nieuwe uitvoeringsagenda Havenstrategie	<div></div>			
• Perspectief op ontwikkeling haven- en industrieterrein als onderdeel van de omgevingsvisie	<div></div>			
• Gemeentelijk havenkompas	<div></div>			
• Moerdijs belang borgen in uitvoeringsafspraken over verstedelijkingsstrategie Breda-Tilburg en West-Brabant West (WBW)	<div></div>			
• Waterfront Moerdijk (project uit flankerend pakket Moerdijk MeerMogelijk-MMM): start realisatie havenontwikkeling + onherroepelijk bestemmingsplan woningbouw westzijde	<div></div>			
• LPM fase 1 operationeel, interne baan operationeel		<div></div>		
• Evaluatie kredietovereenkomst GR Havenschap Moerdijk		<div></div>		
• Oplevering MMM-project Noordelijke randweg Zevenbergen			<div></div>	
• Oplevering havenontwikkeling Waterfront Moerdijk en start woningbouw			<div></div>	
• LPM fase 2 operationeel (2025), fase 3 operationeel			<div></div>	<div></div>

THEMA VITALE CENTRA

Strategisch doel

- Zevenbergen, Fijnaart, Klundert en Willemstad hebben een bereikbaar, compact winkelhart dat uitnodigt als ontmoetingsplaats, met een aantrekkelijk aanbod van detailhandel, horeca, culturele en recreatieve functies en evenementen

Ontwikkelingen

Evaluatie centrumontwikkeling Zevenbergen.

Voor het centrum van Zevenbergen lopen op dit moment de voorbereidingen voor de evaluatie van de centrumontwikkeling. In deze evaluatie worden de uitgangspunten van de vastgestelde centrumvisie uit 2009 en het daaruit voortvloeiende Masterplan (2011) geëvalueerd:

- Principe 1: Een compacte winkelstructuur.
- Principe 2: Ruim baan voor horeca, recreatie en sport/cultuur.
- Principe 3: Meervoudig ruimtegebruik en het belang van wonen.
- Principe 4: Een bereikbaar centrum.
- Principe 5: Het centrum als verblijfs- en ontmoetingsplek van Zevenbergen.

De uitkomsten van deze evaluatie zullen worden

verwerkt in een nieuw uitvoeringsprogramma voor vitaal centrum Zevenbergen. We verwachten dit medio 2024 op te leveren.

Realisatie Stoofstraat

De 28 luxe appartementen op deze unieke plek aan de haven zijn in oktober in verkoop gegaan. Als symbolische start onthulde wethouder Dingemans op 22 september 2023 het bouwboard op de toekomstige bouwlocatie waar ooit suikerfabriek De Dankbaarheid stond. Op de hekken rondom de bouwplaats zijn informatiedoeken aangebracht, die de geschiedenis van het terrein vertellen. Vanwege extra onderzoek, bijstelling van het oorspronkelijk bouwplan en een sanering liep het bouwplan ongewild enige vertraging op.

Fase 2 centrumplan Klundert

De uitvoeringsfase van de aanpak van de bruggen en fase 2 liggen nu dichtbij elkaar. Om de uitvoeringswerkzaamheden op duurzame wijze te laten verlopen en de impact voor de omwonenden te minimaliseren, wordt gestart met de renovatie en vernieuwing van de bruggen. De werkzaamheden aan de bruggen in de Brugstraat en Kaai starten zoals we het nu voorzien in het tweede kwartaal van 2024. Daarna volgt

de uitvoering van fase 2 van de centrumontwikkeling Klundert.

Ontwikkeling ondernemersfondsen

Vooruitlopend op de uitkomsten van de evaluatie heeft het college in mei 2023 besloten het huidige samenwerkingsconvenant met één jaar te verlengen tot en met 31 december 2024. Dit geeft zowel de ondernemersverenigingen als de gemeente de ruimte om in 2024 de nieuwe afspraken met elkaar af te stemmen en vast te stellen. Het advies gaat in Q1 2024 naar de raad ter besluitvorming.

Supermarktontwikkeling Fijnaart

Rialto Vastgoedontwikkeling, Jumbo en Green Real Estate zijn met de gemeente bezig om te kijken of de ontwikkelingsvisie van Rho financieel haalbaar is. In de eerstvolgende klankbordgroepvergadering komen partijen hierop terug. Parallel hieraan onderzoekt Royal HaskoningDHV op welke wijze de Eerste kruisweg opengesteld kan worden voor alle verkeer.

Uitvoeringsprogramma vitaal centrum Fijnaart

We streven naar een uitvoeringsprogramma met concrete projecten dat wordt gedragen door de inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden in het centrum van Fijnaart. Het uitvoeringsprogramma moet realistisch zijn (slim prioriteren en combineren van plannen, projecten en budgetten). We starten hier nu mee beogen vaststelling in Q1 2024.

Centrumvisie Klundert

Gemeente Moerdijk start in samenwerking met advies- en ontwerpbureau Kuiper Compagnons en Ginder

(bureau voor vrijetijdseconomie die werkt aan de stad van morgen) met het opstellen van een 'Centrumvisie Klundert'. De visie moet leiden tot één of meerdere ontwikkelscenario's. De planning is om halverwege 2024 de centrumvisie vast te laten stellen door de gemeenteraad. Voor de start van de ontwikkeling van deze centrumvisie is er met een aantal sleutelfiguren in beeld gebracht wat het centrum van Klundert nodig heeft om een vitaal centrum te worden. [Bekijk hiervoor de YouTube video 'Centrumontwikkeling Klundert'.](#)

Bastion Groningen en Oostbeerverbinding in Willemstad

In 2023 is er een transformatiekader opgesteld voor Bastion Groningen en de Oostbeerverbinding. Dit transformatiekader is de basis voor het startdocument wat in december 2023 aan de raad wordt voorgelegd ter besluitvorming.

Dashboard vitale centra

Het strategisch doel voor het programma is vertaald naar resultaten die we willen bereiken voor de vier vitale centra in Moerdijk. De meetmomenten zullen altijd in Q4 van het betreffende jaar zijn en vervolgens zal hierover gerapporteerd worden in Q1 in het jaar erop. In september 2023 heeft er een passanten telling plaatsgevonden in de vitale centra evenals een inwonerspeiling.

Documentaire jonge ondernemers in vitale centra

Het idee is dat we een documentaire maken van verschillende jonge ondernemers die werkzaam zijn in de vitale centra van de gemeente Moerdijk, waarbij ze hun achtergrond, drijfveren en motivatie toelichten.

Prestaties

	2023	2024	2025	2026
• Beleidsprogramma vitale centra met hierin detailhandelsbeleid, horecabeleid en afbakening van de centrumgebieden				
• Start realisatie deelgebied Stoofstraat Zevenbergen				
• Evaluatie Ondernemersfondsen en besluit over vervolg				
• Herinrichting openbare ruimte centrum Klundert (fase 2 centrumplan)				
• Vaststellen startdocument centrumplan Klundert fase 3 (Doorsteek/Westerstraat e.o.)				
• Start realisatie uitvoeringsprogramma vitaal centrum Willemstad				
• Afronding haalbaarheidsstudie verplaatsing supermarkt Fijnaart				
• Definitie deelprojecten centrumvisie Fijnaart				
• Haalbaarheidsstudie fase 3 centrumplan Klundert				
• Realisatie deelprojecten centrumvisie Fijnaart				
• Realisatie uitvoeringsprogramma vitaal centrum Willemstad				
• Opzetten centrummanagement Zevenbergen				

THEMA TOERISME

Strategisch doel

- Het gemeentelijk aandeel in het toeristisch product Moerdijk is en blijft op orde.
- Ondernemers versterken en dragen bij aan de doorontwikkeling van het toeristisch product Moerdijk.
- We brengen samen met ondernemers het toeristisch product Moerdijk op een effectieve en inspirerende manier onder de aandacht van inwoners en bezoekers.

Ontwikkelingen

Vaarverbindingen

In 2023 zijn wij opnieuw onaangenaam verrast door het niet nakomen van de afspraken van het bedrijf AquaSwets BV. Hierdoor heeft de Expeditie Haringvliet niet gevaren. Het is ook niet gelukt om een alternatieve verbinding aan de oostkant van het Haringvliet te realiseren. Vanuit een evaluatie over de afgelopen jaren bepalen we de koers voor 2024 en verder.

Gebiedssamenwerking Waterpoort

In 2023 zijn gesprekken gevoerd om een nieuwe samenwerkingsovereenkomst Waterpoort op te stellen. Vanuit de provincie is uitgesproken dat de bijdrage uit het gebied zelf verhoogd moet worden om de bijdrage van de provincie (in budget en capaciteit) te kunnen blijven verantwoorden. Uit de gesprekken is gebleken dat er regionaal gezien te weinig mogelijkheden zijn om aan deze eis van de provincie te voldoen waardoor onvoldoende budget beschikbaar komt om de samenwerking op dezelfde voet voort te blijven zetten. Voorstel is om twee onderdelen waar in het gebied veel waarde aan wordt gehecht (het netwerk en de Waterpoort Academy) als basis te gebruiken voor een aangepaste, afgeslankte, vorm van samenwerking. Naar verwachting wordt hier in het najaar een besluit over genomen.

Stenen Poppen

Het ontwerp voor de inrichting van het gebied rondom de Stenen Poppen in Klundert moest opnieuw aangepast worden. Het nieuwe inrichtingsplan is nu goedgekeurd, maar vanwege onder andere prijsstijgingen sinds het budget werd toegekend (2020), is het budget niet toereikend meer. De raad wordt in november gevraagd aanvullend krediet beschikbaar te stellen. Bij akkoord wordt het gebied in 2024 ingericht.

Nachtregister

Aan het instellen van een goed werkend nachtregister zitten verschillende aspecten vast. Onder andere dat een nachtregister verplicht is om veiligheidsredenen en af te dwingen is via de verordening toeristenbelasting (als hier geen forfaitmogelijkheid opgenomen is). Daarnaast is het noodzakelijk om een nachtregister te kunnen controleren en waar nodig op te handhaven. Om alles goed in beeld te krijgen en ook de gevolgen goed in beeld te hebben en de oplossingen te kunnen uitvoeren is het de verwachting dat een voorstel hoe dit goed te doen in 2024 aan het college wordt voorgelegd.

Toeristische monitor

De toeristische monitor is nog niet uitgevoerd. In regio West-Brabant West verband is besloten om dit gezamenlijk op te pakken waardoor we de resultaten kunnen vergelijken. En ook een gezamenlijk uitgangspunt hebben om de samenwerking verder vorm te geven. Wel wordt er vanuit het programma vitale centra een passantentelling uitgevoerd.

Mijlpalen

Samenwerking Stelling van Willemstad uitgebreid

In 2023 zijn Goeree-Overflakkee, Hoeksche Waard en provincie Zuid-Holland officieel aangesloten bij de Alliantie Zuiderwaterlinie. Dit betekent dat we nu ook de samenwerking binnen de Stelling van Willemstad beter op kunnen pakken. In een nog op te stellen jaarprogramma 2024 wordt ingegaan op de gezamenlijke ambities en activiteiten die we gezamenlijk op gaan pakken. Verwachting is dat dit programma Q1 2024 gereed is.

Ondernemersbijeenkomsten bevestigen goede lijn betrekken ondernemers

In september 2022 heeft de raad ingestemd met een aangepaste werkwijze voor het betrekken van ondernemers bij het versterken van het toeristisch product Moerdijk. Bij twee bijeenkomsten in het voorjaar van 2023 ontvingen we enthousiaste en betrokken ondernemers die gemotiveerd zijn om inderdaad samen te werken aan het versterken van het toeristisch product Moerdijk. In het najaar wordt opnieuw een bijeenkomst georganiseerd.

Fort de Hel

In 2022 is Fort de Hel door omstandigheden dicht gebleven. In 2023 is een overeenkomst afgesloten met een enthousiaste ondernemer om het Fort weer te openen en beleefbaar te maken. Een zeer gewenste ontwikkeling in afwachting van het ontwikkelrapport voor het fort dat later in 2023 wordt verwacht.

Prestaties

	2023	2024	2025	2026
• Toeristische monitor is uitgevoerd.				
• Het openbaar gebied rondom de Stenen Poppen in Klundert is ingericht.				
• Ondernemers en gemeente trekken samen op in de promotie van toeristisch product Moerdijk.				
• Ontwikkelplan Fort de Hel is opgesteld.				
• Er is een goed nachtregister ontwikkeld.				
• Het ontwikkelde nachtregister is geïmplementeerd				
• De aanbesteding voor een nieuwe exploitant Fort de Hel is opgestart				
• Cultureel beleid, inclusief monumentaal erfgoed, is vastgesteld				
• Verkenning doortrekken Roode Vaart				

THEMA ARBEIDSMARKT

Strategisch doel

- Er is voldoende en goed gekwalificeerd personeel voor nieuwe en bestaande bedrijven

Ontwikkelingen

Door de welbekende krapte op de arbeidsmarkt is personele bezetting voor ondernemers een uitdaging. Binnen het project rondom de Hybride Leeromgeving (NXT Moerdijk) zie je hier de effecten van in het opstellen van een jaarprogramma met terugkerende evenementen. Deze prestatie pakken we daarom door naar 2024.

Just Transition Fund

Deze subsidie is beschikbaar gesteld voor projecten rondom transitie opgaven op 3 verschillende sporen:

1. onderzoek & innovatie
2. technologie
3. arbeidsmarkt

Binnen spoor 3 gaat het om het creëren van nieuwe werkgelegenheid, bijscholing en omscholing van werknemers en werkzoekenden, hulp bij het zoeken naar werk voor werkzoekenden en actieve integratie van werkzoekenden. Hierbij ligt extra focus op jongeren. Tot op heden blijkt het lastig om projecten in West-Noord Brabant van de grond te krijgen en aanvragen van projecten te concretiseren. Tijdsdruk is hierbij de grootste factor.

Stand van zaken huisvesting arbeidsmigranten

In de integrale aanpak arbeidsmigratie is vastgesteld dat er een grote behoefte is aan goede huisvesting voor arbeidsmigranten. In 2022 is een uitvraag opgezet naar goede initiatieven voor de huisvesting van 1500 arbeidsmigranten. Er zijn 17 initiatieven ingediend die zijn beoordeeld op de vastgestelde criteria uit het ruimtelijke afwegingskader passendheid omgeving en uit de verordening/regeling huisvesting arbeidsmigranten. De 5 initiatieven met de hoogste score zijn als kansrijk benoemd en zijn de plannen aan het uitwerken. Het initiatief aan de Blokdijk in Moerdijk heeft inmiddels het principe verzoek ingediend. De andere initiatieven zijn de onderzoeken nog aan het uitwerken en de omgevingsdialoog aan het voeren. Het initiatief in Zevenbergen is nog niet gestart en kan pas gerealiseerd worden na realisatie van de Noordelijke Randweg.

Subsidie tijdelijke huisvesting

Op grond van de regeling huisvesting aandachtsgroepen is subsidie aangevraagd voor realisatie van tijdelijke huisvesting voor arbeidsmigranten en andere spoedzoekers.

Voor het initiatief aan de Zwaluwsedijk bij Moerdijk met 112 zelfstandige studio's voor arbeidsmigranten is € 784.000 subsidie ontvangen. Voor het initiatief aan de Oudemolensedijk in Fijnaart is € 448.000 ontvangen. Daarnaast is er nog een bijdrage van € 231.000 voor flexhuisvesting door Woonkwartier. Initiatiefnemers is aangegeven dat de subsidie zal worden doorbetaald zodra de huisvesting is gerealiseerd en goedgekeurd door RVO. Indien de huisvesting niet of niet goed wordt gerealiseerd, zal de bijdrage worden teruggestort aan RVO. De subsidie is geen financieel risico voor de gemeente.

Doorontwikkeling nachtregister

Goede registratie van arbeidsmigranten is belangrijk. De arbeidsmigranten die langer dan 4 maanden (komen) werken, dienen geregistreerd te worden in de BRP. Arbeidsmigranten die korter verblijven dienen in het nachtregister bekend te zijn. Door een goede registratie is inzichtelijk waar welke mensen wonen, maar het levert ook inkomsten op via ofwel het gemeentefonds ofwel toeristenbelasting. Bij de nieuw te realiseren huisvesting van 1500 personen gaat dit om een bedrag van ca. € 450.000 per jaar. Voor de huidige arbeidsmigranten is een goed nachtregister ook van belang. Zie ook thema Toerisme.

Lancering NXT Moerdijk

Begin oktober lanceerden we in samenwerking met VNO-NCW, POM, Curio, REWIN en het Ad academie de app van NXT Moerdijk, een online omgeving waar de 3 O's samenkomen om arbeidspotentieel uit de regio inzicht te geven in banen en stages en waar ze competenties in de logistiek uit kunnen breiden middels games. De app is de 1e stap om samenwerking onder de 3 O's te intensiveren en plannen voor fysieke Hybride leeromgevingen in de logistieke branche door te ontwikkelen. Zo strijden we samen voor een toekomstbestendige arbeidsmarkt op het HIM.

Prestaties

	2023	2024	2025	2026
• Ontwikkelen van projectportfolio arbeidsmarkt (inclusief de ontwikkeling van een hybride leeromgeving logistiek, de sustainable learning community met Avans en ontwikkelprojecten op gebied van robotisering & digitalisering)				
• Opstellen jaarprogramma arbeidsmarkt met terugkerende evenementen waardoor de structurele relatie tussen onderwijs en bedrijfsleven geborgd wordt en het HiM meer zichtbaar wordt als aantrekkelijke werklocatie.				
• Realisatie van een aantal grootschalige huisvestingscomplexen voor arbeidsmigranten.				
• Continuering van inzet gemeentelijke contactpersoon arbeidsmigranten om integratie en zelfredzaamheid te stimuleren. Het budget hiervoor is opgenomen in deze begroting.				
• Doorontwikkeling nachtregister waarin bezoekers en arbeidsmigranten die korter dan 4 maanden in de gemeente verblijven worden geregistreerd. Dit register vormt de grondslag voor het innen van toeristenbelasting van personen die in de gemeente verblijven en niet staan ingeschreven in de BRP.				
• Realisatie portfolio arbeidsmarkt				
• 2e fase Hybride Leeromgeving (HLO)				
• Duurzame relatie bedrijfsleven en onderwijs				
• Arbeidsmigratie: handhaving op illegale huisvestingssituaties met LSI-project				

THEMA VESTIGINGSKLIMAAT

Strategisch doel

- We beschikken over schone, veilige en duurzame bedrijventerreinen met voldoende ruimte voor ontwikkeling
- Onze bedrijventerreinen zijn goed en op een duurzame wijze te bereiken voor zowel het personenvervoer (fiets, deelmobiliteit en auto) als het goederenvervoer (spoor, buis, water en weg)
- We faciliteren ondernemers in aansluiting op hun behoeften en stimuleren het realiseren van economische en maatschappelijke meerwaarde en samenwerking tussen ondernemers onderling

Ontwikkelingen

Vaststelling bedrijventerreinprogramma

Het opstellen van het bedrijventerreinenprogramma is gestart en zal naar verwachting in 2024 worden afgerond. De planning is een externe partij (STEC) aanvullend onderzoek te laten verrichten en hierop een uitvoerige visie te schrijven. Opdrachtverstrekking hiertoe verloopt middels een raadsbesluit. In het vierde kwartaal van 2023 zal een voorstel worden voorgelegd.

Bereikbaarheid door werkzaamheden Haringvlietbrug

De afsluiting van de Haringvlietbrug in de periode 9 juni – 4 aug heeft veel impact gehad op onze ondernemers en inwoners. Om tot alternatieve bereikbaarheidsoplossingen te komen en de communicatie met Rijkswaterstaat (RWS) te stroomlijnen hebben we in 2023 tijdelijk € 50.000 geïnvesteerd in extra gemeentelijke capaciteit en extra verkeersmaatregelen. De inzet was tweeledig. Gericht op het bereikbaar houden van zowel het Haven- en Industriegebied als Willemstad. Op het Haven- en Industriegebied hebben we ingezet op het komen tot een werkgeversaanpak gericht op gebruik van fiets en deelmobiliteit vanaf stations. Bij de voorverkenning was er veel interesse bij bedrijven om mee te doen, maar uiteindelijk bleek geen enkel bedrijf mee te willen doen. Het probleem was blijkbaar niet groot genoeg. Wij signaleren dat bereikbaarheid van het havenbedrijfsleven om samen te werken aan collectieve oplossingen ook op breder vlak (bijvoorbeeld arbeidsmarkt) moeizaam van de grond komt. In het kader van de uitvoeringsagenda van de Havenstrategie proberen we samen met het havenbedrijf, VNO-NCW en de provincie hier aandacht voor te blijven vragen.

Deelmobiliteit Zevenbergen NS

Het was de hoop dat de afsluiting van de Haringvlietbrug zou kunnen fungeren als een aanjager van deelmobiliteit op de verbinding station Zevenbergen met het haven- en industrieterrein. Nu dit niet het geval bleek, koppelen we de ontwikkeling van deelmobiliteit aan de ontwikkeling van het station Zevenbergen, de tweezijdige oriëntatie en de hier aan gekoppelde woningbouwontwikkeling Zevenbergen Oost (zie visual mobiliteitsconcept).

Subsidie Smartwayz

De gemeente Moerdijk heeft mede namens de partners van de Havenstrategie subsidie aangevraagd bij Smartwayz voor de hierboven genoemde inzet op deelmobiliteit mede a.g.v. de afsluiting van de Haringvlietbrug. Als cofinanciering is het incidentele gemeentelijke budget van € 50.000 opgevoerd. De programmaraad Smartwayz heeft positief gereageerd op de subsidie aanvraag. Vooruitlopend op afgifte van de beschikking en in afstemming met subsidieverlener heeft de gemeente het subsidiebedrag al wel uitgegeven ten behoeve van de hierboven genoemde inzet t.a.v. de Haringvlietbrug en deelmobiliteit.

Spooreplacement Roosendaal

Roosendaal wil graag woningbouw realiseren in haar spoorzone. Hiervoor is uitplaatsing van het spooreplacement noodzakelijk. Roosendaal is in overleg met het Rijk over de uitvoering van een verkenning naar mogelijk alternatieve locaties. Moerdijk is een van de locaties die zal worden meegenomen in de verkenning. Vooruitlopend hierop wordt het emplacement in de Ontwerptafel Powerport (zie thema haven- en industrieterrein) meegenomen als een van de mogelijke ruimtevragerende opgaven in het gebied.

Social media

Wij hebben in 2023 tot op heden 2 online campagnes georganiseerd rondom het thema vestigingsklimaat: Vitaal Moerdijk en Bereikbaarheid. De derde campagne zal naar verwachting in het vierde kwartaal plaatsvinden. Gemeente Moerdijk scoort zeer goed ten opzichte van omliggende gemeenten (zie visual engagement rate campagnes gemeente Moerdijk). Ook het aantal volgers op Facebook en LinkedIn is wederom toegenomen.

Stikstof

In Programma 1 zijn de ontwikkelingen rondom stikstof uiteengezet. Voor het vestigingsklimaat hebben deze ontwikkelingen met name gevolgen voor de agrarische ondernemer, en voor het project LPM:

- Agrarisch ondernemer: De huidige stikstofproblematiek binnen Noord-Brabant treft de agrarisch ondernemer in Moerdijk niet direct in de actuele bedrijfsvoering. Zij beschikken, indien van toepassing, via hun milieu- en NB-vergunning over stikstofrechten. Het probleem voor de agrarisch ondernemer ligt meer op het vlak van onzekerheden in hun toekomstige bedrijfsvoering; onder meer kalenderlandbouw, klimaatverandering, water en bodem sturend, stallendeadlines en onderzoek naar het inperken van latente stikstofruimte in vergunningen zorgen voor grote onzekerheden bij de ondernemers. Dit zijn echter ook zaken waar de gemeente Moerdijk zelf géén invloed op heeft.
- LPM: Ten gevolge van de externe salderingsstop van de provincie kan de speciaal ingerichte stikstofdepositiebank voor LPM in ieder geval momenteel niet worden gebruikt. Er wordt nu door alle betrokken adviseurs hard gewerkt aan het op basis van intern salderen rond krijgen van de ontwikkeling. Dit lijkt mogelijk te zijn, aangezien de omgevingsdienst op deze basis inmiddels ontwerpbeschikkingen heeft afgegeven, waardoor in dit jaar geen vergunning nodig is, omdat nieuwvestigers op LPM een zogeheten "positieve weigering" krijgen met de boodschap dat geen vergunning wordt verleend omdat deze niet nodig is. Dit alles gebeurt in nauw overleg met het havenbedrijf. De nog in te voeren wet die intern salderen wel vergunningplichtig stelt zal door het demissionaire kabinet niet aan het parlement worden aangeboden.

Prestaties

	2023	2024	2025	2026
• Vastelling bedrijventerreinenprogramma.				
• Pilot deelmobiliteit vanaf station Zevenbergen				
• Mobiliteitsmaatregelen werkgevers gekoppeld aan werkzaamheden Haringvlietbrug en Heinoordtunnel.				
• Regionale verkenning mogelijkheden uitplaatsen spooreplacement Roosendaal				
• Drie online campagnes rond drie verschillende aspecten van het thema vestigingsklimaat				
• Tijdelijke inhuur van een gemeentelijk aanspreekpunt Haringvlietbrug die vragen vanuit ondernemers en inwoners doorgeleidt richting RWS en afwikkeling bewaakt				
• Afspraken met Provincie over opwaardering buslijn 119 Breda-Zevenbergen tot HOV-verbinding				
• Start uitgifte fase 1 bedrijventerreinen ontwikkeling Zvb Noord				
• Start uitgifte bedrijventerrein Bedrijvenpoort West-Brabant (nabij station Lage Zwaluwe)				

THEMA VEILIGHEID

Strategisch doel

- We bestrijden integraal veiligheidsrisico's en georganiseerde criminaliteit.

Ontwikkelingen

Overgangsjaar

Met de invulling van vacante posities op fysieke veiligheid en ondermijning in het tweede kwartaal van 2023 en het nieuw 'Integraal Veiligheidsplan District de Markiezaten '23-'26 werken we in het tweede deel van het jaar toe naar een nieuw programma Veiligheid. In dit programma werken we jaarplannen uit op basis van het Integraal Veiligheidsplan en worden realistische en meerjarige prestaties geprogrammeerd. Daarmee is 2023 een overgangsjaar.

Raadsvoorstel Aanpak Ondermijning

In het districtelijk Integraal Veiligheidsplan De Markiezaten is opgenomen dat we de samenwerking met ketenpartners intensiveren omtrent de breedscaligheid van veiligheidsproblematiek binnen het havengebied. Op basis van de Mainportgelden is er voor 2023 in totaal € 795.000 gereserveerd voor zowel het uitvoeren van pilotprojecten als structurele maatregelen op het gebied van ondermijning en fysieke veiligheidsmaatregelen.

In samenspraak met de ketenpartners (zowel publiek als privaat) is hier invulling aan gegeven en zijn de volgende genoemde (pilot)projecten in uitvoering:

- Hekwerken & Poorten (€ 330.000)
- Cameranetwerk Openbare Ruimten (€ 255.000)
- Beveiligingsproject Drone (€ 125.000)
- Informatiegestuurd optreden (€ 85.000)

Afronding van deze projecten zal naar verwachting in het eerste kwartaal 2024 plaatsvinden, waarna vanaf 2024, vanuit het Mainportprogramma, invulling gaat worden gegeven aan de structureel ter beschikking gestelde gelden vanuit het Ministerie van Justitie & Veiligheid.

Aanleg WAS-sirenes LPM en IPM

De beoogde WAS-sirenes voor het Logistiek Park Moerdijk en het Industrial Park Moerdijk worden niet gerealiseerd. Dit naar aanleiding van een landelijk besluit dat de Veiligheidsregio's deze WAS-sirenes gaan uitfasen. Om de zelfredzaamheid op het Haven- en industrieterrein, en hiermee ook LPM en IPM, wel te bevorderen is in samenwerking met het havenbedrijf de doorontwikkeling van een alerteringssysteem in gang gezet. Naar verwachting zal dit medio 2024 operationeel zijn.

Prestaties

	2023	2024	2025	2026
• Raadsvoorstel Aanpak Ondermijning				
• Integraal Veiligheidsbeleid Markiezaten met addendum gemeente				
• Aanleg WAS-sirenes Logistiek Park Moerdijk en Industrial Park Moerdijk				

FINANCIËLE WIJZIGINGEN PROGRAMMA 3

Economie als versneller voor een vitaal Moerdijk	Begroting 2023 huidig	Wijziging 2e berap	Begroting 2023 na wijz.
(Bedragen x € 1.000) (-/- is voordelig)			
Totaal lasten	16.156	6.240	22.396
Totaal baten	-14.626	-5.265	-19.891
Saldo van baten en lasten	1.530	975	2.505
Storting in reserves	1.941	0	1.941
Onttrekking aan reserves	-847	-388	-1.234
Resultaat na bestemming	2.624	587	3.211

Samenvatting wijzigingen programma 3

Totaal	587
Mutaties reserves *	-388
Kapitaallasten (deels*)	-138
Overig	76
Grondexploitaties	149
Grondzaken *	888

De wijzigingen binnen programma 3 hebben op het begrote resultaat (na bestemming) per saldo een nadelig effect van € 587.000. Ten opzichte van de totale omvang (lasten) van dit programma is dat een afwijking van 4%. Dit nadeel is voornamelijk ontstaan doordat binnen dit programma een onttrekking (€ 500.000) uit de algemene reserve was begroot ter dekking van de lasten die zijn gemaakt n.a.v. de brand aan de Huizersdijk. Doordat deze uitgaven binnen programma 2 vallen, is de corresponderende reserveonttrekking ook naar dat programma verplaatst. Per saldo heeft dit dus geen effect op het begrotingsresultaat.

Nadere toelichting mutaties (x € 1.000)

In onderstaand overzicht is een toelichting opgenomen van de belangrijkste verschillen, waarbij:

- In de kolom V/N is aangegeven of het een voordeel of een nadeel betreft;
- In de kolom % de relatieve afwijking ten opzichte van de omvang van het betreffende taakveld is weergegeven;
- In de kolom S/I is aangegeven of het een structurele (S) of incidentele (I) afwijking betreft;
- De afwijkingen gemarkeerd met een * geen effect hebben op het uiteindelijke resultaat omdat ze een directe relatie hebben met een afwijking binnen een ander programma of omdat deze uitgaven worden gedekt uit een reserve.

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
Mutaties reserves *	-388	20%	V	I	Er wordt meer onttrokken uit de reserve strategische verwerving onroerend goed (€ 606.000 V) ter dekking van gemaakte kosten i.v.m. strategische grondaankopen (zie ook onderdeel 'grondzaken'). Verder wordt minder gestort in de reserve bovenwijken (€ 246.000 V) en ruimtelijke ontwikkeling (€ 36.000 V) als gevolg van lagere bijdragen vanuit initiatiefnemers van projecten (zie ook onderdeel 'grondzaken'). Tot slot was een onttrekking van € 500.000 uit de algemene reserve begroot ter dekking de lasten die zijn gemaakt n.a.v. de brand aan de Huizersdijk. Doordat deze uitgaven binnen programma 2 vallen, is de corresponderende reserveonttrekking ook naar dat programma verplaatst. Per saldo heeft dit dus geen effect op het begrotingsresultaat.
Kapitaallasten (deels*)	-138	53%	V	S/I	Diverse geplande investeringen waren eind 2022 nog niet volledig afgerond. Dit zorgt ervoor dat de afschrijvingslasten voor 2023 lager uitvallen. Daarnaast zijn de rentelasten lager uitgevallen doordat de werkelijke renteomslag voor 2023 (1,5 %) lager uitvalt dan begroot (2%) als gevolg van hogere rentebaten binnen programma 5. De lagere kapitaallasten doen zich binnen dit programma voornamelijk voor m.b.t. Fort Sabina Henrica (€ 59.000 V), ontwikkeling vitale centra (€ 45.000 V) en het Mauritshuis (€ 36.000 V).
Grondexploitaties	149	1%	N	I	Ontwikkelingen binnen de diverse grondexploitaties hebben per saldo een nadelig effect (€ 149.000 N). Gezien de omvang van de baten en lasten die met de grondexploitaties gemoeid gaan is dit een gering effect. Dit nadeel wordt voornamelijk veroorzaakt doordat voor de grondexploitatie Wethouder Tromperstraat de verliesvoorziening (o.a. door extra maatregelen die genomen moesten worden voor de waterberging en explosievenonderzoek) met € 154.000 verhoogd moet worden. Verder is het resultaat voor enkele grondexploitaties (o.a. Stoofstraat) iets verhoogd i.v.m. de verplichte winstnemingen die herkend zijn met de nieuwe cijfers. Periodiek wordt in de begroting en jaarrekening een uitgebreide toelichting gegeven over de grondexploitaties in de paragraaf grondbeleid. In die paragraaf wordt per grondexploitatie een toelichting gegeven op de financiële voortgang, verwachtingen en risico's van de actieve grondexploitaties waarbij ook nader inzicht wordt gegeven in de totale (verwachte) resultaten per grondexploitatie.
Grondzaken *	888	115%	N	I	Initiatiefnemers van projecten doen een bijdrage t.b.v. bovenwijkse voorzieningen en ruimtelijke ontwikkelingen. Onder andere bij de projecten Kop Roode Vaart (Zevenbergen) en Koningin Julianastraat (Fijnaart) vallen deze bijdragen in 2023 lager uit (€ 282.000 N). Ook de stortingen van deze bijdragen in de reserves bovenwijken en ruimtelijke ontwikkeling vallen hierdoor lager uit (zie ook onderdeel mutatie reserves). Daarnaast zijn kosten gemaakt i.v.m. strategische grondaankopen (€ 606.000 N). Om bij strategische aankopen van onroerende zaken het eventuele verschil tussen de verkrijgingsprijs (incl. bijkomende verwervingskosten) en de marktwaarde (taxatiewaarde) te kunnen dekken, is de reserve strategische verwerving onroerend goed ingesteld. Dit meerdere mag namelijk niet geactiveerd worden op de balans en vormt daarmee een kostenpost in het betreffende jaar. In dit geval gaat het om grondaankopen m.b.t. Zevenbergen Oost, Hazeldonkse zandweg en sloop- en afwaarderingskosten Huizersdijk.
Overig	76		N		Diverse kleinere positieve en negatieve verschillen (< € 50.000).
Totaal	587		N		

Ondersteuning voor mensen die het écht nodig hebben

Gemeente Moerdijk staat voor goede, betaalbare en beschikbare zorg en ondersteuning voor de kinderen, jongeren, volwassenen en senioren die het écht nodig hebben. Soms is dat een duwtje in de rug, soms intensieve hulp. Wij bieden onze inwoners hulp op de leefgebieden opvoeden en opgroeien, onderwijs, gezondheid, veiligheid, dagelijks leven, financiën, wonen, mobiliteit en sociale participatie.

Gemeente Moerdijk wil een inclusieve gemeente zijn waar iedereen meedoet, ongeacht culturele achtergrond, gender, leeftijd of beperkingen.

Mijlpalen

De buurtkamers worden goed bezocht

Met uitvoerder Surplus Welzijn worden de buurtkamers periodiek geëvalueerd. De doelstelling is om per buurtkamer minimaal zeven bezoekers per dagdeel te hebben. Het gaat om indicatieloze dagbesteding. In beide buurtkamers is dat gerealiseerd. In Zevenbergen komen gemiddeld 7 bezoekers per dagdeel. In Willemstad zijn er op dinsdag en donderdag 15 bezoekers en op vrijdag 16 bezoekers (aantallen juli 2023). Kwalitatieve evaluatie leverde positieve uitspraken op over de buurtkamer (zie kader). De evaluatie vindt plaats in het vierde kwartaal van 2023

Ervaringen van bezoekers aan de Buurtkamer

- "Ik kan mijn verhaal vertellen en de zorgen delen."
- "Ik voel me hier welkom en de vrijwilligers zijn zo lief voor mij."
- "Ik vergeet weleens dat ik naar de Buurtkamer zou komen om te eten, dan is het fijn als vrijwilligers nog even bij mij langskomen om te horen hoe het gaat."

Armoedenota vastgesteld

Op 13 juli 2023 is de nota bestaanszekerheid – lokale aanpak armoede 2023-2026 door de gemeenteraad vastgesteld. Deze nota richt zich in het bijzonder op vijf ambities:

1. Armoede voorkomen;
2. De (gevolgen van) armoede verzachten;
3. Inwoners perspectief bieden op een betere toekomst;
4. Iedereen mee te laten doen in de maatschappij;
5. De gemeentelijke dienstverlening te verbeteren (in lijn met de Scan Mens en Maatschappij).

Besluit genomen over asielopvang

In juli 2023 heeft de gemeenteraad besloten asielopvang in de gemeente mogelijk te maken aan de Schansdijk in Zevenbergen. In het derde en vierde kwartaal van 2023 (en in 2024) wordt dit samen met het COA verder uitgewerkt. Naar verwachting kan de opvanglocatie in het derde kwartaal van 2024 in gebruik worden genomen. In de tussenliggende periode werken we met (maatschappelijke) partners en omwonenden ook aan het maken van goede afspraken over begeleiding, ondersteuning en veiligheid. (zie ook Ontwikkelingen)

Beleidskader 'Een (t)huis, een zorg minder', vastgesteld

Het nieuwe beleidskader Maatschappelijke opvang, Openbare geestelijke gezondheidszorg en regionale verslavingspreventie 'Een (T)huis = een zorg minder' is door het college van Moerdijk vastgesteld op 30 mei 2023. De gemeenteraad van centrumgemeente Breda stelde het vervolgens vast op 22 juni 2023. Breda heeft de verantwoordelijkheid de voor de uitvoering van regionale taken zoals het bieden van de feitelijke opvang. In het nieuwe beleidskader is een veel nadrukkelijker rol weggelegd voor de regiogemeenten zelf (zoals Moerdijk) in het voorkomen van dakloosheid en het realiseren van

woonoplossingen met nazorg als mensen uitstromen uit de maatschappelijke opvang. Het doel van het beleidskader is voorkomen van dak- en thuisloosheid, de periode in de opvang zo kort mogelijk houden en het bieden van nazorg om te voorkomen dat mensen opnieuw dakloos worden.

Evaluatie pilot Wijk-ggz leidt tot structurele inzet

In augustus 2023 is de inzet van de wijk GGZ in het eerste pilotjaar geëvalueerd, vanuit het inhoudelijk doel en om de subsidie van € 50.000 bij ZonenW te verantwoorden. Conclusie: deze functie heeft echt een toegevoegde waarde voor de gemeente, voor maatschappelijke partners en voor inwoners. De Wijk GGZ kan als link tussen alle zorg- en veiligheidspartners het verschil maken, ze kan snel instappen als er iets aan de hand is, ze is heel toegankelijk en heeft geen wachtlijst. Ze kan iets doen in casuïstiek van personen met onbegrepen gedrag (in de pilotperiode heeft zij 59 inwoners geholpen). Daarnaast ligt er een rol op preventief gebied en kan de wijk GGZ bijdragen aan welkome wijken en kernen in Moerdijk. Besloten is de wijk-GGZ in Moerdijk structureel te maken.

Ontwikkelingen

Evaluatie en afronding Scan Mens en Maatschappij

De Scan Mens en Maatschappij deel III wordt in 2023 afgerond. Bijna alle maatregelen voor 2022 en in 2023 zijn vormgegeven en heeft in totaal tot de gewenste (financiële) opbrengst geleid. Enkele maatregelen uit 2022 zijn niet doorgevoerd omdat ze in de praktijk lastig uitvoerbaar bleken te zijn (zoals bewindvoering anders organiseren). De financiële opbrengst was op bepaalde onderdelen (Wmo) echter veel hoger dan verwacht waardoor de taakstelling toch behaald is. Er resteert nog een bedrag van € 170.000, dat wordt doorgeschoven naar 2025. Alle kansen en inzichten uit de scan landen in een Programma Sociaal Domein.

Visievorming adviesraad voor het sociaal domein

Het samenwerkingsconvenant tussen het college en de Wmo adviesraad is herzien. Door deze herziening wordt onder meer cliëntenparticipatie naar 'de voorkant' gehaald in het beleidsproces. De voorbereiding voor de verkenning naar één adviesraad voor het sociaal domein, start in de tweede helft van 2023. Het advies zal in 2024 worden afgerond en heeft nauwe relatie met de visie op het sociaal domein haar aanleiding van alle geformuleerde kansen.

Themabijeenkomsten sociaal domein en huisartsen (medisch domein)

In een drietal themabijeenkomsten tussen sociaal domein en de huisartsen is ingezet op versterking van de samenwerking op het gebied van kinderen en volwassenen. De huisartsen zijn geïnformeerd over de uitvoering van jeugdhulp, Wmo en Schuldhulpverlening. Menige vraag die bij de huisarts komt, is namelijk niet medisch maar sociaal-maatschappelijk van aard. Lichte hulp vanuit jongerenwerk, welzijnswerk of vanuit sociaal domein is dan passender. Er zijn goede afspraken gemaakt over doorverwijzen, tools en informeren. Voor de digitale aansluiting van huisartsen en CJG via zorgdomein, zijn we in gesprek met enkele huisartsen die mee willen doen in de pilot. Alle huisartsen kunnen voor advies terecht bij de CJG-bureaudienst. In 2024 krijgt de versterking samenwerking daadwerkelijk z'n beslag.

Veel aandacht voor nieuwkomers (Oekraïners, asielzoekers, statushouders en arbeidsmigranten)

De inzet voor nieuwkomers die zich in 2022 al aftekende, heeft in 2023 verder vorm gekregen. Op 1 november 2023 start de programmaregisseur nieuwkomers die een brede visie op nieuwkomers gaat opstellen. Het thema nieuwkomers krijgt daarmee een programmatische aanpak. Daarin hebben in elk geval de onderdelen gezondheidszorg, onderwijs en huisvesting prioriteit.

De taakstelling voor statushouders is in 2023 hoog (ruim 100). Naar verwachting lukt het in 2023 niet om aan deze hoge taakstelling te voldoen. De woningmarkt is krap. Dat komt onder meer door de krapte op de woningmarkt. Bovendien zijn de woningen die vrijkomen vooral geschikt voor gezinnen tot 6 personen, terwijl de statushouders die gehuisvest moeten worden vaak alleenstaand zijn of juist een heel groot gezin (6+) vormen. Dat zorgt voor een mismatch tussen vraag en aanbod. Om zo veel mogelijk statushouders toch te huisvesten zetten we in op:

- Uitrust in de regio
- Afspraken met Woonkwartier (maatwerk) over bijvoorbeeld ruimer toewijzen en aanpassen van woningen.
- Benutten van andere huisvestingsmogelijkheden – bijvoorbeeld via de Thuisgevers of via Take Care bnb.

Daarnaast maken we in de reguliere (prestatie)afspraken met Woonkwartier afspraken over hoe de taakstelling te behalen, en nemen we deel in de uitwerking van de bestuursopdracht over de huisvesting van statushouders en de asielketen.

In het voorjaar zijn de ontheemden uit Oekraïne die tot dan verspreid over de gemeente opgevangen werden, verhuisd naar de centrale locatie op de Schansdijk. Met deze vaste locatie werken we aan het verder normaliseren van het leven van de ontheemden. Dat doen we door bijvoorbeeld het organiseren van taallessen voor volwassenen maar ook door het openen van een extra NT2 (taalklas) voor het basisonderwijs. Maar denk ook aan ondersteuning voor het invullen van aanvraagformulieren. Het doel is de ontheemden een zo soepel als kan een zo normaal mogelijk leven te laten leiden. Zoals al aangekondigd in de 1e bestuursrapportage 2023 hebben wij de budgetten met betrekking tot de opvang van Oekraïense ontheemden geactualiseerd. De diverse gemeentelijke opvanglocaties die tot in het voorjaar van 2023 zijn ingezet voor de opvang zijn ontmanteld en zoals aangegeven worden nu alle Oekraïense ontheemden opgevangen aan de Schansdijk in Zevenbergen. Voor deze opvang is een gedeelte van de Schansdijk aangepast. De kosten van deze aanpassing komen uit op een bedrag van € 750.000 (zie ook de raadsinformatiebrief van 17 mei jl.). Verder is er een nieuwe ontsluiting gemaakt naar de Schansdijk en zijn parkeervoorzieningen aangelegd. De kosten hiervan komen uit op ca. € 230.000. Inclusief deze kosten verwachten wij dat de totale kosten over 2023 voor de opvang van de Oekraïense ontheemden uitkomen op € 5,1 miljoen. Aan rijksbijdrage verwachten wij € 6,5 miljoen te ontvangen. Het verschil van € 1,4 miljoen wordt toegevoegd aan de reserve Nieuwkomers. Bij de 1e bestuursrapportage 2023 is al een bedrag van € 0,2 miljoen toegevoegd aan de reserve, zodat de mutatie voor deze bestuursrapportage uitkomt op € 1,2 miljoen.

De te ontvangen rijksbijdrage (€ 6,5 miljoen) is berekend op de op dit moment geldende vergoeding van € 83 per aangeboden opvangplaats per nacht. Op dit moment wordt door het Rijk onderzocht of deze vergoeding moet worden aangepast. Mocht dit het geval zijn dan zullen wij dit verwerken in de jaarrekening 2023.

Specifieke uitkeringen voor GALA en IZA

Aan het begin van dit jaar ontstond langzaam meer duidelijkheid over de aangekondigde combinatie SPUK-uitkering in het kader van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Integraal Zorg Akkoord (IZA). Het gaat om thema's op het gebied van Preventie.

Om de aangevraagde middelen definitief beschikbaar te krijgen, was een plan van aanpak nodig dat voor 1 oktober ingediend moest zijn. Gezien de breedte van de regeling, de noodzakelijke integrale aanpak vanuit diverse leefgebieden en lang uitblijven van duidelijke, landelijke kaders heeft dit veel capaciteit gevraagd. Gezien het belang en de goede aansluiting op de uitgangspunten van de Scan Mens & Maatschappij heeft dit prioriteit gekregen.

Dienstverlening Wmo en Jeugd in de afgelopen periode Centrum Jeugd en Gezin

Het eerste half jaar van 2023 was er bij Centrum Jeugd en Gezin sprake van een werkvoorraad of wachtlijst. In het 4e kwartaal zien we een terugloop in de werkvoorraad.

Wachttijd hangt af van de hulpvraag. Lichte ondersteuning, ambulante hulp of doorverwijzing naar laagcomplex zorg kan binnen enkele weken worden opgestart.

De oorzaak van de werkvoorraad ligt met name bij wachttijden van de Jeugdbescherming en GGZ zorg. Dit maakt dat zware casuïstiek langer onder regie van de jeugdprofessional blijft. Ook personele wisselingen of ziekteverzuim maken dat de doorstroom vertraagt. Hierdoor kan de jeugdprofessional minder snel een nieuwe casus oppakken. Voorrangszaken worden met voorrang verdeeld. Dit zijn casussen die na aanmelding als urgent worden aangemerkt, maar ook de aanmeldingen vanuit Veilig Thuis of huisarts worden aangemeld. Jeugdprofessionals houden contact met de gezinnen gedurende de wachttijd. Ter overbrugging worden de opties van lichte ondersteuning door het jongerenwerk, maatschappelijk werk of jeugdverpleegkundige overwogen en waar mogelijk ingezet.

Prestaties Mens & Maatschappij breed

	2023	2024	2025	2026
• Basisdienstverlening aan inwoners op peil houden				
• Evaluatie en monitoring van de in 2022 genomen maatregelen in relatie tot de Scan Mens en Maatschappij.				
• Uitvoeren van de door de raad vastgestelde maatregelen Scan Mens en Maatschappij voor 2023				
• Derde en laatste inhoudelijk deel Scan Mens en Maatschappij en voorstellen voor taakstelling voor 2024 aanbieden aan de gemeenteraad				
• Een visie op de wenselijkheid en haalbaarheid van een adviesraad sociaal domein				
• Evaluatie en monitoring van de in 2022 en 2023 genomen maatregelen in relatie tot de Scan Mens en Maatschappij				
• Uitvoeren van de door de raad vastgestelde maatregelen Scan Mens en Maatschappij 2024				
• We hebben geïnvesteerd in de samenwerking met de maatschappelijke partners en zorgaanbieders om vanuit dezelfde visie en uitgangspunten te werken.				

THEMA MEEDOEN EN PREVENTIE

Strategisch doel

- We hebben in de omgeving van onze inwoners een stevige sociale structuur, met een stevig goed samenwerkend netwerk van ondersteuners en basisvoorzieningen,
- De jeugdige groeit op in een veilige opvoedsituatie waarin hij zich zo optimaal mogelijk kan ontwikkelen.
- De volwassenen krijgen steun zodat ze zoveel mogelijk zelfredzaam zijn en kunnen participeren in de samenleving.
- Signalen worden vroegtijdig opgepakt om tijdig te kunnen anticiperen, bijsturen en waar nodig ondersteunen.

Ontwikkelingen

Preventief aanbod voor jeugd

Diverse producten worden momenteel verkend. Zo wordt Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO) en Jongeren Op Gezond Gewicht verder onderzocht. Er staat een werkbezoek gepland om nadere informatie te ontvangen rondom de mogelijke implementatie van OKO. Ook zijn er al verkennende gesprekken gevoerd voor andere kansrijke interventies, zoals Vrienden (wat bijdraagt aan de mentale gezondheid).

Het beleid voor jongerenontmoetingsplekken (JOP) is nog niet vastgesteld. We onderzoeken momenteel hoe we het proces om te komen tot een JOP kunnen optimaliseren (rekening houdend met vergunningen en het bestemmingsplan). Binnen het nog op te stellen maatschappelijk accommodatiebeleid wordt nagegaan in hoeverre we ook beleidsuitgangspunten voor jongeren ontmoetingsplekken kunnen opnemen.

In Standaardbuiten is na de zomer een wekelijkse inloop voor jongeren in MFA De Standaert van start gegaan.

Beleidsuitgangspunten voor huisvesting van kinderopvang, onderwijs en (jeugd)zorgpartners worden opgenomen in het nog op te stellen beleidskader maatschappelijke accommodaties. Landelijke kaders over inclusief onderwijs zijn er nog niet en ook is er nog onduidelijkheid over de toekomst van de kinderopvang. Het afronden van een integrale visie kindcentra (IKC) is daarom doorgeschoven naar 2024. De grote lijnen van de visie staan op papier en er is intern afgestemd.

Daarnaast zijn de externe partijen meegenomen in de ontwikkeling.

Centrum voor Jeugd en Gezin beter in beeld via Instagram

Het CJG post regelmatig tips en info voor jeugdigen en hun ouders over opvoeden en opgroeien. Inmiddels zijn er ruim 150 volgers, dat aantal neemt gestaag toe.

Mantelzorg als onderdeel van de sociale basis

Het plan voor mantelzorgondersteuning en mantelzorgwaardering wordt in 2023 niet opgepakt als zodanig maar krijgt plek in de integrale aanpak voor de sociale basis. Op grond van het GALA akkoord moet dit in 2024 gereed zijn. In 2023 is wel besloten de nieuwe mantelzorgtest te lanceren. Daarnaast is met een PR-campagne met nieuwe materialen en een nieuwe website het Mantelzorgsteunpunt Moerdijk onder de aandacht gebracht.

Voorzieningenwijzer in 2024 in gebruik

Om toe te werken naar één duidelijk loket voor alle inkomensondersteunende voorzieningen is de Voorzieningenwijzer aanbesteed. Eind 2023 wordt, bij positief besluit van het college, gestart met de implementatie waardoor de Voorzieningenwijzer als instrument in 2024 daadwerkelijk in gebruik kan worden genomen.

Signaleringsfunctie onderwijs nog verder versterken

Kinderen in een onveilige thuissituatie geven vaak signalen af waarmee een leerkracht of begeleider, samen met het kind en het gezin in gesprek kan gaan. Omdat dit een lastig en soms pijnlijk onderwerp is, werken ook deze professionals met een wettelijk verplichte Meldcode (een stappenplan) waarmee de signaleringsfunctie van onder andere het onderwijs verder versterkt kan worden. De samenwerking tussen onze jeugdprofessionals, jongerenwerkers, jeugdgezondheidszorg en het onderwijs willen wij graag op dit gebied verstevigen. Echter is dit het afgelopen jaar niet van de grond gekomen en is er na de conferentie dag Zorg&Onderwijs geen gevolg meer aan gegeven. Zowel binnen het onderwijs als ook de gemeentelijke organisatie is de focus gelegd op het geven van NT2 onderwijs en het bieden van ondersteuning van onze jeugdigen die mentaal in de knoop kwamen door de corona periode.

Opdracht inclusief beleid

In het najaar wordt gestart met de opdracht inclusief beleid gericht op bewustwording en fysieke toegankelijkheid. Er wordt geïnventariseerd op welke terreinen inclusief beleid daadwerkelijk is verankerd in het dagelijks werk, en waar verbeteringen mogelijk zijn als het gaat om fysieke toegankelijkheid.

Voortaan subsidierelatie met MeerMoerdijk

De huidige inkooprelatie met St. Sport en Welzijn Moerdijk/Meer Moerdijk wordt vanaf 2024 een structurele subsidierelatie. Deze keuze is gemaakt om flexibel te kunnen zijn en in te kunnen spelen op actuele behoeften van inwoners en vrijwilligersorganisaties. Daarnaast is een belangrijk aspect dat medewerkers van MeerMoerdijk onderdeel uitmaken van het lokale netwerk van maatschappelijke partners en ook een vertrouwensband opbouwen met vaste gezichten

voor inwoners. Hierbij is continuïteit en borging van de samenwerking met betreffende partij belangrijk.

Sportakkoord verlengd

Het in 2020 afgesloten Sportakkoord is in samenspraak met betrokken partners verlengd, waarbij een nieuw uitvoeringsprogramma is opgesteld voor de periode 2023-2026. Binnen het Integrale Plan GALA/IZA is sportstimulering een van de thema's en wordt een link gelegd met dit vernieuwde Sportakkoord.

Sociale benadering dementie

De evaluatie van het project Sociale benadering Dementie is doorgeschoven naar 2024 om meer bruikbare gegevens te kunnen meenemen, zodat een betrouwbare evaluatie opgesteld kan worden.

Prestaties

	2023	2024	2025	2026
• Er is onderzoek gedaan naar passende modellen en methoden voor verbreding en verdieping van het preventief aanbod specifiek voor de jeugdigen				
• Er ligt een vastgesteld plan ter ondersteuning van mantelzorgers				
• Het nieuwe armoedebeleid is vastgesteld				
• De voorzieningenwijzer met de regelingen voor inkomensondersteuning is in gebruik genomen.				
• Het beleid voor jongerenontmoetingsplekken is vastgesteld				
• De visie integrale kindcentra is vastgesteld				
• Signaleringsfunctie door het onderwijs is versterkt.				
• De zichtbaarheid van het CJG is geoptimaliseerd via social media.				
• Er is passend aanbod van Nederlands als 2e taal aan jeugdige nieuwkomers, geografisch verspreid over de gemeente.				
• Er is een cultuurnota opgesteld in samenhang met toerisme, recreatie en monumentenbeleid.				
• Er is een plan van aanpak voor inclusief beleid vastgesteld.				
• Er is besluitvorming over de samenwerkingsvorm met Meer Moerdijk voor de periode vanaf 2024.				
• Het project Sociale Benadering Dementie is geëvalueerd.				
• De sociale basis in de kernen is op orde: samenwerkingspartners en gemeente werken vanuit gedeelde uitgangspunten en een gezamenlijke visie				
• Voor inwoners is het netwerk van ondersteuners in de omgeving zichtbaar en vindbaar.				
• Onderzoek naar het ontwikkelen van één toegang voor volwassenenondersteuning is gestart				
• Het actieplan preventief aanbod voor jeugdige volwassenen wordt uitgevoerd				
• Uitvoering geven aan Lokaal Preventie Akkoord jeugd en volwassenen.				

THEMA LICHTE ONDERSTEUNING WAAR MOGELIJK

Strategisch doel

- Inwoners weten de weg naar de lichte ondersteuning te vinden en samenwerkingspartners hanteren ook de visie 'lichte ondersteuning waar mogelijk'. Zorg en welzijn werken nauw samen.

Ontwikkelingen

Lokaal preventieakkoord

Het Lokaal preventieakkoord is gericht op de pijlers gezonde keuzes maken, meer bewegen en verbetering mentale gezondheid. Hieraan wordt in 2023 o.a. invulling gegeven via uitbreiding van het preventief aanbod van de GGZ in de vorm van doe-praat- en lotgenotengroepen voor kinderen van ouders met psychische problemen of verslaafde ouders en Brussengroepen die ondersteuning bieden aan broers en zussen van kinderen met psychische problemen. Ook de muzikale groet aan mensen met dementie, die in september plaatsvond, is bekostigd vanuit de rijksmiddelen die beschikbaar zijn gesteld voor het Lokaal Preventie Akkoord.

Vanaf 2024 zijn de thema's uit het Lokaal Preventie Akkoord opgenomen in het integrale preventieplan GALA/IZA en kan bekostiging deel uitmaken van de beschikbare rijksmiddelen uit de gecombineerde Spuk regeling die daaraan gekoppeld is.

Rijksbudget voor opgelopen schade in de coronaperiode

De in 2023 ontvangen NPO gelden (Nationaal Programma Onderwijs), zijn benut voor individuele begeleiding van peuters met gedragsproblemen in de kinderopvang, gratis buitenschoolse opvangplekken voor ontzorging van het gezin of de ontwikkeling van het kind. Ook is het geld besteed aan het Steunpunt binnen voortgezet en primair onderwijs.

Welzijn op recept voorbereid

Op basis van onder andere de themasessies met de huisartsen is de mogelijkheid van een welzijn op recept verkend. In 2023 is een voorstel gemaakt voor een pilot die in 2024 tot uitvoering komt.

In 2023 is nog geen lokaal plan laaggeletterdheid

Dat had vooral te maken met de benodigde inzet op het gebied van nieuwkomers, waardoor er verminderde capaciteit was. Wel zijn verschillende onderdelen op het gebied van taal samengevoegd in een nieuwe functie 'adviseur taal' per 1 oktober 2023. Hiermee geven we invulling aan een integrale aanpak op het gebied van volwasseneducatie, aanpak laaggeletterdheid (18+) en het verder vormgeven van NT2 onderwijs voor jeugdigen.

Meedenkend partner bij gemengd wonen De Boezem

De Boezem in Bosselaar-Zuid is een wooninitiatief waarin Woonkwartier, Sovak, Zintr en Surplus Welzijn samenwerken om mensen met en zonder ondersteuningsvraag in een zorgzame gemeenschap te laten samenwonen en deze gemeenschap te verbinden met de wijk. De gemeente Moerdijk is gevraagd om als meedenkend partner betrokken te zijn bij dit initiatief en de gemeenteraad heeft een eenmalige bijdrage van € 26.000 ter beschikking gesteld voor de community builder.

Ondersteuning mogelijke overdracht basisschool 't Kompas

Het college heeft voor het voortbestaan van de basisschool meerdere overleggen gevoerd met Stichting De Waarden en Stichting ABBO uit Bergen op Zoom voor de mogelijke overdracht van het Kompas aan Stichting ABBO. Het college heeft daartoe een meerjaren onderhoudsplan en een rapport voor verduurzamingsmaatregelen laten opstellen en verstrekt aan beide schoolbesturen. Stichting De Waarden heeft het ministerie verzocht om de school per 1 augustus 2023 in stand te mogen houden op grond van de gemiddelde schoolgrootte van haar scholen.

Prestaties

	2023	2024	2025	2026
• Verder vormgeven van en invulling geven aan het Lokaal Preventieakkoord				
• Het ondernemersplatform ter ondersteuning bij financiële zorgen wordt intensiever gebruikt.				
• Passende inzet van het ontvangen rijksbudget voor herstel van mogelijk opgelopen schade bij de jeugd in de coronaperiode. In 2023 een plan van aanpak opstellen waarin zowel de ontwikkelingen Scan Mens en Maatschappij, het Bestuursakkoord als de adviezen van de Commissie van Wijzen een plaats krijgen.				
• Samen met onze partners is verkend of een pilot ‘welzijn op recept’ in Moerdijk mogelijk is				
• De Buurtkamers (indicatieloze dagbesteding) zijn geëvalueerd en worden afhankelijk van de evaluatie voortgezet in 2024.				
• Lokaal plan Laaggeletterdheid is uitgevoerd				

THEMA GESPECIALISEERDE, INDIVIDUELE HULP WAAR NODIG

Strategisch doel

- Gemeente, zorgaanbieders en maatschappelijke partners ondersteunen jeugd en volwassenen volgens de uitgangspunten: normaliseren, eigen kracht en eigen verantwoordelijkheid, normeren/begrenzen, re-ablement en één gezin, één plan. Hulp en ondersteuning wordt zo dicht mogelijk bij de inwoners zelf georganiseerd.
- We verzachten waar mogelijk de negatieve effecten van armoede door verbetering van kwaliteit van leven of verbetering van inkomenspositie. Inwoners met schulden zijn zo snel mogelijk schuldenvrij.

Ontwikkelingen

Jeugdvisie wonen: zo thuis mogelijk opgroeien

De beweging naar zo thuis mogelijk opgroeien is een ingezette ontwikkeling binnen ons jeugdstelsel. Het vraagt van alle stakeholders om een transformatie en heeft een 'watervaleffect'. Er komt meer naar de voorkant, naar de lichte zorg. Het eerste concrete effect dat we zien is de terugloop in het gebruik van jeugdzorgplus (gesloten jeugdzorg). In de nieuwe inkoopcontracten met woonzorgaanbieders (ingangsdatum juli 2023) is de afspraak opgenomen dat de woonplek van het kind leidend is, de plaats van de zorg wordt hierop aangepast.

Mensenhandel: gericht op signalering en bewustwording

Vanuit het sociaal domein ligt de focus op het onderdeel bewustwording en signalering uit het uitvoeringsplan Aanpak Mensenhandel District de Markiezaten. De medewerkers van de gemeente zijn de ogen en oren in de samenleving om signalen van mensenhandel op te vangen. De regie op dit uitvoeringsplan ligt bij VVTH.

Uitvoeren plan van aanpak Ouderenmishandeling

De focus lag dit jaar op signaleren en bespreekbaar maken. In het voorjaar zijn via een interactieve voorstelling professionals en vrijwilligersorganisaties getraind om ouderenmishandeling te signaleren en bespreekbaar te maken. Door alle ontwikkelingen in de GR Veilig thuis en personele krapte hebben we niet kunnen inzetten op de andere onderdelen van het plan van aanpak. Met de komst van het toekomstscenario Kind en gezinsbescherming wordt het aanpakken van onveiligheid van 0 tot 100 jaar integraal opgepakt.

Verwerking meldingen Veilig Thuis

Er is geanalyseerd hoe de lokale toegang bij de gemeente de meldingen van Veilig Thuis verwerkt. Dit aan de hand van tien kwaliteitsstandaarden waar de professionals aan moeten voldoen. De bedoeling is om te komen tot een integraal meldpunt voor het oppakken van meldingen vanuit Veilig Thuis, op zowel volwassenen ondersteuning als jeugdzorg.

De verwachting is dat dit centrale meldpunt voor de meldingen van Veilig Thuis op 1-1-2024 gerealiseerd is. Hierbij is het belangrijk een link te leggen met de hervormingsagenda Jeugd en het Toekomstscenario Kind en gezinsbescherming (0 tot 100 jaar) om zo tot samenhangende en integrale zorg en ondersteuning te

Van Wmo naar de Wet Langdurige Zorg (WLZ) structureel in werkproces

Dit jaar zien we een stijging van cliënten die vanuit de Wmo naar de WLZ doorstromen. Dit kan diverse oorzaken hebben, onze inzet kan daaraan bijdragen maar bijvoorbeeld ook het vrijkomen van WLZ plekken door een hoog sterftecijfer. Vanuit de Wmo kunnen inwoners clientondersteuning krijgen bij het aanvragen van een WLZ-indicatie. Hiervoor is dit jaar een nieuwe overeenkomst aangegaan met WijzijnTraverse Groep (onderaannemers MEE West-Brabant en Zorgbelang). Hierdoor is de onafhankelijke client ondersteuning bij WLZ aanvragen geborgd.

Hulpmiddelen aanbesteed

De aanbesteding van de Wmo hulpmiddelen is afgerond en de nieuwe overeenkomsten zijn geïmplementeerd. Per 1 juli jl. zijn twee leveranciers gecontracteerd om de dienstverlening voor de hulpmiddelen uit te voeren in 13 gemeenten in West-Brabant. Dit betekent continuïteit voor onze cliënten. De client staat centraal in de nieuwe werkwijze; hij bepaalt welke leverancier het hulpmiddel levert en onderhoudt, maar ook is de klanttevredenheid het sturingsmechanisme om de kwaliteit binnen de overeenkomst te meten. Op dit moment vindt de aanpalende aanbesteding plaats om een structureel klanttevredenheidsonderzoek te laten uitvoeren onder cliënten met hulpmiddelen.

Leerlingenvervoer: Burgerinitiatief Help Langeweg Veilig naar School

Initiatiefnemers uit Langeweg hebben verzocht een bijdrage te leveren aan het leerlingenvervoer van basisschoolleerlingen uit Langeweg naar basisschool De Hoeksteen in Zevenbergschen Hoek. Het college heeft meerdere scenario's geschetst. De gemeenteraad heeft besloten het burgerinitiatief af te wijzen en heeft het college gevraagd vaart te maken met het traject met de dorpsafel Zevenbergschen Hoek om tot een pakket van tien maatregelen te komen om sluijverkeer te verminderen en verkeersveiligheid te verbeteren, onder andere op de fietsroute tussen Langeweg en Zevenbergschen Hoek.

'Laat het licht aan'

Eind februari heeft de succesvolle theatervoorstelling 'Laat het licht aan!' in onze theaterzaal gedraaid. Een voorstelling over suïcide en depressie onder jongeren, een actueel thema zeker na corona. De voorstellingen waren voor alle leerlingen van het Markland vanaf de tweede klas, met daarnaast twee avondvoorstellingen voor andere belangstellenden. In combinatie met Stichting Taboeiend is ook voor de brugklasleerlingen aandacht aan dit onderwerp besteed, in lichtere vorm Samen met jongerenwerk, de GGD en GGZ maken we dit lastige onderwerp bespreekbaar.

WMO huishoudelijke ondersteuning

Er spelen in deze regionale samenwerking veel vraagstukken, die in 2023 niet voorzien waren en om inzet vragen. Zo zijn we in gesprek met aanbieders en cliëntenraden over mogelijke interventies om de vraag te dempen en het aanbod te vergroten. Daarnaast loopt er een onderzoek naar de tarieven.

Inzet ergotherapeut

Onderdeel van de Scan Mens en Maatschappij 2022 was de inzet op re-ablement bij de meldingen voor huishoudelijke ondersteuning. Ingezet is op het aanmelden van 30 potentiële cliënten bij een ergotherapeut, nadat uit een eerdere pilot was gebleken dat door een traject van 5 bezoeken 1/3 van de groep geen beroep deed op de Wmo en nog eens 1/3 alleen het lichtere HO-light nodig had.

In 2022 en 2023 zijn tot op heden 21 inwoners bij de ergotherapeut aangemeld. Vier trajecten lopen nog, maar het resultaat van 17 afgeronde trajecten is dat 4 aanmeldingen hebben geleid tot een aanvraag HO-light en bij 10 aanmeldingen er uiteindelijk geen aanvraag is gedaan. De resultaten zijn beter dan verwacht; slechts 18% van de meldingen die in het traject met de ergotherapeut is gekomen resulteert in de verstrekking van een indicatie huishoudelijke ondersteuning wekelijkse inzet. Het aantal bij de ergotherapeut aangemelde potentiële cliënten ligt lager dan verwacht. Dit is te verklaren door een demping van het aantal meldingen en wisseling van personeel. Eind dit jaar is het streven om 30 potentiële cliënten te hebben aangemeld bij de ergotherapeut.

Beschermd wonen

Per 1 juni 2023 voeren we lokaal de toegang voor beschermd wonen uit, een beschermd wonen vraag wordt niet meer in Breda gemeld maar in Moerdijk. Onze Wmo consultants brengen de ondersteuningsvraag in kaart en wegen af of deze vraag opgelost kan worden met lokale Wmo begeleiding of dat een beschermd wonen indicatie nodig is. Hiermee geven we invulling aan lichte ondersteuning waar mogelijk, zware ondersteuning waar nodig.

Afname zwaardere zorg voor jeugd en normaliseren krijgt vorm

Het aantal jeugdhulp arrangementen en unieke jongeren die specialistische jeugdhulp ontvangen, daalt sinds enkele jaren voorzichtig. Voorheen spraken we over een gemiddelde van 1000 Moerdijkse jeugdigen, Dat aantal is gedaald naar ongeveer 800 unieke jeugdigen in 2023. Ook zien we een daling in het aantal pleegkinderen. Beiden zijn deels een effect van het woonplaatsbeginsel (sinds 2022). Ook een duidelijke taakafbakening draagt hieraan bij. Jeugdigen worden vroegtijdig en passend ondersteund door een uitbreiding van het preventieve aanbod dat door jeugdgezondheidszorg en jongerenwerk wordt uitgevoerd.

Daarnaast is regionaal gestart met het normaliseren binnen de jeugdzorg. Daarvoor zijn verschillende verkenningssessies georganiseerd met stakeholders

en is input opgehaald om het bovenmatige gebruik van jeugdzorg terug te dringen. Naast inzet op het voorliggend veld gaat het ook om houding en gedrag; 'het nieuwe normaal is dat er geen normaal is, ouders bewust maken het ontwikkelingsverloop van kinderen'.

Aanbesteding Wmo Deeltaxi

In 2023 is de voorbereiding op de nieuwe overeenkomst ten behoeve van de Wmo Deeltaxi (in combinatie met de Hub- en Halte-taxi) in stroomversnelling gekomen. De portefeuillehouder Wmo neemt deel aan het presidium dat in de voorbereiding en de reeds verstrekte (voorlopige) gunning een centrale bestuurlijke rol speelde.

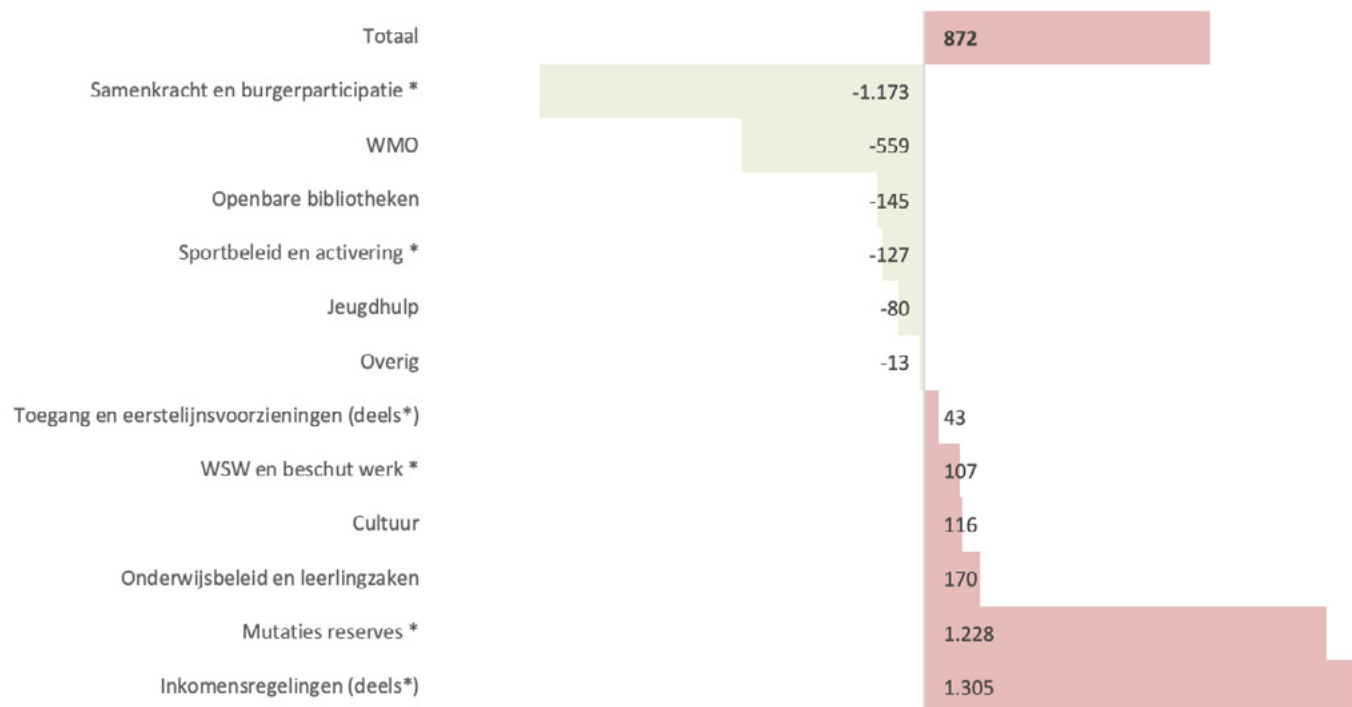
Prestaties

	2023	2024	2025	2026
• Huisartsen: het CJG is aangesloten op het zorgdomein van de huisartsen om verwijzing naar CJG te vereenvoudigen. Alle huisartsen hebben een vast contactpersoon Jeugd. Er vindt een jaarlijks relatiegesprek plaats met huisartsen.				
• Jeugdvisie Wonen' is uitgevoerd: samen met jeugdhulpaanbieders toewerken naar zo veel mogelijk thuis opgroeien. Het kind volgt niet de zorg, maar de zorg volgt de woonplek van het kind				
• Opzet van een integraal en centraal meldpunt binnen de gemeente voor meldingen voor Veilig Thuis, om vanuit brede blik meteen de juiste ondersteuning in te zetten.				
• Uitvoeren beleidsplan mensenhandel en faciliteren zorgcoördinator mensenhandel				
• Uitvoeren plan van aanpak ouderenmishandeling				
• Uitvoeren lokale verbeterplan Werken aan Veiligheid (Geweld hoort nergens thuis)				
• Bijdragen aan nieuw beleidsplan Maatschappelijke opvang (wordt vastgesteld door centrumgemeente Breda)				
• Cliënttevredenheidsonderzoek Wmo is geactualiseerd				
• Doorstroom van specifieke casuïstiek naar passende zorg en/of overgang naar ander wettelijk kader (voorbeeld: Wmo-cliënten waarvoor toeleiding naar de Wet Langdurige zorg van toepassing is)				
• Visie ontwikkeld voor "nieuwkomers" (asielzoekers, huwelijks- en gezinsmigranten, arbeidsmigranten, statushouders en alle andere nieuwkomers).				
• Nieuwe aanbesteding hulpmiddelen Wmo				
• Inzet Wijk GGZ'-er is geëvalueerd.				

FINANCIËLE WIJZIGINGEN PROGRAMMA 4

Ondersteuning voor mensen die het nodig hebben	Begroting 2023 huidig	Wijziging 2e berap	Begroting 2023 na wijz.
(Bedragen x € 1.000) (-/- is voordelig)			
Totaal lasten	52.185	2.441	54.626
Totaal baten	-14.724	-2.797	-17.521
Saldo van baten en lasten	37.460	-356	37.105
Storting in reserves	261	1.227	1.488
Onttrekking aan reserves	-1.852	1	-1.852
Resultaat na bestemming	35.869	872	36.741

Samenvatting wijzigingen programma 4

De wijzigingen binnen programma 4 hebben op het begrote resultaat (na bestemming) per saldo een nadelig effect van € 872.000. Ten opzichte van de totale omvang (lasten) van dit programma is dat een afwijking van 2%. Dit is voornamelijk het gevolg van lagere lasten binnen de Wmo doordat de GR Beschermd wonen het verwachte positieve resultaat 2023 uitkeert aan de deelnemende gemeenten. Verder geldt dat het saldo van de ontvangen rijksbijdrage t.b.v. de opvang van Oekraïense ontheemden en de lasten die in 2023 hiervoor worden gemaakt, wordt gestort in de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve. Daarnaast stijgen de lasten t.b.v. inkomensregelingen. Deze stijging betreft voornamelijk de uitvoering van de energietoeslag door het Werkplein waarbij de middelen die we hier vanuit het Rijk voor hebben ontvangen zijn verantwoord binnen programma 5.

Nadere toelichting mutaties (x € 1.000)

In onderstaand overzicht is een toelichting opgenomen van de belangrijkste verschillen, waarbij:

- In de kolom V/N is aangegeven of het een voordeel of een nadeel betreft;
- In de kolom % de relatieve afwijking ten opzichte van de omvang van het betreffende taakveld is weergegeven;
- In de kolom S/I is aangegeven of het een structurele (S) of incidentele (I) afwijking betreft;
- De afwijkingen gemarkeerd met een * geen effect hebben op het uiteindelijke resultaat omdat ze een directe relatie hebben met een afwijking binnen een ander programma of omdat deze uitgaven worden gedekt uit een reserve.

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
Samenkracht en burgerparticipatie *	-1.173	19%	V	S/I	Het saldo van alle kosten en opbrengsten in het kader van de opvang van nieuwkomers wordt verrekend met de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve. Deze opbrengsten bestaan vooral uit een bijdrage vanuit het Rijk voor de opvang van Oekraïense ontheemden. De verwachte uitgaven voor 2023 worden in deze bestuursrapportage met € 1,1 miljoen verhoogd terwijl de verwachte opbrengsten met € 2,3 miljoen worden verhoogd. De verwachte storting in de daarvoor ingestelde reserve wordt daarmee verhoogd met € 1,2 miljoen. In de beleidstekst van programma 4 is dit nader toegelicht.
WMO	-559	6%	V	S/I	De begroting 2023 van de gemeenschappelijke regeling (GR) Beschermd wonen is in april 2022 vastgesteld. Sindsdien heeft het Rijk extra middelen voor Beschermd wonen beschikbaar gesteld, met name vanwege loon/prijs- en volume-indexeringen. Daarnaast blijven de subsidieaanvragen inzake de regeling regionale ambulanciering regio Breda achter bij de verwachting. Het verwachte resultaat 2023 van de GR valt hierdoor hoger uit en wordt uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten (€ 660.000 V). De structurele effecten hiervan zijn verwerkt in de begroting 2024-2027. Verder worden de loonkosten en andere indirecte kosten van de primaire afdelingen op basis van de verwachte urenbesteding van medewerkers toegerekend aan de diverse programma's en taakvelden van de gemeente. Aan dit taakveld worden meer kosten toegerekend (€ 89.000 N) wat voornamelijk het gevolg is van hogere inhuurkosten bij ziekte. In programma 5 wordt dit nader toegelicht. Tot slot zijn binnen dit taakveld diverse kleinere verschillen ontstaan (€ 15.000 N)
Openbare bibliotheken	-145	16%	V	S	Het budget voor de subsidie aan bibliotheek West-Brabant kan worden verlaagd. Dit in verband met lagere huisvestingskosten en doordat een groter deel van de subsidie ten laste van de ontvangen rijksbijdrage voor onderwijsachterstanden kan worden gebracht. Hierdoor dalen de kosten voor de gemeente.
Sportbeleid en activering *	-127	25%	V	S	De manier waarop buurtsportcoaches en andere combinatiefunctionarissen door de overheid worden gefinancierd is veranderd. Deze financiering vindt nu plaats via een brede Specifieke Uitkering, oftewel de brede SPUK. De middelen die binnen programma 5 (uitkering gemeentefonds) hiervoor waren begroot worden daarom overgeheveld naar dit budget. Per saldo heeft dit dus geen effect op het begrotingsresultaat.
Jeugdhulp	-80	1%	V	S/I	De stijgende kosten van Niet vrij toegankelijke zorg worden voornamelijk veroorzaakt door meerkosten op het onderdeel dagbesteding, pleegzorg, gezinsgerichte begeleiding en jeugdhulp met verblijf overig en de verwerking van de stijging in de tarieven met terugwerkende kracht (€ 137.000 N). Daarnaast zijn de lasten t.b.v. de nieuwe dienst ambulante hulp met begeleiding verwerkt (€ 62.000 N). Verder is gebleken dat in het budget 'niet vrij toegankelijke zorg, onderdeel Jeugdhulp zonder verblijf' ook rekening is gehouden met een budget voor PGB's van € 250.000. Vanuit wetgeving is vanaf 2023 een afzonderlijk product PGB Jeugd verplicht. Op deze nieuwe post is het budget van € 250.000 ook opgenomen. Conclusie is dat het budget voor 'niet vrij toegankelijke zorg, onderdeel Jeugdhulp zonder verblijf' kan worden verlaagd met genoemd bedrag (€ 250.000 V). Tot slot zijn binnen dit taakveld diverse kleinere verschillen ontstaan (€ 29.000 V).
Toegang en eerstelijnsvoorzieningen (deels*)	43	1%	N	S/I	Door contractuele indexering van de tarieven en een iets hogere (0,18 fte) afname van het aantal diensten nemen de inhuurkosten t.b.v. jeugdprofessionals toe (€ 90.000 N). Doordat deze indexering achteraf pas definitief bekend wordt, kon dit in de begroting nog niet worden voorzien. Daarnaast stijgt de bijdrage aan de gemeente Rosendaal m.b.t. diverse regionale uitvoeringskosten die onder de dienstverleningsovereenkomst Jeugdhulp vallen (€ 46.000 N). Verder is op 1 juni 2022 is de Wijk GGZ'er in Moerdijk gestart. Omdat de pilot met de Wijk GGZ'er in de loop van 2022 is gestart willen we de pilotperiode verlengen tot 1 juni 2024, waarbij voorgesteld wordt om budget wat in 2023 niet wordt besteed (opnieuw) beschikbaar te stellen in 2024 (€ 50.000 V). Doordat dit wordt gedekt uit de reserve sociaal domein (zie ook onderdeel 'mutaties reserves') heeft dit per saldo geen effect op het begrotingsresultaat. Tot slot zijn binnen dit taakveld diverse kleinere verschillen ontstaan (€ 43.000 V).

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	116	19%	N	S	Er ontstaan voornamelijk hogere lasten t.b.v. evenementensubsidies. In het najaar van 2022 is in de Nadere regel Evenementensubsidie de maximale subsidie verhoogd van € 3.000 naar € 10.000. Organisatoren van evenementen worden geconfronteerd met hogere kosten vanwege inflatie en aanscherping van regels en komen daardoor eerder in aanmerking voor het maximale subsidiebedrag. Dit veroorzaakt een substantiële verhoging van de subsidiebedragen (€ 145.000 N).
WSW en beschut werk *	107	4%		S/I	In de mei- en septembercirculaire gemeentefonds 2023 is de rijksbijdrage voor de Wsw (Wet sociale werkvoorziening) verhoogd. Dit bedrag (€ 107.000) wordt doorbetaald aan de gemeenschappelijke regeling WVS. De corresponderende rijksbijdrage is verantwoord binnen programma 5. Per saldo heeft dit dus geen effect op het begrotingsresultaat.
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	170	6%	N	S	De indexering van de tarieven voor het leerlingenvervoer vindt plaats op basis van de NEA index van de vervoersbranche. De NEA index per 1-1-2022 (3,5%) is als prognose gehanteerd voor de begroting 2023. De definitieve NEA index voor de tarieven met ingang van 1-1-2023 bedraagt 13,7% (€ 116.000 N). Deze stijging is voornamelijk het gevolg van stijgende brandstofprijzen en loonkosten. Verder worden door een toenemend gebruik van de regeling hogere lasten verwacht m.b.t. peuteropvang (€ 54.000 N).
Mutaties reserves *	1.228	66%	N	I	Het saldo van alle kosten en opbrengsten in het kader van de opvang van nieuwkomers verrekend met de daarvoor ingestelde bestemmingsreserve. De verwachte storting in de reserve nieuwkomers wordt opgehoogd met € 1,2 miljoen (zie ook onderdeel 'samenkracht en burgerparticipatie'). Verder wordt er in 2023 minder uit de reserve sociaal domein onttrokken (€ 50.000 N). Dit als gevolg van de lagere lasten m.b.t. de pilot Wijk GGZ'er (zie ook onderdeel 'toegang eerstelijnsvoorzieningen'). Doordat tegenover deze reservemutaties corresponderende baten/lasten staan, heeft dit per saldo geen effect op het begrotingsresultaat.
Inkomensregelingen (deels*)	1.305	10%	N	S/I	Op basis van de 1e begrotingswijziging 2023 van het Werkplein neemt de deelnemersbijdrage fors toe. Op de reguliere programma's en het onderdeel bedrijfsvoering stijgt de bijdrage met € 1,6 miljoen. Als gevolg van de verhoging van het minimumloon stijgen ook de uitkeringen en de nieuwe cao voor gemeenten en gemeenschappelijke regelingen zorgt voor een stijging van de loonkosten van het personeel. Ook de kosten voor inburgeringsvoorzieningen nemen toe. Het Rijk compenseert de hogere uitgaven voor de bijstandsuitkeringen en de inburgeringsvoorzieningen. Ook voor vroegsignalering en bijzondere bijstand zijn in 2023 extra bedragen beschikbaar gesteld. Na aftrek van de inkomsten van het Rijk resteert voor Moerdijk een extra last van circa € 300.000. Het Werkplein keert daarnaast de energietoeslag uit. Hiervoor ontvangt de gemeente een compensatie van het Rijk. Een deel van de compensatie voor de energietoeslag (€ 1.157.000) ontvangt de gemeente in december. Die nog te ontvangen rijksbijdrage energietoeslag wordt verantwoord binnen programma 5. Per saldo heeft dit dus geen effect op het begrotingsresultaat. In 2022 zijn vanuit het Rijk ook middelen voor de energietoeslag ontvangen. Daarnaast heeft de gemeenteraad in november 2022 aanvullende middelen beschikbaar gesteld om de inkomensgrens te verhogen naar 130% van het sociaal minimum. Van de uit 2022 overgehevelde middelen voor de energietoeslag wordt een deel niet meer in 2023 uitgegeven (€ 250.000 V). Verder is een storting nodig in de voorziening debiteuren Werkplein om deze op het benodigde niveau te brengen (€ 100.000 N). Van de vorderingen die het Werkplein heeft op (ex-) cliënten worden elk jaar opnieuw de inningskansen geschat. Daarbij bepalen onder andere de leeftijd/ouderdom van de vordering en de status van de incasso (betalers of niet-betalers) het verwachte percentage van (mogelijke) oninbaarheid.
Overig	-13		V		Diverse kleinere positieve en negatieve verschillen (< € 50.000).
Totaal	872		N		

Partnerschap in een veranderende samenleving

We streven naar een samenleving die zo is ingericht dat inwoners zich comfortabel, prettig en veilig voelen. We werken daarbij steeds meer en hechter samen met inwoners, partners en ondernemers.

Wij geloven dat samenwerken door participatie en gebiedsgericht werken bijdraagt aan betere democratische besluitvorming. Moerdijk wil een luisterende, aanspreekbare, responsieve en samenwerkende gemeente zijn. Dit vraagt om een blijvende investering en om hierbij steeds de juiste vorm te kiezen.

Bij alles wat we doen, hebben we extra aandacht voor dienstverlening en digitalisering & informatisering. De manier waarop we invulling geven aan deze onderwerpen bepaalt voor een belangrijk deel hoe onze inwoners naar de gemeente kijken.

Mijlpalen

Programma 5 is een gevarieerd programma met veel verschillende thema's.

THEMA REGIONALE SAMENWERKING

Strategisch doel

- Effectief vormgeven en professionaliseren van de regionale samenwerking om onze maatschappelijke opgaven en ambities te realiseren.
- Een goede implementatie van de WGR.
- We hebben grip op onze samenwerkingsverbanden.

Ontwikkelingen

In de eerste helft van 2023 zien we een drietal ontwikkelingen rond regionale samenwerking. Zo heeft de ontwikkelingen rond de Stedelijke Regio Breda-Tilburg (SRBT) geleid tot een discussie over de inhoud van de actieagenda en rolneming van de Regio West-Brabant (RWB). Tegelijkertijd wordt er gekeken naar een passende governance voor de SRBT waarbij in eerste instantie de focus op fysiek ligt, maar al wel nagedacht wordt over het sociaal domein. De SRBT bestaat uit de Regio Tilburg en de Baroniegemeenten. Omdat de regio Tilburg al jaren een goed functionerende samenwerking betreft verkennen we een nauwere samenwerking tussen de Baroniegemeenten. Vanuit deze Baroniesamenwerking, is de verwachting, kan meer tegenwicht geboden worden aan de regio Tilburg en kan effectief de samenwerking binnen de SRBT vormgegeven worden vanuit gelijkwaardigheid tussen

de 2 regio's. Tot slot is de positie van de RWB, als toeleverancier van expertise en implementatiekracht aan de SRBT, onderwerp van discussie.

In het eerste kwartaal van 2023 is de conceptvisie op regionale samenwerking met de raad gedeeld. De agenda en het handboek regionaal samenwerking hebben vertraging opgelopen. Dit had enerzijds te maken met het proces rond de besluitvorming van asielopvang en de verkenning van de SRBT- en Baroniesamenwerking. Deze ontwikkelingen hebben meer ambtelijk capaciteit gevraagd van vooraf ingeschat.

Wel is het college, samen met de griffie, een project gestart om een beter intern proces (ambtelijk, maar ook met college en raad) te komen rond de verbonden partijen. Hiertoe is door de griffie een onderzoek gestart in februari 2023 en is inmiddels aan ambtelijke werkgroep geformeerd. De aanpassingen en aanbevelingen vanuit deze werkgroep voorzien voor een groot deel in de invulling van het handboek regionaal samenwerken. De vertraagde onderdelen worden in 2024 opgepakt.

Prestaties				
	2023	2024	2025	2026
• Vaststellen van visie, agenda en handboek regionaal samenwerken.				
• Implementatie van de WGR.				
• Aanpassing van de regionale nota verbonden partijen aan de gewijzigde WGR.				

THEMA PARTICIPATIE

Strategisch doel

- Participatie is verankerd in de werkwijze van de gemeente door het uitvoeren van het 'Actieplan samenwerken en participatie'.
- We werken gebiedsgericht samen aan vragen en opgaven. We kennen de gebieden, de netwerken daar en de behoeften van onze inwoners.
- Meer participatie en samenwerking leidt tot democratische legitimering, draagvlak en uiteindelijk een prettige en fijne woonomgeving voor de inwoners van Moerdijk.

Dit doel wordt mede ondersteund door de invoering van de Omgevingswet en de omgevingsdialoog zoals beschreven in programma 2.

Ontwikkelingen

Participatie en gebiedsgericht werken

Bij nieuwe opgaven, groot en klein, wordt het stappenplan Participatie toegepast. Om te bepalen welke input gezien het vraagstuk nodig en gewenst is. Zowel vanuit de gemeente als vanuit de samenleving. Medewerkers worden getraind via de leergang, Zo werken we in Moerdijk. Samen!

In 2023 is gestart met het opzetten van een regulier overleg tussen de voorzitters van de gebiedstafels, de burgemeester, gemeentesecretaris en portefeuillehouder en de directeur Mens en Maatschappij. Dit rechtstreekse periodieke contact levert meer wederzijds begrip tussen de gemeente en de tafels. Het draagt bij aan een duidelijke rolverdeling. Het overleg zorgt ook voor een gezamenlijk beeld van urgentie, belangen en prioriteiten. Ook wordt gewerkt aan een gezonde escalatiestructuur, die moet leiden tot oplossingen voor of beantwoording van vraagstukken uit onze samenleving.

Door de dorpsstafel Moerdijk is begin 2023 een verzoek ingediend om het gebiedsplan Moerdijk te gaan actualiseren. Onderzocht zal worden of deze behoefte ook in andere kernen speelt. Mocht dit zo zijn, dan zal in 2024 worden gestart met het opstellen van deze nieuwe gebiedsplannen. De huidige gebiedsplannen zijn te vinden op [de website 'Gebiedsplannen'](#).

De kernkaarten geven meer duidelijkheid over de belangrijkste ontwikkelingen in onze kernen. In juli 2023 zijn de digitale versies hiervan gelanceerd; deze zijn te vinden op [de pagina 'Kernkaart'](#) en deze worden ook verder doorontwikkeld. Dit vormt tevens onderdeel van de modernisering van de gemeentelijke website. In 2023 is gewerkt aan het opzetten van een loket om lokale initiatieven te stimuleren.

De verbetering van de leefbaarheid in de kernen is een gezamenlijke opgave van de gemeente met de samenwerkende partners zoals Woonkwartier, Surplus, de politie, etc. In 2023 is gestart om hiervoor een periodiek structureel overleg op te zetten, dat in de toekomst verder wordt uitgebouwd.

Verkiezingen

Bij de afgelopen verkiezingen voor de Provinciale Staten en de Waterschappen van maart jl. is het budget overschreden. De overschrijding kende twee oorzaken. De drukkosten waren hoger dan verwacht doordat de drukker genoodzaakt was een ander papierformaat te gebruiken dan gepland. Daarnaast vielen de kosten van PostNL hoger uit dan ingeschat.

Als gevolg van de val van het kabinet afgelopen zomer zijn we geconfronteerd met een onvoorziene uitgave. Er vinden in november vervroegde verkiezingen plaats voor de Tweede Kamer, waarvoor we geen compensatie ontvangen vanuit de centrale overheid. Dit legt een verdere druk op het budget voor verkiezingen dit jaar.

Prestaties

	2023	2024	2025	2026
• Inbedden en bewustwording van participatie en gebiedsgericht werken in de werkwijze van de gemeente door middel van trainingen en opleidingen				
• Doorontwikkeling van de stads- en dorpsstafels				
• Stimuleren van inwonersinitiatieven				
• Versteving en verduidelijking rollen stads- en dorpsstafels en gebiedscoördinatoren				
• Doorontwikkeling van kernkaarten				
• In kaart brengen van verschillende betrokkenheidsprofielen binnen Moerdijk				
• Duidelijke visie ten aanzien van betrekken/samenwerken van (vaste) partners van de gemeente ten aanzien van samenwerken en participatie				
• Evaluatie kernbudget				
• Goed inrichten van de bij Indicatoren genoemde evaluaties				

THEMA INFORMATISERING

Strategisch doel

- We werken toe naar een goed (digitaal) informatiebeheer.
- Er wordt meer ingezet op het verbeteren van de regionale samenwerking op het gebied van informatisering en automatisering met ICTWBW.
- We bouwen het datacluster verder uit als centraal punt voor de vertaling van beleidsvragen naar datavragen.
- We (her)gebruiken data voor bestuurlijke en beleidsmatige keuzes zodat er efficiënter en effectiever gewerkt kan worden.
- Door middel van risicoafweging zoeken we steeds de balans tussen informatieveiligheid en privacy enerzijds en het doel van ons handelen anderzijds.
- We werken toe naar digitale toegankelijkheid van de gemeentelijke websites en mobiele apps.

Ontwikkelingen

Het datacluster wordt steeds beter gevonden binnen de organisatie. Zo zijn er dit jaar al verschillende projecten opgezet en uitgevoerd om vanuit de vraag naar informatie een dashboard te maken. Het doel hiervan is om effectiever en/of efficiënter te kunnen worden. In deze projecten zijn verschillende databronnen gebruikt om de benodigde informatie duidelijk te presenteren en op een zodanige manier dat ze, over het algemeen, automatisch ververst worden:

- Zo heeft het team Veiligheid Vergunningen Toezicht en Handhaving nu elke dag nieuwe informatie over het aantal en het soort vergunningen die is afgegeven en daarnaast wat de gemiddelde afhandeltijd is. Hierdoor hoeft niet één keer per maand een rapportage samengesteld te worden (tijdsbesparing) en is de informatie ook altijd actueel.
- Ook voor de Wet open overheid is er een dashboard opgesteld met daarin het aantal verzoeken dat we binnen krijgen, voor welke afdelingen deze bestemd zijn, hoe lang het duurt dat we ze afhandelen en of de verzoeken van inwoners komen of van buiten de gemeente komen.
- Voor team financiën is er een dashboard gemaakt om onze betaaltermijn te monitoren zodat we hier beter op kunnen sturen.

Om het gebruik van data en dashboards verder te professionaliseren zijn er verschillende stappen gezet:

- De datastromen binnen de verschillende applicaties worden op dit moment in kaart gebracht. Deze systematische weergave van de bronnen gaat ons helpen bij het verder gebruiken van de data.
- Verder hebben we stappen genomen om een datawarehouse te realiseren. Gemeente Etten-Leur heeft dit recent ook gerealiseerd. Er is dan ook nauw contact om te leren van dit proces zodat wij dit ook op korte termijn kunnen doen.

De eerste stappen voor een regionale samenwerking op informatiebeheer en automatisering zijn gezet. Om de regionale ICT kosten en capaciteit inzichtelijk te maken is een ICT-benchmark uitgevoerd. De uitkomsten van deze nulmeting helpen bij het verder bepalen van wat nodig is voor de toekomst. Een koers naar een efficiëntere bedrijfsvoering, verbeterde dienstverlening en vermindering van de kwetsbaarheden en risico's. Eén van de eerste gezamenlijke projecten is een regionale oplossing voor telefonie en KCC. In samenwerking met de regio zijn de voorbereidingen voor een aanbesteding telefonie en een KCC-oplossing gedaan.

Voor een optimalisering van informatie- en applicatiebeheer zijn verschillende trajecten gestart. Dit zijn meerjarige trajecten waaronder de transitie van lokaal digitaal werken naar werken in de cloud en het beheer op applicaties. Complexe trajecten waarvoor een andere manier van werken wordt gevraagd van de medewerkers. Dit vraagt om een zorgvuldige aanpak. Inmiddels zijn veel afdelingen overgezet van lokale servers naar een Microsoft omgeving. Ook is een verdiepend onderzoek naar het toekomstbestendig maken van applicatiebeheer afgerond. Naar verwachting zijn de migratie en de eerste stappen op de professionalisering van het beheer medio 2024 afgerond.

Het afgelopen jaar bleek het lastig om de taken op het gebied van informatieveiligheid als gewenst uit te voeren. Met name door het niet kunnen vinden van een vaste invulling voor de functie CISO konden niet alle plannen zoals de uitvoering van de BIO nulmeting worden uitgevoerd. Inmiddels is de functie ingevuld en vanaf oktober 2023 start de nieuwe CISO. De uitvoering van de taken worden vanaf dat moment weer hervat.

Voor de verbetering van de kwaliteit van informatiebeheer en aansluiting op regionale en landelijke platformen zijn diverse projecten gestart. Zo is een plan van aanpak opgesteld en zijn in het Zaaksysteem aanpassingen gedaan waarmee beter inzichtelijk is wanneer welke informatie gearchiveerd of vernietigd moet worden. In diverse kern applicaties moeten aanpassingen aan de metadata worden gedaan om dit te kunnen uitvoeren. Ook in 2024 worden hier werkzaamheden voor verricht in onder andere de applicaties Leef en Zorgnet.

De ontwikkeling van Plooi is stopgezet. De minister van BZK heeft eind 2022 gekozen voor een eenvoudiger en sneller te realiseren oplossing: een verwijzindex (de 'Woo-index') met zoekfunctie. De Woo-index verwijst naar documentcollecties die door alle overheidsorganisaties die onder de Woo vallen, op internet (moeten) worden gepubliceerd. De zoekfunctie, waarmee gebruikers binnen deze documentcollecties kunnen zoeken, is nog in ontwikkeling en komt pas later beschikbaar. Dan is ook pas bekend aan welke technische vereisten de publicatielocaties moeten voldoen om de zoekfunctionaliteit goed te laten functioneren.

Nu de Woo-index beschikbaar is wordt de actieve openbaarmaking van de Woo-informatie categorieën door middel van deze digitale infrastructuur stapsgewijs geïmplementeerd en wordt ook de wettelijke verplichting gefaseerd – per informatie categorie – ingevoerd. Dit gebeurt bij koninklijk besluit.

Moerdijk is sinds medio 2023 aangesloten op de Woo-index. Geleidelijk vullen we hier de publicatielocaties in van de documenten uit de Woo-informatie categorieën. We sluiten hierbij aan bij het tempo en de handreikingen die vanuit de VNG worden aangedragen.

In verband met de wisseling van de Woo-contactpersoon en het vertraagd tempo van openbaarmaking is de doorontwikkeling van deze functie pas in 2024 aan de orde.

Er wordt actief uitvoering geven aan digitale toegankelijkheid door de campagne 'Samen werken aan digitale toegankelijkheid'. Deze campagne is er op gericht om de organisatie stap voor stap mee te nemen in het waarom en hoe van het verbeteren van de digitale toegankelijkheid van documenten, websites en applicaties. Aast het creëren van (meer) bewustzijn wordt ook ingezet op het faciliteren van de organisatie, zoals het organiseren van trainingen om documenten meer toegankelijk te maken.

Prestaties

	2023	2024	2025	2026
• Inrichten van coördinatie op applicatiebeheer				
• Transitie netwerkschijven naar online opslag en toegang				
• Doorontwikkeling digitaal werken, inzet samenwerkplatform en verhogen digitale vaardigheden				
• Pilot bellen met het Microsoft platform (2023) als voorbereiding op volledige migratie en integratie van interne en externe (KCC) telefonie binnen het Microsoft platform				
• Opstellen van een aanpak voor informatiehuishouding op orde om inzicht te hebben in wetten, opgaven en ontwikkelingen op dit gebied				
• Inzetten op kwaliteit van informatie en dit inrichten in een kwaliteitssysteem				
• In beeld hebben en houden van (archief)informatie in applicaties en platformen				
• Inzetten op archive by design				
• Doorontwikkeling duurzame opslag en toegankelijkheid in het e-depot				
• Aanpassen en verbeteren van de systemen voor aansluiting op Platform Open Overheidsinformatie (PLOOI)				
• In gebruik nemen van nieuwe tools voor meer inzicht en beveiliging van software				
• Uitvoering van de resultaten uit de BIO-nulmeting				
• Het voortzetten en verder uitbouwen projecten datagedreven werken (o.a. dashboards jeugd, meldingen openbare ruimte, fysieke veiligheid, wonen)				
• Stappen zetten om dataopslag en verwerking ook voor de toekomst optimaal te laten werken (bijvoorbeeld een datawarehouse)				
• Uitbreiding informatiecategorieën m.b.t. actieve openbaarmaking (Woo)				
• Doorontwikkeling functie Woo-contactpersoon				
• Opstellen toegankelijkheidsverklaringen				
• Uitvoeren maatregelen ter verbetering van de digitale toegankelijkheid				

THEMA TOEKOMSTBESTENDIGE ORGANISATIE

Strategisch doel

- Onze gemeentelijke organisatie is een flexibele organisatie die adequaat anticipeert op ontwikkelingen en reageert op initiatieven en regie vanuit de samenleving.

Mijlpalen

Treasurystatuut

Wij hebben op 18 juli 2023 een nieuw treasurystatuut vastgesteld onder gelijktijdige intrekking van het oude statuut dat al uit 2011 dateerde. In het nieuwe statuut is o.a. invulling gegeven aan de geactualiseerde wet- en regelgeving, de Wet Fido (Wet Financiering decentrale overheden) en de Financiële Verordening. Ook is het begrip 'publieke taak' nader gedefinieerd en zijn de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de diverse 'spelers' binnen dit statuut specifiek benoemd. Uw raad is via een raadsinformatiebrief over dit nieuwe statuut geïnformeerd.

Ontwikkelingen

Werving & selectiebeleid

De voorbereidingen zijn afgelopen maanden getroffen om voor het eind van het jaar te starten met een arbeidsmarktcampagne "Kun jij de uitdaging aan?". Met deze campagne profileren we Moerdijk als werkgever ('employer brand'). Naast deze overkoepelende campagne is een campagne als spin-off in ontwikkeling om gericht voor bepaalde doelgroepen kandidaten te werven. Ook wordt een eigen landingspagina (werken bij Moerdijk website) opgeleverd. Tegelijkertijd wordt de werving en selectieprocedure gemoderniseerd. Dit wordt in 2023 gerealiseerd.

De arbeidsmarktstrategie betreft niet alleen instroom, maar richt zich ook op doorontwikkeling van huidig personeel. Om nu en in de toekomst een goed beeld te hebben bij de benodigde capaciteit (kwalitatief en kwantitatief) wordt vanaf november 2023 en doorlopend in 2024 gestart met strategische personeelsplanning.

Werkplekconcept

De implementatie van het vernieuwd werkplekconcept loopt in de pas met de verbouwing van het gemeentehuis. Als gevolg van de vertraging van de verbouwing van het gemeentehuis, krijgt de

implementatie verder zijn beslag in 2024. Daarbij zijn diverse voorbereidingen getroffen; een communicatie- en gedragsverandercampagne staat in de steigers en loopt gelijk aan de fasen van de verbouwing. Ondersteunend aan het werkplekconcept wordt voor het eind van het jaar een reserveringsapp ten behoeve van het reserveren van een werkplek geïntroduceerd. Hoewel het devies is; 'werk thuis als het werk dit toelaat', wordt aandacht besteed aan het in verbinding blijven met elkaar ten tijde van verbouwen.

Integriteit

Ten aanzien van integriteit is ingezet op een gezamenlijke aanpak van integriteit door raad, college en ambtelijke organisatie, waarbij de focus ligt op het versterken van het morele kompas en de veiligheid in de organisatie: iedereen moet zich thuis en veilig voelen. Het thema "Integriteit en Veiligheid" is één van de focuspunten van de concernagenda c.q. teamplannen voor 2023. In vervolg op het integrale beleidsplan is een integraal actieplan voor 2023-2024 vastgesteld. Het actieplan bevat een aantal acties ten aanzien van de hard controls, zoals regelingen, richtlijnen, registers en de actualisatie van de gedragscodes voor zowel bestuurlijke als ambtelijke organisatie, maar vooral ook soft controls die bijdragen aan het realiseren van een cultuur waarbinnen integer handelen wordt bevorderd.

Lerende organisatie

De opleidingskalender van 2023 is gevuld en loopt volgens planning. De rode draad van het opleidingsaanbod in 2023 is de Dienstverlening naar onze inwoners. Zo werkt Moerdijk samen (dienstverlening en participatie) wordt vier keer in 2023 aangeboden en het gedachtengoed verspreidt zich als een olievlek door de gehele organisatie. Door middel van praktische trainingen wordt invulling gegeven aan een van onze dienstverleningsprincipes: Duidelijk. Denk hierbij aan training op het gebied van begrijpelijk schrijven, raads- en collegevoorstellen en het toegankelijk maken van documenten.

Gemeentefonds

Over de ontwikkeling van het gemeentefonds vanaf 2026 bestaat zoals bekend veel onzekerheid. Het demissionaire kabinet heeft namelijk de groei van het fonds op basis van de ontwikkeling van de

rijksuitgaven (trap op, trap af methodiek) stopgezet. Inmiddels is gekozen voor koppeling van de omvang van het gemeentefonds aan de ontwikkeling van het bbp (bruto binnenlands product). Hiervoor wordt het 8-jaars historisch gemiddelde genomen. In de septembercirculaire 2023 is voor het jaar 2027 voor het eerst het effect in beeld gebracht. Voor Moerdijk betekent dit ten opzichte van de eerdere cijfers een stijging van de algemene uitkering met € 1,3 miljoen.

Verder speelt nog steeds de discussie die de Vereniging van Nederlandse Gemeenten met het kabinet voert over een extra verhoging van het gemeentefonds vanaf 2026 met € 3 miljard. Dit bedrag komt overeen met de becijferde korting die is doorgevoerd op het gemeentefonds. Ook speelt nog een mogelijke herverdeling van de gemeentefondsuitkering. Bij een herverdeling blijft de omvang van het fonds gelijk, maar wordt deze op een andere wijze verdeeld over de gemeenten. Dit kan een positief effect, maar ook een negatief effect voor de gemeente betekenen. Enige duiding van deze mogelijke herverdeling is op dit moment niet te maken, omdat iedere verdere informatie

ontbreekt. Dit zal vermoedelijk ook nog wel even duren, omdat de Tweede Kamer het onderwerp "Financiën decentrale overheden" controversieel heeft verklaard.

In de 2e bestuursrapportage 2023 worden de effecten verwerkt van zowel de mei-, als de septembercirculaire 2023. Het gaat om een verwachte hogere bijdrage van in totaal afgerond € 590.000. Deze hogere bijdrage wordt tot een bedrag van € 330.000 veroorzaakt door specifieke taakmutaties. Over de uitkomsten van de septembercirculaire bent u via een raadsinformatiebrief geïnformeerd.

Uitbreiding gemeentelijke belastinggebied.

Ook over dit onderwerp is op dit moment niets nieuws te melden. Dit is namelijk gekoppeld aan de discussie over de noodzakelijke omvang van het gemeentefonds in relatie tot de door de gemeente uit te voeren taken.

Stelpost Nieuw Beleid

In de begroting zijn binnen de stelpost Nieuw Beleid bedragen afgezonderd voor nog uit te werken nieuwe zaken. Voor het 'vrij' krijgen van deze bedragen moet

een raadsvoorstel aan de raad worden voorgelegd. Voor diverse budgetten gaat dat dit jaar niet meer lukken en het corresponderende budget valt vrij ten gunste van de exploitatie. Het gaat om een totaalbedrag van € 370.000. Het betreft hoofdzakelijk de kosten die waren opgenomen voor de tijdelijke huisvesting en verhuiskosten van de basisschool in Zevenbergschen Hoek in verband met de realisering van een nieuw MFA. De realisering van dit project is doorgeschoven naar 2024.

P-budget en budget vervanging ziekteverzuim

Op basis van de nu bekende gegevens verwachten wij dat het in de begroting opgenomen P-budget, gebaseerd op de loonkosten van het ambtelijk personeel op basis van de toegestane formatie-omvang, toereikend is.

Anders is het met betrekking tot het budget voor de vervanging in het kader van het ziekteverzuim. Het totaal beschikbare budget van € 150.000, vermeerderd met de ziekte- en WAZO-uitkeringen van € 100.000, bedraagt € 250.000. De verwachte kosten voor inhuur bij ziekte en zwangerschap voor dit jaar worden nu geraamd op € 800.000. Dit resulteert in een overschrijding van € 550.000. Oorzaak van deze overschrijding is dat de organisatie te maken heeft met een aantal langdurig zieke medewerkers. Daarnaast is gebleken dat de tarieven voor inhuur van personeel aanzienlijk hoger zijn geworden.

Ten aanzien van verzuimontwikkeling zien we dat landelijk (alle gemeenten) het percentage behoorlijk is gestegen (2022: 6,7%, 2021: 5,8%). Ook bij Moerdijk

zien we een stijging van het verzuim (2022; 5,9%, 2021; 5,8%), die zich in 2023 verder voortzet. In het najaar van 2023 wordt een vervolg gegeven aan het medewerkersonderzoek dat in mei 2023 heeft plaatsgevonden. Op basis van die uitkomsten en de huidige verzuimontwikkeling, ligt de focus van het pulse-onderzoek in het najaar op werkdruk(beleving). Met de uitkomsten van deze verdieping kunnen in 2024 mogelijk aanvullende passende vervolgacties worden uitgezet.

Opbrengst OZB

Voornamelijk de OZB-opbrengsten voor de categorieën 'eigenaar niet-woningen' en 'gebruikers niet-woningen' vallen hoger uit. De hogere opbrengst komt voornamelijk voort uit aanslagen die alsnog opgelegd zijn over het jaar 2022. Bij de jaarrekening 2022 werd nog verwacht dat een vermindering over 2022 moest plaatsvinden van € 197.000. Echter blijkt nog € 434.000 te kunnen worden opgelegd. Het voordelige verschil over 2022 bedraagt daardoor € 631.000, wat logischerwijs ook doorwerkt in de aanslagen die voor 2023 worden opgelegd (waardoor het totale voordeel voor 2023 uitkomt op € 1,2 miljoen).

Overigens wordt opgemerkt dat de gemeente Moerdijk in vergelijking met andere gemeenten een relatief grote omvang heeft van de categorie 'niet woningen'. De totale verwachte OZB opbrengsten 2023 voor 'niet woningen' bedragen ruim € 16,8 miljoen. Hier komt bij dat de waardering van 'niet woningen' vaak complex(er) is, dit met grotere bedragen gepaard gaat en ook de afhandeling van bezwaarschriften een rol speelt.

Prestaties

	2023	2024	2025	2026
• vernieuwd werving en selectiebeleid, waaronder aanpak arbeidsmarktcommunicatie				
• actualisering waarderings- en afschrijvingsbeleid				
• actualisering beleid reserves en voorzieningen				
• actualisering Financiële Verordening				
• arbeidsmarktstrategie vormgegeven				
• invulling van het vernieuwde werkplekconcept				
• integriteitsbewustzijn vergroot				
• continu investeren in een lerende cultuur en organisatie				

THEMA DIENSTVERLENING

Strategisch doel

- Inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties voelen zich op een prettige manier door ons gefaciliteerd en ondersteund.

Ontwikkelingen

Implementatie nieuwe huisstijl

Sinds juni heeft de gemeente een nieuwe huisstijl die we stapsgewijs implementeren. Van briefpapier en enveloppen tot nieuwe bestickering van het wagenpark. Tegelijk met de introductie van de nieuwe huisstijl hebben we ook een applicatie in gebruik genomen waarmee we zelf middelen kunnen maken in de huisstijl, zonder dat daarbij een vormgever nodig is. Denk aan posters, flyers, uitnodigingen en e-mailnieuwsbrieven.

Bewustwording dienstverlening

Nieuwe medewerkers worden via de digitale onboardingstool door alle belangrijke onderdelen

van werken bij de gemeente geleid. De dienstverleningsprincipes zijn daar onderdeel van. In 2023 is via allerlei uitingen maar ook via een themasessie voor medewerkers het belang van dienstverlening benadrukt. Het principe 'een volledig antwoord' moet in 2024 nog meer aandacht krijgen (ivm uitval betrokken medewerker)

Openingstijden telefonie gewijzigd

Door personele krapte is in de zomer besloten de telefonische bereikbaarheid te wijzigen en naar alleen een ochtendopenstelling te gaan. De balies konden daardoor in de middag weer open waardoor de doorlooptijden van aanvragen weer netjes konden worden gehaald. Eind van het jaar vindt de evaluatie plaats. Tot op heden zijn er geen klachten over deze wijziging.

Prestaties

	2023	2024	2025	2026
<ul style="list-style-type: none"> Bewustwording: <ul style="list-style-type: none"> Interne bewustwording voor het belang van onze dienstverlening vergroten. Onder de aandacht brengen van onze dienstverleningsprincipes. <ul style="list-style-type: none"> - dienstverlening onderdeel van onboardingprogramma nieuwe medewerkers - gedurende 2023 diverse communicatie-uitingen over de dienstverleningsprincipes zodat nieuwe en bestaande medewerkers het belang van dienstverlening beter inzien 				
<ul style="list-style-type: none"> Dienstverleningsprincipes "duidelijk" en "betrouwbaar" zijn geïmplementeerd <ul style="list-style-type: none"> - meldingen openbare ruimte - duidelijke taal (aanbod taaltrainingen, herschrijven standaardbrieven) - klanttevredenheidsonderzoeken - terugbelverzoeken 				
<ul style="list-style-type: none"> Dienstverleningsprincipes "persoonlijk" en "meedenkend" zijn geïmplementeerd 				
<ul style="list-style-type: none"> Dienstverleningsprincipe "volledig antwoord" is geïmplementeerd. Vermindering van regels en verantwoordingsdruk: "De stofkam halen door de APV"; met de raad bekijken of overbodige regelgeving kan worden geschrapt, verduidelijkt of vereenvoudigd. 				
<ul style="list-style-type: none"> Onderzoek naar nieuwe website 				
<ul style="list-style-type: none"> Implementatie Nieuwskamer 				
<ul style="list-style-type: none"> Implementatie nieuwe huisstijl 				
<ul style="list-style-type: none"> Implementatie nieuwe website 				

FINANCIËLE WIJZIGINGEN PROGRAMMA 5

Partnerschap in een veranderende samenleving	Begroting 2023 huidig	Wijziging 2e berap	Begroting 2023 na wijz.
(Bedragen x € 1.000) (-/- is voordelig)			
Totaal lasten	22.239	531	22.770
Totaal baten	-90.937	-2.881	-93.818
Saldo van baten en lasten	-68.698	-2.350	-71.048
Storting in reserves	5.840	0	5.840
Onttrekking aan reserves	-6.636	19	-6.617
Resultaat na bestemming	-69.494	-2.331	-71.825

Samenvatting wijzigingen programma 5

De wijzigingen binnen programma 5 hebben op het begrote resultaat (na bestemming) per saldo een voordelig effect van € 2,3 miljoen. Ten opzichte van de totale omvang (baten) van dit programma is dat een afwijking van 3%. Dit is voornamelijk het gevolg van hogere OZB opbrengsten voor de categorie niet woningen. Verder wordt op basis van de mei- en septembercirculaire een hogere uitkering uit het gemeentefonds verwacht waarbij geldt dat dit voordeel deels betrekking heeft op ontvangen middelen t.b.v. de energietoeslag. De corresponderende lasten zijn verantwoord binnen programma 4.

Nadere toelichting mutaties (x € 1.000)

In onderstaand overzicht is een toelichting opgenomen van de belangrijkste verschillen, waarbij:

- In de kolom V/N is aangegeven of het een voordeel of een nadeel betreft;
- In de kolom % de relatieve afwijking ten opzichte van de omvang van het betreffende taakveld is weergegeven;
- In de kolom S/I is aangegeven of het een structurele (S) of incidentele (I) afwijking betreft;
- De afwijkingen gemarkeerd met een * geen effect hebben op het uiteindelijke resultaat omdat ze een directe relatie hebben met een afwijking binnen een ander programma of omdat deze uitgaven worden gedekt uit een reserve.

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
Uitkering gemeentefonds (deels*)	-1.845	3%	V	S/I	<p>Periodiek worden gemeenten door het Rijk via circulaire's geïnformeerd over de hoogte van de uitkering uit het gemeentefonds. In deze 2e bestuursrapportage 2023 worden de effecten verwerkt van de meicirculaire 2023 (€ 438.000 V) en septembercirculaire 2023 (€152.000 V). Over de uitkomsten van de septembercirculaire is de gemeenteraad via een raadsinformatiebrief geïnformeerd. Rekening houdend met stelposten voor meer of minder uitgaven als gevolg van taakmutaties (€ 330.000 N) is er een netto positief effect van beide circulaire's op het begrotingsresultaat van €260.000.</p> <p>Vanuit het gemeentefonds zijn middelen toegekend voor de uitvoering van bepaalde taken (taakmutaties). Deze middelen zijn niet geoormerkt en vallen onder de vrij te besteden middelen. Wel worden deze in eerste instantie op een stelpost binnen programma 5 gereserveerd zodat deze indien nodig aangewend kunnen worden om invulling te kunnen geven aan de betreffende taken. In deze 2e bestuursrapportage wordt ca. € 336.000 ingezet voor uitgaven binnen de diverse programma's (per saldo heeft dit dus geen effect op het begrotingsresultaat). Dit betreft o.a. middelen die binnen programma 4 worden ingezet t.b.v. leerlingenvervoer en taaleducatie voor Oekraïense ontheemden, flankerend beleid energiearmoede en middelen m.b.t. de Wsw (Wet sociale werkvoorziening) die worden doorbetaald aan de gemeenschappelijke regeling WVS.</p> <p>In totaal kan ca. € 286.000 uit de stelpost vrijvallen omdat het niet noodzakelijk is deze gelden af te zonderen omdat ze onderdeel uitmaken van onze reguliere lasten en baten.</p> <p>Verder worden vanuit het Rijk middelen verwacht voor de uitvoering door gemeenten van de energietoeslag (€ 1.157.000 V). Doordat de uitvoering hiervan bij het Werkplein ligt worden deze middelen doorbetaald aan het Werkplein. Tegenover dit voordeel staat dus een hogere deelnemersbijdrage aan het Werkplein (programma 4).</p> <p>Ook heeft er een wijziging plaatsgevonden in de wijze waarop combinatiefunctionarissen door de overheid worden gefinancierd. Deze financiering vindt nu plaats via een brede Specifieke Uitkering, oftewel de brede SPUK. De middelen die binnen de algemene uitkering hiervoor waren begroot worden daarom overgeheveld naar de betreffende budgetten in programma 4 (€ 156.000 N). Per saldo heeft dit dus geen effect op het begrotingsresultaat. Ten slotte resteert een nadeel van circa € 38.000 als gevolg van onder andere de afwikkeling van voorgaande jaren.</p>
OZB	-1.225	6%	V	I	Voornamelijk de OZB opbrengsten voor de categorieën 'eigenaar niet-woningen' en 'gebruikers niet-woningen' vallen hoger uit. De totale verwachte OZB opbrengsten 2023 voor niet woningen komen daarmee op ruim € 16,8 miljoen. De hogere opbrengst komt voornamelijk voort uit aanslagen die alsnog opgelegd zijn over het jaar 2022. In de beleidstekst van programma 5 is dit nader toegelicht.
Stelposten	-310	23%	V	I	In de begroting is een aantal budgetten gereserveerd voor nieuw beleid. Een deel van deze budgetten kan afgeraamd worden doordat deze niet in 2023 zullen worden ingezet (€ 370.000 V). Ten behoeve van de tijdelijke huisvesting en verhuiskosten m.b.t. schoolontwikkeling Zevenbergschen Hoek was voor 2023 nog een bedrag gereserveerd van € 333.000. In de raadsvergadering van 28 september 2023 is besloten om de in de stelpost aanwezige middelen vanaf 2024 hiervoor in te zetten, waardoor de resterende middelen in 2023 af kunnen worden geraamd. Verder wordt rekening gehouden met een stelpost i.r.t. een extra WW-verplichting m.b.t. 3 ex-werknemers (€ 60.000 N).
Bestuur	-55	3%	V	I	Per 1 januari 2024 komt er een werkende rekenkamer. Dit jaar is gebruikt om de komst van de rekenkamer voor te bereiden en daarbij zijn kosten gemaakt voor de werving van de leden. In 2023 is daarom niet het volledige budget besteed.
Samenkracht en burgerparticipatie (deels*)	-105	17%	V	I	Er ontstaan voornamelijk lagere lasten doordat er dit jaar geen aanvragen worden verwacht t.b.v. initiatiefsubsidies (€ 75.000 V). Verder is een deel van het budget t.b.v. burgerinitiatieven overgeheveld naar het personeelsbudget (€ 30.000 V). Dit ter dekking van de kosten van een medewerker die ingezet wordt voor een coördinerende rol bij (kleine) ruimtelijke initiatieven. Per saldo heeft dit geen effect op het begrotingsresultaat.
Burgerzaken	127	8%	N	I	Er worden voornamelijk hogere kosten verwacht als gevolg van de extra verkiezingen voor de tweede kamer in november 2023.

Onderwerp	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
Overhead	404	3%	N	S/I	<p>De kosten voor inhuur bij ziekte en zwangerschap vallen naar verwachting € 550.000 hoger uit (zie ook de nadere toelichting in de beleidstekst van programma 5). Dit heeft deels betrekking op personeel die binnen de definitie van "overhead" vallen (€ 275.000 N). Het restant heeft betrekking op personeel die werkzaam is in het "primaire proces". Die kosten worden toegerekend aan de diverse taakvelden binnen de diverse programma's.</p> <p>Verder worden per saldo hogere lasten verwacht m.b.t. het gemeentehuis (€ 202.000 N). De energiekosten nemen als gevolg van tariefstijgingen met ca. € 145.000 toe. Verder is op basis van de uitkomst van de inspecties voor het MJOP gebouwen een ca. € 87.000 hogere storting nodig in de voorziening en kan het budget met € 30.000 verlaagd worden doordat in afwachting van de verbouwing vooralsnog geen nieuw cateringcontract wordt afgesloten.</p> <p>Voor de verbetering van de werkprocessen is in 2023 € 245.000 beschikbaar. Dit jaar wordt hier een start mee gemaakt maar hiervan wordt maar een deel van het budget (€ 95.000) uitgegeven. Voor het restant wordt voorgesteld om dit volgend jaar opnieuw beschikbaar te stellen (€ 150.000 V).</p> <p>Tot slot zijn er diverse kleinere verschillen ontstaan binnen de overhead.</p> <p>In de raadsvergadering van 6 oktober 2022 zijn middelen beschikbaar gesteld t.b.v. hybride werken. Dit betrof voornamelijk middelen voor het kunnen inrichten van een thuiswerkplek. Tot nu toe is gebleken dat er minder van deze regeling gebruik wordt gemaakt (€ 67.000 V). Verder worden hogere lasten verwacht i.v.m. prijsverhogingen door softwareleveranciers en aanschaf nieuwe software (€ 100.000 N), is de premie voor de algemene WA-verzekering door Centraal Beheer fors verhoogd vanwege toename van en hogere claims in de afgelopen jaren (€ 90.000 N) en zijn er diverse kleinere verschillen ontstaan (€ 46.000 V).</p>
Kapitaallasten (deels*)	598	28%	N		<p>Diverse geplande investeringen waren eind 2022 nog niet volledig afgerond. Dit zorgt ervoor dat de afschrijvingslasten voor 2023 lager uitvallen. Daarnaast zijn de rentelasten lager uitgevallen. De lagere kapitaallasten doen zich binnen dit programma voornamelijk voor m.b.t. automatisering (€ 109.000 V), het gemeentehuis (€ 35.000 V) en telecomvoorzieningen (€ 31.000 V).</p> <p>De rentelasten en baten van de gemeente worden binnen programma 5 centraal verantwoord op het taakveld treasury. Vervolgens worden deze via de zogenaamde renteomslag toegerekend aan de diverse taakvelden en programma's. De werkelijke renteomslag voor 2023 (1,5 %) valt lager uit dan begroot (2%). Dit komt voornamelijk doordat er in 2023 als gevolg van de renteontwikkelingen naar verwachting € 670.000 rente wordt ontvangen op de liquide middelen die we als gemeente verplicht moeten aanhouden bij het ministerie van Financiën.</p> <p>Tot slot is binnen dit programma een stelpost opgenomen voor een verwachte onderschrijding van de afschrijvingslasten. Dit komt voort uit het beleid van de provinciaal toezichthouder wat betreft het berekenen van kapitaallasten voor nieuwe (her)investeringen. Tot en met de begroting 2023 waren gemeenten verplicht in het jaar van afronding van de (her)investering 50% van de kapitaallast als structurele uitgaven op te nemen, terwijl we (conform BBV wetgeving) pas in het jaar volgende op de realisering van de (her)investering starten met het afschrijven. Om te voorkomen dat dit onterecht op het structurele begrotingsresultaat drukt, is hier een (incidentele) stelpost voor begroot (€ 646.000 N). Vanaf 2024 heeft de provincie het beleid herzien waardoor in de begroting 2024-2027 vanaf het jaar na realisatie wordt gerekend met afschrijvingslasten.</p>
Overig	80		N		Diverse kleinere positieve en negatieve verschillen (< € 50.000).
Totaal	-2.331		V		

Investeringskredieten (x € 1.000)

Binnen programma 5 zijn er naast bovenstaande exploitatiebudgetten, aanpassingen nodig in de eerder beschikbaar gestelde investeringskredieten. Deze investeringen worden na afronding meerjarig afgeschreven.

Krediet	Bedrag	%	V/N	S/I	Toelichting
7250042 Vracht-auto (VA3)	25	17%	N	I	Vanwege de prijsstijging afgelopen 2 jaar op voertuigen is het eerder beschikbaar gestelde krediet van € 150.000 niet meer voldoende. Er is een aanvullend bedrag van € 25.000 nodig voor de vervanging.
7290089 Pickup PU10	33	79%	N	I	Vanwege de prijsstijgingen op voertuigen en de vervanging door een 4x4 vanwege de bredere inzetbaarheid bij de gladheidsbestrijding en de consignatiedienst, wordt voorgesteld het eerder beschikbare krediet met € 33.000 te verhogen.

Totaal financieel effect 2^e bestuursrapportage 2023

1. Wijzigingen 2023

In deze bestuursrapportage zijn diverse ontwikkelingen (met de daaruit voortkomende financiële effecten) toegelicht. In de tabel hieronder is in de eerste kolom de huidige begroting weergegeven. Dit is de actuele begroting waarin rekening is gehouden met de begrotingswijzigingen gebaseerd op besluiten tot en met de raadsvergadering van 28 september 2023. Daarnaast is in de tweede kolom aangegeven tot welke wijzigingen de ontwikkelingen in deze 2e bestuursrapportage leiden.

In de raadsvergadering van 14 december 2023 worden deze wijzigingen via een raadsvoorstel aan de gemeenteraad voorgelegd.

Totaaloverzicht <i>Bedragen x € 1.000</i> <i>-/- = voordeel</i>	Begroting 2023 huidig	Wijziging 2e berap	Begroting 2023 na wijz.
Baten en lasten programma 1	424	333	757
Baten en lasten programma 2	29.524	33	29.557
Baten en lasten programma 3	1.530	975	2.505
Baten en lasten programma 4	37.460	-356	37.105
Baten en lasten programma 5	-68.698	-2.350	-71.048
Saldo van baten en lasten	241	-1.365	-1.125
Reservemutaties programma 1	-16	-10	-26
Reservemutaties programma 2	37	-1.940	-1.902
Reservemutaties programma 3	1.094	-388	706
Reservemutaties programma 4	-1.591	1.228	-363
Reservemutaties programma 5	-796	19	-777
Resultaat na bestemming	-1.031	-2.456	-3.488

De in deze bestuursrapportage toegelichte ontwikkelingen hebben per saldo een voordelig effect van € 2,5 miljoen. Het verwachte resultaat 2023 komt hiermee op € 3,5 miljoen.

Samenvatting wijzigingen

De financiële wijzigingen met een effect op het begrotingsresultaat kunnen als volgt worden samengevat. Alle wijzigingen > € 50.000 zijn in deze bestuursrapportage in de betreffende programma's nader toegelicht*.

Onderwerp	Bedrag	
OZB	-1.225	V
Kapitaallasten	-1.023	V
WMO	-559	V
Uitkering gemeentefonds	-508	V
Stelposten	-310	V
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-278	V
Openbare bibliotheken	-145	V
Wonen en bouwen	-107	V
		V
Overig (€50.000 <= € 100.000)	-260	V
Overig (< €50.000)	-205	V
Totaal voordelen	-4.620	V

Onderwerp	Bedrag	
Overhead	404	N
Milieubeheer	209	N
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	170	N
Grondexploitaties	149	N
Inkomensregelingen	148	N
Samenkracht en burgerparticipatie	138	N
Burgerzaken	127	N
Cultuur	116	N
Crisisbeheersing en brandweer	108	N
Overig (€50.000 <= € 100.000)	350	N
Overig (< €50.000)	245	N
Totaal nadelen	2.164	N

Totaal effect 2e berap 2023	-2.456	V
------------------------------------	---------------	----------

* Voor enkele posten geldt dat de hierboven gepresenteerde bedragen afwijken van de bedragen zoals die bij de individuele programma's zijn weergegeven. In onderstaand overzicht zijn namelijk de netto effecten op het begrotingsresultaat weergegeven (indien bijv. een nadeel binnen een bepaald programma een directe relatie heeft met een corresponderend voordeel binnen een ander programma, heeft dat per saldo geen effect op het totale begrotingsresultaat). Daar is in bovenstaand overzicht rekening mee gehouden.